

BİLDİRİ ÖZETLERİ KİTABI BOOK OF SUMMARY

INTPOLSEC ULUSLARARASI GÜVENLİK KONGRESİ
INTERNATIONAL SECURITY CONGRESS 2022

DERLEYENLER/EDITORS: FİKRET BİRDİŞLİ-FATİH TEKİN

intpolsec
PUBLISHING

ULUSLARARASI POLİTİKA VE GÜVENLİK ÇALIŞMALARI DERNEĞİ YAYINIDIR
PUBLICATION OF THE INTERNATIONAL POLICY AND SECURITY STUDIES ASSOCIATION

INTPOLSEC

ULUSLARARASI GÜVENLİK KONGRESİ 2022

International Security Congress 2022

ÖZET KİTABI Book of Summary

ISBN 978-605-66906-2-4

Derleyenler/Editors

Fikret Birdişli
Fatih Tekin

INTPOLSEC
Publishing

INTPOLSEC Uluslararası Güvenlik Kongresi 2022

Özet Kitabı

Derleyenler: Fikret Birdişli-Fatih Tekin

Uluslararası Politika ve Güvenlik alışmaları Derneği Yayınları

INTPOLSEC Publishing

Yayınevi Sertifika No:49567

ISBN 978-605-66906-2-4

1. Baskı, Malatya, Eylül 2022

©Uluslararası Politika ve Güvenlik alışmaları Derneği

Adres: Yeni Hamam Mh. Hendek Sk. Zafer İşhanı Battalgazi, Malatya/Türkiye

www.intpolsec.org

info@intpolsec.org

Yayına Hazırlayanlar:

F.Birdişli, F.Tekin

Kapak Tasarım: INTPOLSEC Publishing

Dizgi ve Baskı Öncesi Hazırlık: INTPOLSEC Publishing

Names: Fikret Birdişli, compiler. / Fatih Tekin, compiler.

Title: INTPOLSEC Uluslararası Güvenlik Kongresi 2022, Özet Kitabı/Derleyenler: Fikret Birdişli, Fatih Tekin

Description: Uluslararası Politika ve Güvenlik alışmaları Derneği Yayınları, 2022

Series: INTPOLSEC Congress 1

Subject: Security Studies/ International Politics/Foreign Policy

Classification: LCC: AS, H

Bu eserin yayın hakkı Uluslararası Politika ve Güvenlik alışmaları Derneği adına INTPOLSEC Publishing'e aittir. Bu eser 5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'nun hükümlerine tabidir. Akademik amaçlı çoğaltılabilir, kullanılabilir. Ticari amaçla kullanılamaz satışı yapılamaz.

INTPOLSEC PUBLISHING
YAYINEVİ SERTİFİKA NO:49567

Yayın Editörü

Fikret Birdişli

Yardımcı Editör
Fatih Tekin

Yayın Kurulu

Bezen Balamir Coşkun
Helin Sarı Ertem
Cüneyt Özşahin
şerife Ö.Nesimioğlu
Arshi Khan

Adres: Yeni Hamam Mh.Hendek Sk.
Zafer İşhanı Battalgazi, Malatya/Türkiye
www.intpolsec.org
info@intpolsec.org

INTPOLSEC
Publishing

INTPOLSEC
Publishing

ULUSLARARASI GÜVENLİK KONGRESİ
INTERNATIONAL SECURITY
CONGRESS
2022
MALATYA/TÜRKİYE

Konferans Programı
Conference Program

INTPOLSEC

ASSOCIATION OF INTERNATIONAL POLITICS AND SECURITY STUDIES
ULUSLARARASI POLİTİKA VE GÜVENLİK ÇALIŞMALARI DERNEĞİ

İNUSAM

İNÖNÜ UNIVERSITY CENTER FOR STRATEGIC RESEARCHES
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ STRATEJİK ARAŞTIRMA VE UYGULAMA MERKEZİ

PROLOGUE

Today, the concept of security is faced with rapid change and challenges. Although it is defined as a global “crisis” by some analysts, this process may also produce opportunities that can pave the way for paradigmatic changes at the global and national levels. In particular, the post-pandemic discussions, the measures taken, and the nature of the pandemic required an interdisciplinary approach to security, also shapes it. Such developments lead to discussions in the field of security studies, as well as in international politics, in different dimensions. We have determined the main themes of this year’s congress in a way that will deal with the developments that are closely related to the fields of international politics and security studies in the world and the scientific discussions carried out in parallel with these developments.

In this context, priority will be given to contributions focusing on the reflections of new phenomena such as infodemic in the post-truth era, pandemic, hybrid threats, blockchain, and Metaverse technologies in the field of international politics and security. In addition, we will also examine the traditional security and strategy approaches, the effects of which we still feel close, as we experienced in the most recent Russia-Ukraine crisis.

The INTPOLSEC International Security Congress will be held in Malatya on 5-6 September 2022. The convention is hosted by İnönü University and will consist of presentations by invited speakers, panels, and special sessions. Given the interdisciplinary nature of security and security studies, researchers, academicians, postgraduate and doctoral students from all fields of science are invited to our Security Academy. The congress will be held hybrid, taking into account the pandemic conditions.

ÖNSÖZ

Günümüzde güvenlik kavramı hızlı bir değişim ve meydan okuma ile karşı karşıyadır. Her ne kadar bazıları tarafından “kriz” olarak tanımlansa da bu süreç hem küresel düzeyde, hem de uluslar düzeyinde pragmatik değişimlerin önünü açabilecek fırsatlar da içermektedir. Özellikle pandemi sonrası yapılan tartışmalar, alınan tedbirler ve pandeminin doğası gereği güvenliğin disiplinlerarası bir yaklaşımla ele alınması gereği ortaya çıkmıştır. Gelişen teknolojilerin güvenlik alanına yansımaları ve küresel boyuttaki iklim değişikliği, ekonomik krizler, siyasal değişimler ve göç gibi küresel boyutta yansımaları olan sorunlar güvenlik çalışmalarının odaklanması gereken sorunları da şekillendirmektedir. Bu tür gelişmeler, uluslararası siyasette olduğu gibi güvenlik çalışmaları alanında da tartışmaların farklı boyutlarda ele alınmasına yol açmaktadır. Biz de dünyadaki uluslararası siyaset ve güvenlik çalışmaları alanlarını yakından ilgilendiren gelişmeleri ve bu gelişmelere paralel olarak yürütülen bilimsel tartışmaları ele alacak şekilde bu yılki kongremizin ana temalarını belirledik.

Bu bağlamda, kongrede son dönemde tartışmaların odağına oturan hakikat sonrası çağda infodemi, pandemi, hibrit tehditler, block chain, metaverse gibi hayatımıza yeni giren olguların uluslararası siyaset ve güvenlik alanındaki yansımaları üzerine odaklanan katkılara öncelik verilecektir. Bununla birlikte, Rusya-Ukrayna krizinde deneyimlediğimiz gibi günümüzde hala etkilerini yakından hissettiğimiz geleneksel güvenlik ve strateji yaklaşımlarını da mercek altına alınmaktadır.

INTPOLSEC Annual International Security Congress is organized with funding raised by registration fees and the support of the following partners:

İnönü University Center for Strategic Researches (INUSAM)
International Journal of Politics and Security (IJPS)
İnönü University Scientific Research Support Unit (BAP)
İnönü University Department of Political Science and Int. Relations
Association of Diplomatic Researches (DARD)
GEOCASE Georgia
Municipality of Malatya
Municipality of Yeşilyurt
Helal Grup Gıda Int.Trade and Industry (İstanbul Piliç)

INTPOLSEC Uluslararası Güvenlik Kongresi, kayıt ücretlerinden sağlanan fon ve aşağıdaki ortakların desteği ile düzenlenmektedir:

İnönü Üniversitesi Stratejik Araştırmalar Merkezi (İNUSAM)
Uluslararası Politika ve Güvenlik Dergisi (IJPS)
İnönü Üniversitesi Bilimsel Araştırma Destek Birimi (BAP)
İnönü Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü
Diplomatik Araştırmalar Derneği (DARD)
GEOCASE Gürcistan
Malatya Büyükşehir Belediyesi
Yeşilyurt Belediyesi
Helal Grup Gıda Dış Ticaret ve Sanayi Tic. (İstanbul Piliç)

İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
STRATEJİK ARAŞTIRMA
VE UYGULAMA MERKEZİ

İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
BİLİMSEL ARAŞTIRMA PROJELERİ BİRİMİ

İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
İKTİSADİ VE İDARİ BİLİMLER FAKÜLTESİ
Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü

MALATYA
YEŞİLYURT
BELEDİYESİ

İNUSAM

İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
STRATEJİK ARAŞTIRMALAR
MERKEZİ

Bu kongre İnönü Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Birimi (BAP) tarafından SED-2022-2934 kodlu proje ile desteklenmektedir.

INTPOLSEC

Annual
INTERNATIONAL
SECURITY CONGRESS

2022

ORGANIZING COMMITTEE DÜZENLEME KURULU

Dr. Fikret Birdiqli ,
Assoc.Prof. İnönü University/ TÜRKİYE
Dr. Arshi Khan,
Prof.Aligarh Muslim University, /INDIA
Dr. Bezen Belamir Coşkun,
Assoc.Prof. TED University/ TÜRKİYE
Dr. Levent Yiğittepe,
Assoc.Prof. K. Mehmet Bey Uni./
TÜRKİYE
Dr. Şerife Özkan Nesimoğlu,
Assoc.Prof. KTO Karatay Uni./
TÜRKİYE
Dr. Cüneyt Özşahin,
Assoc.Prof. N. Erbakan Uni./ TÜRKİYE
Dr. Murat Sezik
Assoc.Prof. İnönü University/ TÜRKİYE
Dr. Osman Ağır
Assoc.Prof. İnönü University/ TÜRKİYE
Dr. Federico Donelli,
Assoc.Prof. University of Genova,
Genova/ITALY
Dr. M. E. Erendor,
Assoc.Prof. Manas Uni. /KYRGYZSTAN
Dr. Raymond Kwun Sun Lau,
Assist.Prof. Hong Kong Baptist
University/CHINA
Ali ATILGAN,
İnönü University/ TÜRKİYE
Fatih TEKİN,
İnönü University/ TÜRKİYE
Aynur BAŞURGAN,
İnönü University/ TÜRKİYE

SCIENTIFIC COMMITTEE BİLİM KURULU

Dr. Ersel AYDINLI
Prof. Bilkent University/TÜRKİYE
Dr. Nejat Doğan
Prof. Anadolu University/TÜRKİYE
Dr. Birgül Demirtaş
Prof. Türk-Alman
University/TÜRKİYE
Dr. Oya Dursun ÖZKANCA
Prof.Elizabethtown College/USA
Dr. Katerina Dolacura,
Assoc.Prof.The LSE /UK
Dr. Tarık Oğuzlu
Prof. İstanbul Aydın Uni./TÜRKİYE
Dr. Harun Arıkan,
Prof. Çukurova
University/TÜRKİYE
Dr. Barış Özdal
Prof. Bursa Uludağ
University/TÜRKİYE
Dr. Ragıp Kutay Karaca
Prof. İstanbul Aydın Uni./TÜRKİYE
Dr. Cengiz Dinç
Prof. Osmangazi Uni,
Eskişehir/TÜRKİYE
Dr. Hasret Çomak,
Prof. İstanbul Kent
University/TÜRKİYE
Dr. Yaşar Sarı,
Prof. Abant İzzet Baysal
Uni./TÜRKİYE
Dr.Murat Cemrek
Prof.Necmettin Erbakan
Uni/TÜRKİYE
Dr. Deine Abdelkadir,
Assoc.Prof. University of
Massachusetts Lowell,
Massachusetts/USA
Dr. Abdulfattah Mohammad,
Assoc.Prof.Ministry of State for
Foreign Affairs/QATAR
Dr. Hamid E. Ali,
Prof.The American University of
Cairo/EGYP

ADVISORY BOARD DANIŞMA KURULU

Dr. A.Baharççek,
Prof. İnönü Uni/TÜRKİYE
Dr. Gökhan Tuncel,
Prof İnönü University/TÜRKİYE
Dr. Ahmet Karadağ,
Prof. İnönü University/TÜRKİYE
Dr. Selahattin Bakan
Prof. İnönü University/TÜRKİYE
Dr. Ayman Zain Hayajneh,
Prof.Yarmouk University/JORDAN
Dr. Buket Önal
Assoc.Prof. Kocaeli Uni. /TÜRKİYE
Dr. Akhtem Dzhehllov
Prof.Dr. Crimea Businnes Institue,
Simferefol/CRIMEA
Dr. Orhan Battur
Assoc.Prof.Dr. Necmettin Erbakan
University/TÜRKİYE
Dr. Altynbek Joldoshov,
Assoc. Prof.TÜRKİYE-Manas
University/KIRGHIZISTAN
Dr. Victor Kipiani,
Chairman of GEOCASE, Tbilisi/
GEORGIA
Dr.Murat Payam
Assoc.Prof. Adıyaman
University/TÜRKİYE
Dr.Gökhan Sarı
Assoc.Prof.Penta Group/TÜRKİYE
Dr. Debasish Nandy
Assoc.Prof. Kazi Nazrul University,
W.Bengal, INDIA
Dr. Yusuf Sayın
Assoc.Prof.Dr.Necmettin Erbakan
University/TÜRKİYE
Dr. Konstantinos Zarras,
Assist.Prof.University of
Macedonia/GREECE
Dr.Hüseyin Aras
Asist.Prof. Nevşehir Hacı Bektaş
University/TÜRKİYE
Dr.Masom Jan Masomy
Assist. Prof. Afghanistan Academy of
Science/AFGHANISTAN
Dr. Fatma Öztop
Asist.Prof. Kocaeli University
/TÜRKİYE
Dr. Serkan Gündoğdu
Assist.Prof. Munzur
University/TÜRKİYE

INTERNATIONAL SECURITY CONGRESS

2022
Eylül/September

05 Eylül /05 Sept
2022

PROGRAM

KAYIT/REGISTRATION 08:30-09:00

AÇILIŞ OTURUMU / OPENING PLENARY SESSION
MAVİ SALON/BLUE HALL (09:30/10:45)

Dernek Başkanı Takdim Konuşması/President of INTPOLSEC Speech 09:30/ 09:45

Rektör/Rektör Yrd. Konuşması/ Adress of Rector 09:45/10:15

Prof.Dr. Ahmet KIZILAY, Rector, Honorary President, İnönü University/TÜRKİYE

Açılış Konuşması/ Keynote Speech 10:15/10:45

Prof.Dr. Arshi KHAN , Aligarh Muslim University, INDIA

"Transition of Security Thinking in IR from Meaningfull Engagement to Meaningless Antagonism"

KATILIMCI LİSTESİ/PARTICIPANT LIST

Oya Dursun Özkanca	Elizabethtown College	USA
Arshi Khan	Aligarh Muslim University,	India
Ahmet Göksel Uluer	Necmettin Erbakan Üniversitesi	Türkiye
M. Cüneyt Özşahin	Necmettin Erbakan Üniversitesi	Türkiye
Emre Baran Pak	Kilis 7 Aralık Üniversitesi	Türkiye
Samet Zenginoğlu	Adıyaman Üniversitesi	Türkiye
Imran Ali Sandano	Saint Pierre Center for Int. Security	China
Ali Atılgan	İnönü Üniversitesi	Türkiye
Aynur Başurgan	İnönü Üniversitesi	Türkiye
Aybike Yalçın İspir	Bağımsız Araştırmacı	Türkiye
Fikret Birdişli	İnönü Üniversitesi	Türkiye
Nevzat Tetik	İnönü Üniversitesi	Türkiye
Özkan Ayık	İnönü Üniversitesi	Türkiye
Fethi Çiftçi	İnönü Üniversitesi	Türkiye
Zekeriya Akdağ	İnönü Üniversitesi	Türkiye
Ömer Kavrar	Selçuk Üniversitesi	Türkiye
Yusuf Sayın	Necmettin Erbakan Üniversitesi	Türkiye
Anıl Çağlar Erkan	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	Türkiye
Şerife Ö. Nesimioğlu	KTO Karatay Üniversitesi	Türkiye
Ahmet Kenan Sayın	İnönü Üniversitesi	Türkiye
Orhan Battır	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi	Türkiye
Levent Yiğittepe	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi	Türkiye
Fatmanur Kaçar Aşcı	KSÜ Üniversitesi	Türkiye
Veli Özdemir	Marmara Üniversitesi	Türkiye
Hakan Ünay	Göç Araştırmaları Vakfı	Türkiye
Bezen B. Coşkun	TED Üniversitesi	Türkiye
Mehmet Alkış	Dicle Üniversitesi	Türkiye
M. Fatih Özkan	Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi	Türkiye

Özdemir Akbal	Trakya Üniversitesi	Türkiye
Haydar Oruç	Sakarya Üniversitesi Ortadoğu Enstitüsü	Türkiye
Mehmet Emin Güven	İnönü Üniversitesi	Türkiye
Fatih Tekin	İnönü Üniversitesi	Türkiye
Elif Gürdal	Gümüşhane Üniversitesi	Türkiye
Onur Limon	Türk Silahlı Kuvvetleri	Türkiye
Sırrı Uyanık	KTO Karatay Üniversitesi	Türkiye
M. Erdoğan Elgin	KTO Karatay Üniversitesi	Türkiye
Levent Ersin Orallı	Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi	Türkiye
Gülçin Elif Yücel	Beykent Üniversitesi	Türkiye
Salma Khalifa	Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	Türkiye
Anıl Çağlar Erkan	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	Türkiye
Hatice Dönmez	İnönü Üniversitesi	Türkiye
M. Murat Payam	Adıyaman Üniversitesi	Türkiye
Yunus Emre Karaca	Bingöl Üniversitesi	Türkiye
A. İnci Sökmen Alaca	İstanbul Arel Üniversitesi	Türkiye
Melike Tekin	İnönü Üniversitesi	Türkiye
Murat Yılmaz	İnönü Üniversitesi	Türkiye
Ahmet Sapmaz	Bağımsız Araştırmacı	Türkiye
Abdullah Çelik	İnönü Üniversitesi	Türkiye
Ahmed Alper Cömert	Sakarya Üniversitesi	Türkiye
Ali Bilgin Varlık	T.C. İstanbul Arel Üniversitesi	Türkiye
Ferhat Durmaz	Ankara Üniversitesi	Türkiye
Konstantinos Zarras	University of Macedonia	Greece
Cengiz Dinç	Eskişehir Osmangazi Üniversitesi	Türkiye

Bekir Karataş	Eskişehir Osmangazi Üniversitesi	Türkiye
Büşra Süleymanoğlu	Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi	Türkiye
İlhan Sağsen	Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi	Türkiye
Metin Gürcan	Episteme Danışmanlık	Türkiye
Hakan Karaaslan	Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi	Türkiye
Adnan Dal	Fırat Üniversitesi	Türkiye
Ka-ho (Frank) Wong	Moscow State Institute of International Relations	Russia
Masom Jan Masomy	Afghanistan Academy of Sciences	Afghanistan
Buket Ö. Sipahioğlu	Ankara Üniversitesi	Türkiye
Mehmet Alkanalka	İstanbul B. B. Dış İliş. Dairesi Başkanlığı	Türkiye
Pınar Yurt	Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi	Türkiye
Hüdayi Sayın	İstanbul Yeniüzyıl Üniversitesi	Türkiye
Yasemin Konukcu	İstanbul Yeniüzyıl Üniversitesi	Türkiye
Zeynep E. Kamalak	Hasan Kalyoncu Üniversitesi	Türkiye
Murat Demirel	Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	Türkiye
Saparmyrat Tuvakbayev	Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	Türkiye
Selim Kanat	Süleyman Demirel Üniversitesi	Türkiye
Eda Ünal	Süleyman Demirel Üniversitesi	Türkiye
Beytullah Sürücü	İnönü Üniversitesi	Türkiye
Ecem Güven	İnönü Üniversitesi	Türkiye
R.Sare Ashiyürek	İnönü Üniversitesi	Türkiye
Harun Arıkan	Çukurova Üniversitesi	Türkiye
Tarık Oğuzlu	İstanbul Aydın Üniversitesi	Türkiye
Hasret Çomak	İstanbul Kent Üniversitesi	Türkiye
Yaşar Sarı	Abant İzzet Baysal Üniversitesi	Türkiye
Hüseyin Fazla	STRASAM	Türkiye
Kutay Karaca	Diplomasi Araştırmaları Derneği	Türkiye
Barış Özdal	Diplomasi Araştırmaları Derneği	Türkiye
Gökhan Sarı	Penta Eğitim Danışmanlık	Türkiye

INTERNATIONAL SECURITY CONGRESS

2022
Eylül/September

05 Eylül /05 Sept
2022

BİRİNCİ OTURUM/ FIRST SESSION (10:45/12:15)

PANEL BAŞKANI /CHAIR: DOÇ.DR. HELİN SARI ERTEM

PANEL 1 (10:45/12:15) Mavi Salon/Blue Hall		
Ahmet Göksel Uluer M. Cüneyt Özşahin	Necmettin Erbakan Üniversitesi Necmettin Erbakan Üniversitesi	Kemalizmin Ontolojik Güvenlik Arayışı: Andımız'ın Kaldırılması Kararı Çerçevesinde Bir Değerlendirme
Emre Baran Pak	Kilis 7 Aralık Üniversitesi	Öz-Özgürleşim ve Antroposen: Doğanın Failliğini Yeniden Düşünmek
Samet Zenginoğlu	Adıyaman Üniversitesi	Hakikatten Kopuş: "Yorumun Yorumlanması"na Sosyo-Politik Bir Bakış
Ali Atılğan Aynur Başurgan	İnönü Üniversitesi İnönü Üniversitesi	"Güvenlik Kültürü" Kavramını Sivilleştirmek: Ontolojik Güvenlik Yaklaşımı Çerçevesinde Bir Değerlendirme

Panel Başkanı /Chair: PROF.DR.AHMET KARADAĞ

PANEL 2 (10:45/12:15) Pembe Salon/PinkHall		
Aybike Yalçın İspir	Bağımsız araştırmacı	Possible Terrorist Use of Metaverse
Fikret Birdişli Nevzat Tetik	İnönü Üniversitesi İnönü Üniversitesi	Blokchain Teknolojisi, Anarşi Sorunsalı ve Güvenlik
Özkan Ayık	İnönü Üniversitesi	Biyometrik İstihbarat Analizi
Fethi Çiftçi	İnönü Üniversitesi	Bilimsel ve Teknik İstihbarat Analizi

ÖĞLEN YEMEK ARASI (İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ YAŞAM MERKEZİ)

INTERNATIONAL SECURITY CONGRESS

2022
Eylül/September

05 Eylül /05 Sept
2022

İKİNCİ OTURUM/ SECOND SESSION (13:30/15:00)

**PANEL BAŞKANI /CHAIR: DR.ÖĞR.ÜYESİ ŞERİFE ÖZKAN
NESİMOĞLU**

PANEL 3 (13:30/15:00) Mavi Salon/Blue Hall		
Ecem Güven Zekeriyya Akdağ	İnönü Üniversitesi İnönü Üniversitesi	Çin'in Enerji Güvenliğinde Kuşak Ve Yol Girişiminin Önemi
Ömer Kavrar Yusuf Sayın	Selçuk Üniversitesi Necmettin Erbakan Üniversitesi	Turkey's Energy Policy and European Energy Security on the Path to European Union Membership
Anıl Çağlar Erkan Şerife Özkan Nesimioğlu	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi KTO Karatay Üniversitesi	Türkiye Merkezli Enerji Denklemine Yeni Formülasyonu Ve Türk Dış Politikasına Etkileri
Ahmet Kenan Sayın	İnönü Üniversitesi	Türkiye'de Enerji Nakil Hatlarının Güvenliğinde Özel Güvenlik Teşkilatının Kullanılması

PANEL BAŞKANI /CHAIR: DOÇ.DR. BEZEN BALAMİR COŞKUN

PANEL 4 (13:30/15:00) Pembe Salon/PinkHall		
Orhan Battır Levent Yiğittepe	Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi	Uluslararası Göçün Yönetimi/şisinde Çelişen Algılar ve Temel Sorunlar
Fatmanur Kaçar Aşçı Veli Özdemir	KSÜ Üniversitesi Marmara Üniversitesi	Batı Avrupa'da Mülteci Sorunu: Toplumsal Güvenlik ve Sağ Popülist Partiler
Hakan Ünay	Göç Araştırmaları Vakfı	Geleneksel Olmayan Güvenlik Yaklaşımı Bağlamında Türkiye'nin Göç ve Sınır Güvenliği Politikalarının Analizi
Bezen Balamir Coşkun	TED Üniversitesi	Türkiye'nin Mülteci ve Sığınma Politikaları ve Kadın, Barış ve Güvenlik Gündemi

KAHVE/ÇAY ARASI-Cafee Break (15:00-15:30)

INTERNATIONAL SECURITY CONGRESS

2022
Eylül/September

05 Eylül /05 Sept
2022

ÜÇÜNCÜ OTURUM/ THIRD SESSION (15:30/16:45)

PANEL BAŞKANI /CHAIR: DOÇ.DR. M. CÜNEYT ÖZŞAHİN

PANEL 5 (15:30/16:45) Mavi Salon/Blue Hall		
Özdemir Akbal	Trakya Üniversitesi	Arap Yarımadası Güvenlik Faaliyetlerinin Yapısal İncelemesi
Mehmet Emin Güven Fatih Tekin	İnönü Üniversitesi İnönü Üniversitesi	Bölgesel Güven(siz)likten Küresel Güven(siz)liğe Doğu Akdeniz Sorunu
Imran Ali Sandano	Saint Pierre Center for International Security	Dimensions of Non-Traditional Security Studies

PANEL BAŞKANI /CHAIR: DR.ONUR LİMON

PANEL 6 (15:30/16:45) Pembe Salon/PinkHall		
Elif Gürdal	Gümüşhane Üniversitesi	Arktik Devletleri'nde Dijital Kabiliyet Eğilimleri: Sert Güç ya da Yumuşak Güç
Onur Limon	Türk Silahlı Kuvvetleri	Arktik ve Antarktik Güvenliğinin Değişen Yapısı
Sırrı Uyanık M.Erdoğan Elgin	Karatay Üniversitesi Karatay Üniversitesi	"Energiewende" Avrupa Enerji Krizi ve Almanya

KAHVE/ÇAY ARASI-Cafee Break (16:45/17:00)

INTERNATIONAL SECURITY CONGRESS

2022
Eylül/September

05 Eylül /05 Sept
2022

DÖRDÜNCÜ OTURUM/ FORTH SESSION (17:00/18:30)

MAVİ SALON/BLUE HALL
PANEL BAŞKANI /CHAIR: DOÇ.DR. LEVENT YİĞİTTEPE

PANEL 7 (17:00/18:30) Mavi Salon/Blue Hall		
Gülçin Elif Yücel	Beykent Üniversitesi	Ticaret ve Güvenlik Arasındaki Uluslararası İşbirliği: Covid-19 Sürecinde DTÖ'nün Rolü
Salma Khalifa	Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	Küreselleşme, Organize Suç ve Yolsuzluk
Şerife Özkan Nesimioğlu Anıl Çağlar Erkan	KTO Karatay Üniversitesi Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	Ukrayna-Rusya Savaşı ve Türk Dış Politikasında Yeni Bir Güvenlik İkilemi
Hatice Dönmez	İnönü Üniversitesi	Rusya-Ukrayna Savaşına Giden Süreç: "Avrasyacılık" Anlayışı Çerçevesinden Bir İnceleme

PEMBE SALON/PINK HALL
PANEL BAŞKANI /CHAIR: DR.ÖĞRT.ÜYESİ ORHAN BATTIR

PANEL 8 (17:00/18:30) Pembe Salon/PinkHall		
Yunus Emre Karaca	Bingöl Üniversitesi	İnsansız Sistemlerin Uluslararası Politikaya Etkileri: Realist Bir Değerlendirme
Levent Ersin Orallı	Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi	Uluslararası Hukukta Kuvvet Kullanma ve Rusya - Ukrayna Savaşı ile Geleneksel Nokta
Melike Tekin	İnönü Üniversitesi	Uluslararası Alanda Kurallara Dayalı Düzen Arayışları: Quadriateral Security Dialogue Örneği
R.Sare Ashyürek	İnönü Üniversitesi	Savaşın Değişen Doğasının Kadın Üzerindeki Etkileri

INTERNATIONAL SECURITY CONGRESS

2022

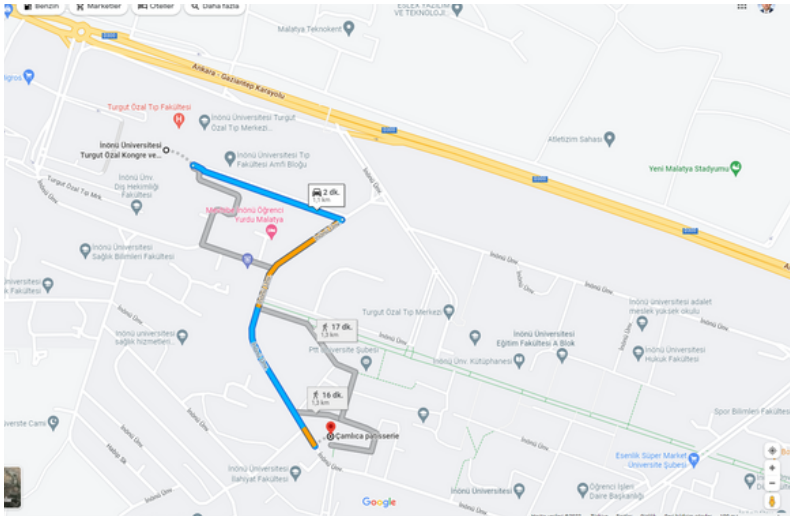
Eylül/September

05 Eylül /05 Sept
2022

PANEL BAŞKANI /CHAIR: DOÇ.DR. YUSUF SAYIN

PANEL 9 (17:00/18:30) Turuncu Salon/Orange Hall		
Murat Yılmaz	İnönü Üniversitesi	Siber İstihbarat
Ahmet Sapmaz	Bağımsız Araştırmacı	Önemli Bir Uluslararası Güvenlik Sorunu: Nükleer Silahlar ve Siber Güvenlik
Abdullah Çelik	İnönü Üniversitesi	Yeni Bir Güvenlik Fenomeni Olarak Siber Güvenlik
Mehmet Murat Payam	Adıyaman Üniversitesi	Sürdürülebilir Kentlerde Akıllı Kamu Güvenliği Hizmetleri

GALA YEMEĞİ (İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ YAŞAM MERKEZİ)
19:30

INTERNATIONAL SECURITY CONGRESS

2022
Eylül/September

online

06 Eylül /06 Sept
2022

BEŞİNCİ OTURUM/ FIFTH SESSION (10:45/12:15)

PANEL BAŞKANI /CHAIR: DOÇ.DR.BAŞAK AĞIN

PANEL 10 (10:45/12:15)		
Zoom Toplantı Kimliği: 999 8158 6717 Parola: 692456 https://zoom.us/j/99981586717?pwd=aGlqaFJRcVZsK01MQVNscXdZanY1QT09 		
Ahmed Alper Cömert	Sakarya Üniversitesi	Trans-Hümanizmin Millet unsuru üzerindeki muhtemel etkileri hakkında değerlendirme
Ali Bilgin Varlık	İstanbul Arel Üniversitesi	Eleştirel Jeopolitik ve Geleneksel Jeopolitik Karşılaştırması
Ferhat Durmaz	Ankara Üniversitesi	Çin'i çevrelemeye yönelik stratejiler: Dörtlü Güvenlik Diyalogu (QUAD) ve Avustralya- İngiltere-Abd İş Birliği (AUKUS)
Konstantinos Zarras	University of Macedonia	Emerging Security Dilemmas in the Post-Arab Uprisings Middle Eastern regional system

PANEL BAŞKANI /CHAIR: PROF.DR.MURAT ÇEMREK

PANEL II (10:45/12:15)		
Zoom Toplantı Kimliği: 920 0714 3530 Parola: 978856 https://zoom.us/j/92007143530?pwd=WFdwrU9UL1hRWk12SWd3Q1RhKzNiZz09 		
Cengiz Dinç Bekir Karataş	Eskişehir Osmangazi Üniversitesi	Avrupa'ya Düzensiz Göç ve Güvenlik Boyutu
Büşra Süleymanoğlu	Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi	Türkiye'nin Ulusal Güvenliğine Suriyeli Sığınmacıların Etkisi
İlhan SAĞSEN	Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi	Avrupa'nın Enerji Güvenliği: 1973 Petrol Krizi ile Rusya-Ukrayna Savaşı Karşılaştırması
Metin Gürcan	Episteme Danışmanlık	ABD Ordusu'nun Irak Kuzeyindeki 'Viking Çekici Operasyonu' ile Suriye Kuzeyindeki Askeri-Politik Çabalarının Kıyaslamalı Bir Analizi

INTERNATIONAL SECURITY CONGRESS

2022
Eylül/September

online

06 Eylül /06 Sept
2022

ALTINCI OTURUM/ SIXTH SESSION (13:30/15:00)

PANEL BAŞKANI /CHAIR: DOÇ.DR.GÖKHAN SARI

PANEL 12 (13:30/15:00)		
 Toplantı Kimliği: 950 6696 7532 Parola: 292252 https://zoom.us/j/95066967532?pwd=YIBVaGFkS2dSaXhRVEpQczY2TIQwQT09 		
Hakan Karaaslan	Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi	Geniş Akdeniz Havzasının Güvenliğine Yönelik Tehditler: Türkiye Perspektifinden Ulusal Ve Bölgesel Güvenlik Odaklı Bir Analiz
Adnan Dal	Fırat Üniversitesi	Arktik Güvenliği'ni Yeniden Düşünmek: Kooperatif Güvenlik'ten Batı-Rusya Karşıtlığına Arktik'te Rovaniemi Ruh'u'nun Kaybolması
Haydar Oruç	Sakarya Üniversitesi Ortadoğu Enstitüsü	Ortadoğu'nun Güvenlik Mimarisi

Keynote Speech (Virtually-On-line) 15:00/16:00

Prof.Dr. Oya Dursun ÖZKANCA

Elizabethtown College/USA

(and Harvard University Weatherhead Center for International Affairs Fellow)

Türkiye–West Relations: The Politics of Intra-alliance Opposition

Toplantı Kimliği: 970 2888 5279

Parola: 247593

<https://zoom.us/j/97028885279?pwd=T2pYVkUrYU9wK0x3QytDSUw4UUhvZz09>

INTERNATIONAL SECURITY CONGRESS

2022
Eylül/September

online

06 Eylül /06 Sept
2022

YEDİNCİ OTURUM/ SEVENTH SESSION (16:15/17:45)

PANEL BAŞKANI /CHAIR: PROF.DR.TARIK OĞUZLU

PANEL 13 (16:15/17:45)		
Zoom Toplantı Kimliği: 927 7616 1020 Parola: 846189 https://zoom.us/j/92776161020?pwd=RDZTBHIINHf4dXJCb25ISE00RVJaQT09		
Mehmet Alkanalka	İstanbul Büyükşehir Belediyesi Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı	Yeni Milenyumda NATO'nun Değişen Tehdit Algısı: Terörizm, Rusya, Çin
Pınar Yurt	Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi	Nato'nun Güvenlik Anlayışındaki Üç Ana Dönüşüm Sürecinden Biri: 11 Eylül Sonrası Dönüşümü Afganistan Örneği
Hüdayi Sayın Yasemin Konukcu	İstanbul Yeniüzyıl Üniversitesi	Küresel Kamu Düzeninin Korunması Görevi Ve Güvenlik Konseptinin Militer Formlarda Yeniden İnşası: Nato Örneği
A. İnci Sökmen Alaca	İstanbul Arel Üniversitesi	Avustralya Dış Politikası Açısından QUAD, AUKUS ve Mavi Pasifik Partner Anlaşmaları

PANEL BAŞKANI /CHAIR: PROF.DR. YAŞAR SARI

PANEL 14 (16:15/17:45)		
Zoom Toplantı Kimliği: 973 7889 1513 Parola: 801760 https://zoom.us/j/97378891513?pwd=ZWowcjlVQVmf4ald6ZmtuOXpSRllrQT09		
Zeynep Elçin Kamalak	Hasan Kalyoncu Üniversitesi	Çin Devlet Başkanı Xi Jinping'in Söylemlerinin Realist, Eleştirel ve Konstrüktivist Güvenlik Yaklaşımları Kapsamında Değerlendirilmesi
Murat Demirel Saparmyrat Tuvakbayev	Nevşehir Hacıbektaş Veli Üniversitesi	Putin'in Dış Politika ve Güvenlik Konularına İlişkin Türkiye'ye Yönelik Söyleminde Değişim ve Süreklilik: 2012-2022 Yılları Arasındaki Açıklamaların Bir Değerlendirmesi
Mehmet Alkış Muhammet Fatih Özkan	Dicle Üniversitesi Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi	Arap Baharı Sonrası Dönemde Realist ve Liberal Perspektiften Ortadoğu Güvenliği
Beytullah Sürücü	İnönü Üniversitesi	Coğrafi İstihbarat

INTERNATIONAL SECURITY CONGRESS

2022
Eylül/September

online

06 Eylül /06 Sept
2022

SEKİZİNCİ OTURUM/ EIGHT SESSION

PANEL BAŞKANI /CHAIR: PROF.DR.ARSHI KHAN

<p>PANEL 15 (19:45/21:15) Toplantı Kimliği: 955 6458 9321 Parola: 857151 https://zoom.us/j/95564589321?pwd=NGdPdZFFb0Z4QVR4MjdxTmRTQTFIUT09</p>		
Selim Kanat Eda Ünal	Süleyman Demirel Üniversitesi	The Concept of Food Safety After the Covid-19 Pandemic, A Critical Approach to International Security
Buket Ökten Sipahioğlu Yusuf Sayın	Ankara Üniversitesi	The Spatial Axis of Turkey in Europe and Its Role in Being a Bridge on the Migration Road
Ka-ho (Frank) Wong	Moscow State Institute of International Relations (MGIMO University)	China's Strategic Partnership with Russia Amid the COVID-19 Pandemic
Masom Jan Masomy	Afghanistan Academy of Sciences	A Confusion in Regional Security in Taliban Takeover in the Post- Withdrawal of Western Forces From Afghanistan: India-Pakistan's Security Concerns

INTERNATIONAL SECURITY CONGRESS

2022
Eylül/September

online

06 Eylül /06 Sept
2022

ÖZELOTURUM/ SPECIAL SESSION
KOLOKYUM

PANEL BAŞKANI /CHAIR: DOÇ.DR.FİKRET BİRDİŞLİ

<p>PANEL 16 (18:00/20:00) Toplantı Kimliği: 950 7088 5235 Parola: 736474</p> <p> https://zoom.us/j/95070885235?pwd=WDdyKzAyZ0s5dkgzUTM4Y1RVRC9wdz09</p> <p></p>	
<p>Türkiye'de Güvenlik Çalışmalarının Geleceği: Akademik Yapılanma Önerileri</p>	
Prof.Dr. Harun Arıkan	Çukurava Üniversitesi
Prof.Dr.Tarık Oğuzlu	İstanbul Aydın Üniversitesi
Prof.Dr.Hasret Çomak	İstanbul Kent Üniversitesi
Prof.Dr.Yaşar Sarı	Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Dr. Hüseyin Fazla (Em.General)	STRASAM Başkanı
Prof.Dr.Bariş Özdal	Diplomasi Araştırmaları Derneği
Doç.Dr. Helin Sarı Ertem	İstanbul Medeniyet Üniversitesi
Doç.Dr. Gökhan Sarı	Penta Eğitim ve Danışmanlık
Doç.Dr. Ali Bilgin Varlık	İstanbul Arel Üniversitesi

INTPOLSEC
Annual
INTERNATIONAL
SECURITY CONGRESS

2022

ÖZET KİTABI
BOOK OF SUMMARY

DERLEYENLER/EDITORS
FİKRET BİRDİŞLİ
FATİH TEKİN

ISBN 978-605-66906-2-4

INTPOLSEC
Publishing

İÇİNDEKİLER

PANEL 1	1
Kemalizmin Ontolojik Güvenlik Arayışı: Andımız'ın Kaldırılması Kararı Çerçevesinde Bir Değerlendirme.....	1
Öz-Özgürleşim ve Antroposen: Doğanın Faillliğini Yeniden Düşünmek.....	2
Hakikatten Kopuş: “Yorumun Yorumlanması”na Sosyo-Politik Bir Bakış.....	3
“Güvenlik Kültürü” Kavramını Sivilleştirmek: Ontolojik Güvenlik Yaklaşımı Çerçevesinde Bir Değerlendirme.....	4
PANEL 2	5
Possible Terrorist Use of Metaverse	5
Blokchain Teknolojisi, Anarşi Sorunsalı ve Güvenlik	6
Biyometrik İstihbarat Analizi	7
Bilimsel ve Teknik İstihbarat Analizi	9
PANEL 3	10
Çin'in Enerji Güvenliğinde Kuşak Ve Yol Girişiminin Önemi	10
Turkey's Energy Policy and European Energy Security on the Path to European Union Membership	11
Türkiye Merkezli Enerji Denklemine Yeni Formülasyonu ve Türk Dış Politikasına Etkileri.....	12
Türkiye'de Enerji Nakil Hatlarının Güvenliğinde Özel Güvenlik Teşkilatının Kullanılması	13
PANEL 4	14
Uluslararası Göçün Yöneti/şi/minde Çelişen Algılar ve Temel Sorunlar.....	14
Batı Avrupa'da Mülteci Sorunu: Toplumsal Güvenlik ve Sağ Popülist Partiler.....	15
Geleneksel Olmayan Güvenlik Yaklaşımı Bağlamında Türkiye'nin Göç ve Sınır Güvenliği Politikalarının Analizi	16
Türkiye'nin Mülteci ve Sığınma Politikaları ve Kadın, Barış ve Güvenlik Gündemi	17
PANEL 5	18
Arap Yarımadası Güvenlik Faaliyetlerinin Yapısal İncelemesi	18
Bölgesel Güven(siz)likten Küresel Güven(siz)liğe Doğu Akdeniz Sorunu	20
Dimensions of Non-Traditional Security Studies.....	21
PANEL 6	22
Arktik Devletleri'nde Dijital Kabiliyet Eğilimleri: Sert Güç Ya Da Yumuşak Güç	22
Arktik ve Antarktik Güvenliğinin Değişen Yapısı.....	23
“ENERGIEWENDE” Avrupa Enerji Krizi ve Almanya.....	24
PANEL 7	25
Ticaret ve Güvenlik Arasındaki Uluslararası İşbirliği: Covid-19 Sürecinde DTÖ'nün Rolü	25

Küreselleşme, Organize Suç Ve Yolsuzluk	26
Ukrayna-Rusya Savaşı Ve Türk Dış Politikasında Yeni Bir Güvenlik İkilemi	27
Rusya-Ukrayna Savaşına Giden Süreç: “Avrasyacılık” Anlayışı Çerçevesinden Bir İnceleme	28
PANEL 8	29
İnsansız Sistemlerin Uluslararası Politikaya Etkileri: Realist Bir Değerlendirme	29
Uluslararası Alanda Kurallara Dayalı Düzen Arayışları: Quadilateral Security Dialogue Örneği	30
Savaşın Değişen Doğasının Kadın Üzerindeki Etkileri	31
PANEL 9	32
Siber İstihbarat	32
Önemli Bir Uluslararası Güvenlik Sorunu: Nükleer Silahlar Ve Siber Güvenlik	33
Yeni Bir Güvenlik Fenomeni Olarak Siber Güvenlik.....	34
Sürdürülebilir Kentlerde Akıllı Kamu Güvenliği Hizmetleri.....	35
PANEL 10	36
Trans-Hümanizmin Millet Unsuru Üzerindeki Muhtemel Etkileri Hakkında Değerlendirme	36
Eleştirel Jeopolitik ve Geleneksel Jeopolitik Karşılaştırması.....	37
Çin’i Çevrelemeye Yönelik Stratejiler: Dörtlü Güvenlik Diyalogu (QUAD) ve Avustralya- İngiltere-ABD İşbirliği (AUKUS).....	38
Emerging Security Dilemmas in the Post-Arab Uprisings Middle Eastern Regional System	40
PANEL 11	42
Avrupa’ya Düzensiz Göç ve Güvenlik Boyutu	42
Türkiye'nin Ulusal Güvenliğine Suriyeli Sığınmacıların Etkisi	43
Avrupanın Enerji Güvenliği: 1973 Petrol Krizi ile Rusya-Ukrayna Savaşı Karşılaştırması	44
ABD Ordusu’nun Irak Kuzeyindeki ‘Viking Çekici Operasyonu’ ile Suriye Kuzeyindeki Askeri-Politik Çabalarının Kıyaslamalı Bir Analizi.....	46
PANEL 12	47
Geniş Akdeniz Havzasının Güvenliğine Yönelik Tehditler: Türkiye Perspektifinden Ulusal Ve Bölgesel Güvenlik Odaklı Bir Analiz.....	47
Arktik Güvenliği’ni Yeniden Düşünmek: Kooperatif Güvenlik’ten Batı-Rusya Karşıtlığına Arktik’te Rovaniemi Ruhü’nun Kaybolması.....	48
Ortadoğu'nun Güvenlik Mimarisi	49
Uluslararası Hukukta Kuvvet Kullanma ve Rusya - Ukrayna Savaşı ile Geline Nokta	51
PANEL 13	52
Yeni Milenyumda NATO’nun Değişen Tehdit Algısı: Terörizm, Rusya, Çin.....	52
Nato’nun Güvenlik Anlayışındaki Üç Ana Dönüşüm Sürecinden Biri: 11 Eylül Sonrası Dönüşümü Afganistan Örneği.....	53
Küresel Kamu Düzeninin Korunması Görevi Ve Güvenlik Konseptinin Militer Formlarda Yeniden İnşası: NATO Örneği.....	54

Avustralya Dış Politikası Açısından QUAD, AUKUS ve Mavi Pasifik Partner Anlaşmaları 56

PANEL 14 57

Çin Devlet Başkanı Xi Jinping'in Söylemlerinin Realist, Eleştirel Ve Konstrüktivist Güvenlik Yaklaşımları Kapsamında Değerlendirilmesi..... 57

Putin'in Dış Politika ve Güvenlik Konularına İlişkin Türkiye'ye Yönelik Söyleminde Değişim ve Süreklilik: 2012-2022 Yılları Arasındaki Açıklamaların Bir Değerlendirmesi..... 58

Arap Baharı Sonrası Dönemde Realist Ve Liberal Perspektiften Ortadoğu Güvenliği..... 59

Coğrafi İstihbarat..... 60

PANEL 15 61

The Concept of Food Safety After the Covid-19 Pandemic, A Critical Approach to International Security..... 61

The Spatial Axis of Turkey in Europe and Its Role in Being a Bridge on the Migration Road..... 63

China's Strategic Partnership with Russia Amid the COVID-19 Pandemic 64

A Confusion in Regional Security in Taliban Takeover in the Post-Withdrawal of Western Forces From Afghanistan: India-Pakistan's Security Concerns 65

PANEL 1

**Kemalizmin Ontolojik Güvenlik Arayışı: Andımız'ın Kaldırılması Kararı Çerçevesinde
Bir Değerlendirme**Ahmet Göksel Uluer¹M. Cüneyt Özşahin²**Özet**

Ontolojik güvenlik çalışmaları literatüründe, güvenlik arayışındaki aktörlerin hissettiği var-olma-olarak-güvenlik kaygısı önemli yer tutar. Özellikle, aktörlerin kendilerini güvende hissedecekleri sosyal yapıyı oluşturan ritüel ve rutinler, yani “tekrarlanan davranış kalıpları”nın varlığı, ontolojik güvenliğin sağlanmasının aracıdır. Bu çalışmada, Türkiye’deki önemli bir siyasal-toplumsal kimlik olan Kemalizm’i var eden davranış kalıplarından biri olan, eğitim-öğretim kurumlarında Andımız’ın okutulmasının kaldırılması kararı üzerinde durulmaktadır. Tarihsel arka plana bakıldığında, Türkiye’de Andımız tartışması farklı siyasal kimliklerin kendilerini inşa etme çabalarının bir sonucu olarak ortaya çıkmıştır. Bu çerçevede 2002 seçimleri sonucunda AK Parti’nin iktidara uzanması cumhuriyetin temel değerlerine bir tehdit olarak algılandı. Kemalist elitler ve kitle açısından, hükümetin gerek iç gerekse de dış politikadaki pratiklerini kurucu değerlere aykırı faaliyetler olarak görüldü. Ortaya çıkan rahatsızlık kendini en sarıh biçimde Cumhuriyet Mitingleri ile gösterdi. Sonrasında ise Kıbrıs referandumu, Çözüm Süreci ve Ergenekon/Balyoz Davaları gibi gelişmeler, Kemalizm ve onun savunucularına yönelen bilinçli bir müdahale olarak değerlendirildi. Bir başka deyişle, AK Parti hükümetleri, Kemalist dünya görüşünün kendisini güvende hissettiği habitatın değişimini hedef alan kimlik ve pratiklerle kuşanan ve bu nedenle ontolojik güvensizlik üreten politik aktörler olarak değerlendirildi. Sunulan bu çerçevede, özetle, bu çalışmada 63. AK Parti hükümeti öncesi pratikleri ve bunun karşısında Kemalist elit ve kitlenin kaygılarını, ontolojik güvenlik bağlamında sembolik bir öneme sahip olan Andımız’ın kaldırılması kararı çerçevesinde analiz etmeyi amaçlamaktadır.

Anahtar Kavramlar: Kemalizm, Andımız, Ontolojik Güvenlik.

---

¹ Arş. Gör. Dr., Necmettin Erbakan Üniversitesi

² Doç. Dr., Necmettin Erbakan Üniversitesi

Öz-Özgürleşim ve Antroposen: Doğanın Faillliğini Yeniden Düşünmek

Emre Baran Pak¹

Özet

Feminist hareketler, kadın hakları hareketleri, işçi hareketleri, LGBT hareketleri, çevre hareketleri ve yerel topluluk hakları hareketleri gibi toplumsal hareketlerin aktif girişimleri sonucu günümüzdeki farklı toplumlarda farklı kimliklerin tanınması mümkün olmuştur. Bu hareketlerin önemli bir özelliği hem toplumsal adaletsizliğe ve tanınmamaya karşı bizzat harekete geçmiş olmaları hem de söz konusu eylemselliklerinin teorizasyonunu bizzat yapmış olmalarıdır. Dolayısıyla, haksızlığa ve tanınmamaya uğrayan gruplar çoğu zaman uzun ve zor toplumsal mücadeleler sonucunda haklarını elde edebilmiştir. Diğer bir ifadeyle, bu toplumsal mücadeleler sonucunda kendilerini sınırlayan maddi ve toplumsal koşullardan özgürleşmeleri bizzat kendi eylemsellikleri sayesinde olmuştur. Doğanın insan eliyle yok edilmesinde ise önemli bir eylemsellik sorunu karşımıza çıkmaktadır. Çünkü insanın kendi benliğinden maddi ve ideolojik olarak ayrı ve farklı bir şekilde kavradığı doğanın, faillik anlamında bir öz-özgürleşim hareketine girişmesi mümkün değildir. Bu noktada birçok yazar ulus-devletlerin sınıf yapısını, kapitalizmin doğanın yok edilmesini normalleştiren bilgi üretmedeki rolünü yani genel itibarıyla kapitalist toplumsal ilişkileri sorumlu tutmaktadır. Bununla birlikte, maddi ve ideolojik olarak kurulan ve yapısal olarak nitelendirilen insan-doğa ilişkisinin algılanan bu yapısallığı, değişiminin zor, hatta imkânsız olacağı ön kabulüyle birlikte değerlendirilmekte ve hem doğal yaşamı hem de insan yaşamını doğrudan ilgilendiren önemli bir konuda çoğu zaman hareketsiz kalınmaktadır. Antroposen literatürü, 2000 yılında Crutzen (2000; 2002) ve Crutzen ile Stoermer (2000) tarafından ortaya atılan ve Holosen Çağı'nın insanın, Sanayi Devrimi'nden itibaren doğal yaşamı ve su, karbon, nitrojen ve kritik öneme sahip diğer elementlerin biyojeokimyasal döngülerini etkileyebilen bir yapan olarak ortaya çıkmasıyla başlatılan yeni jeolojik çağı nitelendirmek için ortaya çıkmıştır ve hızlıca önemli tartışma odaklarından biri haline gelmiştir. Bu literatür insan odaklı olmakla eleştirilse de aslında birçok yönden sorunun kaynağı olarak insana eğildiği için önemli bir araştırma potansiyeli barındırmaktadır. Zira modernliği insanın doğadan özerkliğinden ve ona tahakkümünden doğru yorumlayan türcü politikanın sorunsallaştırılması ve politize edilmesi gerekmektedir. Zira insanı merkeze alan türcü politikanın aksine, doğanın nesnel ve durağan bir varlık olmadığı, doğada tecessüm eden insan hayatına hâkim olduğu ve insan failliğinin doğada etkin olduğu kabul edilmektedir. Yine de insan türünün doğal yaşamı olumsuz etkilemesi, bu duruma karşı bir eylemsellik oluşturma problemini de beraberinde getirmektedir. Bu çerçevede, insan türünü ve diğer canlı türlerini kapsayan yeni bir öznellik ve buradan yola çıkan bir faillik oluşturulması hem doğal yaşamın hem de insan yaşamının devam edebilmesi için önemli bir koşul olarak ortaya çıkmaktadır. Diğer bir deyişle, tüm kolektif kimliklerin ve toplumsal hareketlerin etrafında oluşturulan “Biz”liğin, Andersonyen (1983) manada ulus-devletler etrafında ortaya çıkan “hayali cemaatlar” için değil, tek bir “hayati cemaat” olarak gezegensel ve doğal “Biz”liğin kültürel ve politik olarak yeni bir öznellik oluşturulması için önemli bir başlangıç noktası olduğunu düşünüyorum. Bu çalışma, öz-özgürleşim hareketlerinin tarihini, öznelliklerini ve failliklerini elde ettikleri toplumsal tanınma yönünden incelemekte ve maddi ve ideolojik olarak kurulan ve analitik olarak değerlendirilen doğa-insan Kartezyen dikotomisini tartışmaya açmaktadır. Böylece, insan yaşamını da barındıran doğanın failliğinin güçlendirilebilmesi için alternatifler ve stratejiler ortaya konulmakta ve yeni bir doğal ve gezegensel “Biz”lik yaklaşımının olası eksiklikleri tartışmaya açılmaktadır.

Anahtar Kavramlar: Antroposen, Öz-Özgürleşim, Doğa-İnsan, Faillik

¹ Öğr. Gör., Kilis 7 Aralık Üniversitesi

Hakikatten Kopuş: “Yorumun Yorumlanması”na Sosyo-Politik Bir Bakış

Samet Zenginoğlu¹

Özet

Tarihi “çağlar”, bir bakıma dönemselleştirilen zaman dilimlerinin temel karakteristik özelliklerini de ihtiva etmektedirler. Dolayısıyla “sanayi çağı”, “akıl çağı”, “aşırılıklar çağı”, “dijital çağ” gibi yaklaşımlar bu açıdan okunabilmektedir. Soğuk Savaş dönemi de önceki dönemlere kıyasla, kendine özgü bir boyutla yapı-aktör-sistem-kuram ekseninde kurgulanan bir zaman dilimini temsil etmiştir. Bu dönemin sonuna ve sonrasına dair tartışmalar yeni bir “çağ”ın kapısını aralayan argümanlar öne sürmüşlerdir. Ancak burada yer alan argümanlar, bir bakıma yeni çağın ruhunu belirleyecek olan öngörüler ve hatta bazen vaatler olarak da değerlendirilmiştir. Örneğin, Sovyetler karşısında liberal dünyanın zaferi aynı zamanda bu eksendeki rekabetin tamamen sona erdiğini ve tek kazanacak olanın da aynı dünya olduğunu deklare eden söylemleri beraberinde getirmiştir. Dolayısıyla artık bireyleri ve toplumları birbirinden koparan duvarlar yok edilmiştir. Artık insanlığın kaderi, demokrasiden uzak yönetimlerden kurtarılmıştır. İnsanlık, tarihin hiçbir döneminde olmadığı kadar özgürlüğünü yaşayabilme imkanını kazanmıştır. Elbette küreselleşme olgusunun ve sürecinin de göz ardı edilemez etkisi ile “sınırlar”ın olmadığı bir dünya tasavvuru yine belki de hiçbir dönemde bu denli yoğun tartışmalarla karşılaşmamıştır. Lakin bütün bu ve benzeri yaklaşımlarla ve öngörülerle, Soğuk Savaş sonrası dönem itibarıyla karşılaşmak mümkün olmamıştır. 1990’lı yılların ortasında Balkanlar’da yaşanan gelişmeleri özgür dünya görmezden gelmiştir. 2000’li yılların başında, 21. yüzyılın başlangıcının yönünü tayin eden 11 Eylül saldırıları, aslında “tehditler”in yeniden belirlendiği bir gelişme olarak tarihe geçmiştir. Afganistan ve Irak müdahaleleri ile birlikte psikolojik ve fiziki “ötekileştirme ve dışlama” süreçleri, aslında güvenlik odağının nasıl bir dönüşüm yaşadığını müşahede etme imkanını ortaya çıkarmıştır. Ekonomik nazarda, 2007-2008 küresel finansal krizi ise liberalizmin görece başarılarını büyük oranda sorgulanır hale getirmiştir. Son aşamada, 2010 yılının son günlerinde başlayan, Kuzey Afrika ve Ortadoğu ülkelerinin bir kısmında (Tunus, Libya, Mısır ve Suriye) görülen halk hareketleri ve iktidarlardaki değişim ve sonrasında küresel bir boyuta ulaşan göç “sorunu” benzer çelişkilerin yaşandığı bir aşamayı temsil etmiştir. Öyle ki duvarların yıkılarak başladığı bir dönemde, yeni duvarlar inşa edilmeye başlanmıştır. Sınırlar, çok daha keskin bir koruma ve korunma hattı olarak değerlendirilmiştir. Bütün bu süreçte, postmodernizmin varlığını birçok alanda (felsefe, sosyoloji, iktisat ve politika) hissettirmeye başlaması, yeni çağın temel parametrelerinin ne denli büyük bir değişim yaşadığını ortaya koymuştur. “Müphem” çağda artık hakikat değil, bilakis “hakikatler” söz konusu edilmiştir. Yorumdan değil, yorumun yorumlanmasından başladığı görülmüştür. Şüphesiz bu durum 2016 yılında yılın kelimesi seçilen “post-truth” söylemi ile ilişkilidir. Burada kavram yerine söylem ifadesinin kullanılması ise bizzatı söylemin tek bir tanımla sınırlanması mümkün olmayan kendi doğası ile bağlantılı olmuştur. Post-truth, çağın yeni bir boyutunu teşkil etmiştir. Bu boyut da toplumsal ve politik alanlarda kendisine yansımalar bulmuştur. Sosyal medya, bilgi-yorum dengesinin kaybolduğu bir alana, bireylerin ve toplulukların kanalize edilmesini sağlayan bir araca dönüşmüştür. Gerçek/hakikat dışı verilerle gündemin güncellenmesi ise aktörler nazarında tehdit ve güvenlik kavramlarını daha kırılgan hale getirmiştir. Politik alanda yaşanan birtakım gelişmelerin bu söylem aracılığıyla meşrulaştırıldığına şahit olunmuştur. Özellikle Amerika Birleşik Devletleri başkanı Donald Trump dönemi bu yönüyle ön plana çıkmıştır. Yine İngiltere’nin Avrupa Birliği’nden ayrılışını temsil eden Brexit sürecinde de bu yöne dair emarelerle karşılaşmıştır. Çalışma bağlamında buradaki en büyük tehdidin, Soğuk Savaş sonrası dönemdeki “dönüşüm”ün anlamlandırıl(ama)ması olduğu düşünülmektedir. Çünkü hakikatten kopuşun “yorum çağı”nı beraberinde getirmesi, geçmişi ve geleceği göz ardı eden ve bugünü kırılgan bir yapıya sokan sonuçlar ortaya çıkarmaktır. Bu durum ise esasında sadece “belirsiz an”ı gören metodolojik krizlere kapı aralamaktadır. Zira ontolojik kopuş ve epistemolojik kırılganlık bu krize büyük oranda zemin hazırlamaktadır.

Anahtar Kavramlar: Post-truth, hakikat, ontoloji, güvenlik.

¹ Doç. Dr., Adıyaman Üniversitesi

**“Güvenlik Kültürü” Kavramını Sivilileştirmek: Ontolojik Güvenlik Yaklaşımı Çerçevesinde
Bir Değerlendirme**

Ali Atılgan¹

Aynur Başurgan²

Özet

Güvenlik ve kültür arasındaki ilişkisellik sadece bu iki olgunun tanımlamalarından yola çıkılarak bile görülebilir. Şöyle ki kültür, birey veya toplumların tarihsel olarak öğrendiği değerler sistemi olarak tanımlandığında ve güvenlik de bir dereceye kadar önceden elde edilmiş olan değerlerin korunması olarak düşünüldüğünde kültür ve güvenlik arasında simbiyotik bir ilişkinin varlığından söz etmek mümkündür. Uluslararası İlişkiler yazınında güvenlik ve kültür arasındaki ilişki Siyasal Kültür (Almond ve Verba, 1963), Stratejik Kültür (Gray, 1984) ve Güvenlik Kültürü (Katzenstein, 1996) kavramları ile ortaya konulmaktadır. Kavramlar arasında nüansların olduğu kabul edilmekle birlikte “Güvenlik Kültürü” kavramı diğer kavramlara göre görece yenidir ve kavram ile ilgili literatür gelişmeye devam etmektedir. Güvenlik ve kültür arasındaki bu açık ilişkinin varlığına rağmen özellikle “Güvenlik Kültürü”nün Uluslararası İlişkiler’in bir alt çalışma alanı olan Güvenlik Çalışmaları içerisinde ihmal edildiğine yönelik görüşler dikkat çekmektedir (Birdişli ve Başurgan, 2017; Birdişli, 2020). Güvenlik Kültürü ile ilgili literatürde yer alan çalışmalar incelendiğinde kavramın tanımlanması açısından bir fikir birliğinin oluştuğunu söylemek zordur. Görece yeni bir kavram olması ve literatürdeki çalışmaların gelişim aşamasında olmasından dolayı kavram tanımlamalarında niteliksel farklar da göze çarpmaktadır (Katzenstein, 1996; Nunes, 2010; Khan ve Amin, 2016; Birdişli, 2020). Tüm farklara rağmen, güvenlik kültürünün güvenlik politikalarını ve dış politika pratiklerini doğrudan etkilediği konusunda uzlaşılı olduğu söylenebilir. Fakat, “güvenlik” kavramının muğlaklığına yönelik temel eleştiriler ve buna bağlı olarak Güvenlik Çalışmaları içerisindeki kavramsal-kuramsal dönüşüm dikkate alındığında “Güvenlik Kültürü” kavramına yönelik tanımlamalarda bu dönüşümün gözardı edildiğini söylemek mümkündür. Güvenlik Kültürü üzerine odaklanan çalışmaların bazıları, kavramı soğuk savaş güvenlik anlayışının etkisinden kurtararak, sosyo-psikolojik faktörlere odaklansa da (Birdişli ve Başurgan, 2017; Birdişli, 2020) bu çalışmaların sayısı oldukça azdır. Bu çalışma “Güvenlik Kültürü” kavramının özellikle soğuk savaş dönemi ile ilişkili olarak askeri güvenlik anlayışını yansıttığını, günümüz güvenlik anlayışına yönelik açıklamalarda ise eksik kaldığını iddia etmektedir. Ayrıca, devletlerin sadece fiziksel güvenlik değil aynı zamanda ontolojik güvenlik arayışında oldukları varsayımına dayanan bu çalışma, güvenlik kültürü kavramının fiziksel güvenliğin yanısıra ontolojik güvenliği de kapsayacak şekilde genişletilmesi gerektiğini savunmaktadır. İnsan-devlet benzerliğinden yola çıkan teorisyenler devletlerin de ontolojik güvenlik peşinde olduklarını, bu nedenle “fiziksel anlamda var olma”nın ötesine geçecek şekilde davranışlar sergilediklerini ve diğer aktörler tarafından tanınmaya ihtiyaç duyduklarını ifade etmişlerdir (Wendt, 2004; Steele, 2008). Ontolojik güvenlik ihtiyacında olan devlet, tutarlı ve istikrarlı olmak (Mitzen, 2006), bir takım rutinlere bağlı kalmak ve öz-imaaj duygusu temelinde hareket etmek durumundadır (Mitzen, 2006; Rumelili ve Adısönmez, 2020). Dolayısıyla ontolojik güvenliğin temel özelliklerinden olan biyografik anlatı, rutinler ve öz-imaaj duygusu gibi faktörler güvenlik kültürü ile doğrudan ilgilidir. Bu nedenle de güvenlik kültürü kavramının ontolojik güvenliği de içermesi gerekmektedir. Bu çalışma öncelikle güvenlik kültürünün temel bileşenlerini ortaya koyarak, güvenlik kültürü tanımlamalarındaki eksikliği vurgulayacaktır. Daha sonra, ontolojik güvenliğin dış politika çalışmalarındaki yerini ortaya koyacaktır. Çalışmanın varsayımları gereği güvenlik kültürü ve ontolojik güvenlik arasındaki ilişki teorik olarak kurulduktan sonra, ampirik bulgularla desteklenecektir. Bu bağlamda çalışmanın ampirik analizi Türk Dış Politikası üzerinden yapılacaktır. Çalışmada benimsenen metodolojik yaklaşım, sosyal dünyanın açıklanmak yerine anlaşılması gerektiği fikrine dayanmaktadır. Dolayısıyla çalışmada yorumlayıcı bir yöntem kullanılacaktır.

Anahtar Kavramlar: Güvenlik, Güvenlik Kültürü, Ontolojik Güvenlik

¹ Doktora Öğrencisi, İnönü Üniversitesi

² Doktora Öğrencisi, İnönü Üniversitesi

PANEL 2

Possible Terrorist Use of Metaverse Aybike Yalçın İspir¹**Abstract**

Developments in information and communication technologies bring along both opportunities and risks. The internet and social media became an integral part of our daily lives and have been abused by terrorist organizations since the past. For terrorists and violent extremists, the internet has been attractive due to its features such as widespread access, end-to-end encryption and virtual private network. To counter this, nation states and international organizations have developed various methods. On the other hand, the metaverse, as a vision that will consist of a fully simulated reality rather than a simple virtual reality, will create a virtual layer that completes the physical world and destroy time and space. Metaverse is a reality that will soon begin to enter our daily lives. Little may be known about the metaverse, but it is obvious that the main purpose of terrorism is to instill fear through violence. When the early discussions on the use of the metaverse for terrorist purposes are examined, it has been discovered that the risks that have already been experienced in the use of Web 2.0 are often mentioned. In other words, it is possible and even inevitable for terrorist organizations to use the metaverse for such as propaganda, recruitment, training, planning and financing. On the other hand, in addition to these risks, it is certain that there will be other genuine risks related to the Web 3.0, and it is considered that the intertwining of the real and virtual universes will create difficulties for the struggle with these risks. For example, real life terrorist organizations may create their digital twins in the metaverse and carry out their actions in a hybrid way by using both universes. In another scenario, new terrorist organizations may be established in the metaverse and may organize their attacks in the digital world or these new terrorist organizations may carry their attacks to the real world and may start hybrid attacks. In the International Relations literature, the connection between terrorism and technology has come to the forefront as a result of the abuse of technological developments by terrorists, especially after the 9/11 terrorist attacks. Although it is considered that previous studies on the use of the internet and social media for terrorist purposes will provide a preliminary preparation for ensuring security in the metaverse, multi-layered studies are required for understanding the possible terrorist use of metaverse or hybrid use of both universes. In this research, it is discussed for what purposes the metaverse, which can be seen as the next stage of the internet, can be used by terrorist organizations. On the other hand, discussions on the use of the metaverse for terrorist purposes, as it is still a developing field, have a predictive nature but are significant in terms of capturing the spirit of the time, namely the rise in the search for metaverse, especially following the COVID-19 pandemic. Although the studies on the use of the metaverse for terrorist purposes are very few, it is necessary to carry out studies on this subject both at the level of states and multilateral international organizations such as the UN, EU and NATO before the exploitation of metaverse by terrorist organizations.

Keywords: Metaverse, technology, terrorism, counter-terrorism, international security

---

¹ Dr., Bağımsız Araştırmacı

Blokchain Teknolojisi, Anarşi Sorunsalı ve Güvenlik

Fikret Birdişli¹

Nevzat Tetik²

Özet

Blokchain teknolojisi özgün işleyişi ve geleneksel paraya alternatif olarak sunduğu kripto para uygulamaları nedeniyle ekonomi alanında yeni bir fenomen olarak dikkat çekmektedir. Bunun yanı sıra Blokchain teknolojisinin belli bir merkez yerine kişiden kişiye (peer-to-peer) uygulama üretmesi uluslararası ilişkilerin temel varsayımlarından olan anarşi sorunsalı açısından yeni anlayışlar ortaya koymakta ve yerleşik ulusal/uluslararası güvenlik fenomenlerini etkilemektedir. Uluslararası ilişkilerin ana akım teorileri tarafından farklı yorumlanan anarşi durumunun tüm teoriler için ortak bileşeni güvenlidir. Realizm güvenliği taraflar arasında caydırıcılığa, liberalizm ise bağımlılığa bağlı olarak yorumlarken Blokchain teknolojisi güvenliğin dayandırıldığı taraflar arası etkileşime “kriptografik delil” yoluyla yeni bir açılım kazandırmaktadır. Uluslararası politikanın temel unsurlarından olan ticaret ve finans sistemi siyasetten farklı bir yol izlediği görülmektedir. Buna göre uluslararası politikanın işleyişinin anarşik bir ortamda gerçekleştiği kabul edilirken küresel ticaret ve finans uygulamaları uluslararası örgütler yoluyla merkezileşme eğilimi göstermiştir. Her ne kadar Neofonksiyonel yaklaşım ekonomi alanındaki bu merkezleşmenin politik alanda da bir merkezleşmeyi tetikleyeceği öngörüsünde bulunsa bile ulus devletlerin egemenlik anlayışları siyasal alanda merkezleşmenin önünde en büyük engel olarak varlığını halen korumaktadır. Bu nedenle uluslararası politika, siyasal ve ekonomik açılardan birbirinden farklı iki anarşi durumu ve anlayışını bünyesinde barındırır. Devletler egemen birimler halinde uluslararası alanda en temel aktör olarak varlıklarını ve ağırlıklarını korurken ulusal ekonomilerin küresel ekonomiye giderek entegre olmaları politik anarşi durumundan farklı bir merkezleşmeyi ortaya çıkarmaktadır. Ekonomi alanında faaliyet gösteren uluslararası örgütler yoluyla sağlanan bu merkezleşme, politik alanda yaşanan uluslararası entegrasyonların oldukça önündedir. IMF, Dünya Bankası ve bunların dışında ticaret ve finans alanının yönetiminde rol alan çok sayıda uluslararası örgüt ekonomi alanını her geçen gün ulus devletlerin kontrolünden uzaklaştırarak ortak bir iradeye bağlamaya devam etmektedir. Ekonomik merkezleşme eğilimini günümüzde ikinci sırada takip eden alan ise güvenlik alanıdır. Küreselleşmenin difüzyonist etkisi nedeniyle güvensizliğin yaygınlaşması, güvenliğin ulusal bazda yönetilebilirliğini oldukça olumsuz etkilemektedir. Bu açıdan NATO gibi eski ve QUAD, CSTO, AW-KUS, AUKUS gibi yeni bölgesel örgütlenmeler güvenlik alanında da bir merkezleşme eğilimini güçlendirmektedir. Tüm bu merkezleşme eğilimleri anarşinin klasik anlamını aşındırırken ekonomi alanında ortaya çıkan blokchain teknolojisi sadece ekonomik alanda yeni fırsat ve uygulamalar yol açmamış aynı zamanda güvenlik konusunda merkezi rol oynayan güven unsurunu “kriptografik delile” dayandırarak yeni bir taraf oluşturmuştur. Dolayısıyla bu araştırmanın konusunu Blokchain teknolojisinin “anarşi” ve “güvenlik” kavramları üzerinde neden olduğu değişiklikleri incelemek ve bunu ulusal/uluslararası güvenlik bağlamında yorumlamaktır. Bu kapsamda bu çalışmada öncelikle anarşi kavramı politik perspektifte ele alınmış ve uluslararası ilişkilerin ana akım teorilerinin konuya olan yaklaşımları incelenerek ortak noktalar vurgulanmıştır. İkinci olarak küresel ekonominin uluslararası politikada anarşi olgusunun hilafına izlediği “uluslararası örgütler yoluyla” merkezileşme eğilimi açıklanarak bunun nedenleri ortaya konulmuştur. Ardından Blokchain teknolojisinin bu olguyu nasıl etkilediği tartışılmıştır.

Anahtar Kavramlar: Blokchain, Anarşi, Güvenlik, Küreselleşme, Ekonomi ve Finans

¹ Doç. Dr., İnönü Üniversitesi

² Doç. Dr., İnönü Üniversitesi

Biyometrik İstihbarat AnaliziÖzkan Ayık¹**Özet**

Bu çalışmada biyometrik verilerin genel özellikleri belirtilmiş olup, konunun anlaşılması açısından gerekli tanımlamalar ve biyometrik veri türlerine değinilmiştir. Bu minvaldeki gerekli tanımlamalar yapıldıktan sonra konu ile ilgili yaşanan örnek olaylar üzerinden biyometrik istihbaratın bir analizi yapılmıştır. Yapılan çalışma dört ana başlıkta sıralanmaktadır: Birincisi: “Biyometrik Veri Nedir?”; Biyometrik terimi Yunanca “bios”(yaşam) ve “metrik”(ölçüm) sözcüklerinden türetilmiştir. Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (KVKK) m.6/1 ve 27 Nisan 2016 tarihli ve 2016/679 sayılı AB Genel Veri Koruma Tüzüğü (General Data Protection Regulation- GVKT) m.9/1 kapsamında özel nitelikli kişisel veri olan biyometrik veriler, GVKT m.4 gereğince “yüz görüntüleri veya daktiloskopik (parmak izine dayanan) veriler gibi bir gerçek kişinin özgün bir şekilde teşhis edilmesini sağlayan veya teyit eden fiziksel, fizyolojik ya da davranışsal özelliklerine yönelik belirli bir teknik işlemekten kaynaklanan kişisel veriler” şeklinde tanımlanmaktadır. Bu veriler her insanın kendine has özelliklerden oluşmakta olup, aynı zamanda diğer insanlarda olmayan sadece kişiye özgü olan özelliklerden müteşekkildir. Devletler önceki dönemlerde kendi vatandaşlarına ait kişisel bilgileri yazılı kaynaklar aracılığıyla kayıt altına almaktaydı. Biyometrik verilerin tarihsel süreçteki ilk adımları M.Ö. 2. yüz yılda dönemin Çin imparatoru Ts’in She bazı belgelerin mühürlerinin parmak iziyle doğrulamasına kadar gitmektedir. Ancak parmak izlerinin ilk resmi kullanımı 1858 yılında Hindistan’da bir İngiliz idareci olan W. James Herschel tarafından ticari bir ortamda kullanıldığı bilinmektedir. İşte bu minvalde çalışmada ilk olarak biyometrik verilerin tarihsel süreçteki doğuşundan günümüze kadarki gelişim sürecine kısaca değinilmiştir. Böylece gelişen bilgisayar teknolojisiyle birlikte kişisel veriler daha kolay bir şekilde kayıt altına alınmaya başlanmasıyla devletlerin istihbarat çalışmalarına nasıl bir etki oluşturduğu açıklanmaya çalışılmıştır. İkincisi: “Biyometrik Veri Türleri”; Teknoloji alanında yaşanan gelişmelerle birlikte güvenlik sistemlerinde de kayda değer ilerlemelerin olduğu görülmektedir. Bunların en önemli olanlardan birisi de biyometrik veri alanında görülmektedir. Kendi içerisinde iki temel başlığa ayrılan biyometrik metotlar/türler Fizyolojik Metotlar ve Davranışsal metotlar olarak sınıflandırılmaktadır. Biyometrik veriler kişilerin fizyolojik ve davranışsal özelliklerini kullanarak otomatik kimlik doğrulama veya tanımlama yapmayı hedefleyen bir disiplin olarak kabul edilir. Buna göre biyometrik veri, kişilerin fiziksel ve davranışsal hususlarını temsil ettiği söylenebilir. Bir biyometrik verinin ideal olarak şu özelliklere sahip olması gerekir: evrensel, kalıcı, ayırt edici, erişilebilir ve kopyalanması zor olmalıdır. Biyometrik veriler konusunda asıl gaye verilerin alınması değildir. Toplanan verilerin biyometrik sistem bünyesinde bir işleme ve eleştiriminin yapılabilmesidir. Çünkü biyometrik verilerdeki kimlik doğrulama bir tanıma işlemi olup dört aşamadan müteşekkildir. Bunlar sırayla; kayıt, depolama, edinme ve eleştirme şeklindedir. Dünyanın genelinde savunma kurumlarının biyometrik verileri ne ölçüde kullandığı hakkında pek çok şey bilinmemektedir. İşin gerçeği şu ki, biyometrik verileri kamuya açık olmadığı için bilgiye ulaşmak ve paylaşmak genelde zordur. Amerika Birleşik Devletleri ordusu, Ocak 2009’dan beri biyometrik bir tanımlama sisteminde yüzler, irisler, parmak izleri ve DNA verilerini topladığı bilinmektedir. Aslında ABD’nin biyometrik programı 2004 gibi erken bir tarihte başladı ve başlangıçta ise parmak izlerini toplayarak başlamıştır. Üçüncüsü: “Biyometrik Verilerin Hukuki Boyutu”; Bu çalışmada biyometrik verilerin hukuki boyutuna da değinilmiş olup, biyometrik verilerin korunması konusunda çıkarılan ulusal ve uluslararası hukuk kurallarına yer verilmiştir. Bu doğrultuda hukuki anlamda atılan ilk adım Türkiye’nin de 28 Ocak 1981 yılında imzalayarak taraf olduğu ve Avrupa Konseyi bünyesinde hazırlanan 108 sayılı “Kişisel Nitelikteki Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulması Karşısında Şahısların Korunmasına Dair Sözleşme’sidir.” Yine kişisel verilerin korunması konusunda önemli olan bir diğer uluslararası metin ise Avrupa Birliği bünyesinde hazırlanan ve 24 Ekim 1995 tarihinde kabul edilen 95/46/AT sayılı Kişisel Verilerin Korunması Yönergesidir. Türkiye’nin bu konudaki ilk somut adımı ve düzenlemesi ise 1 Haziran 2005 tarihinde yürürlüğe giren 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu ile yapılmıştır. Dördüncüsü: “Örnek İstihbarat Olayları”; Amerikan New York Times gazetesinin haberine göre son yıllarda ABD Merkezi Haber Alma Teşkilatı’nın (CIA) yurt dışında istihdam ettiği onlarca istihbarat elemanının ya yakalandığı ya öldürüldüğü

¹ Doktora Öğrencisi, İnönü Üniversitesi

ya da ifşa edilmesi, ABD'nin bölgeden çekilmesi sonrasında kendisine ve koalisyon güçlerine yardım eden Afganların biyometrik verilerin Taliban tarafından el konulması, Türkiye üzerinden bir örnek verecek olursak: Jandarma Genel Komutanlığı ile Emniyet Genel Müdürlüğü arasında biyometrik verilerden parmak izi verilerinin paylaşılmasıyla 2 bin 765 faili meçhul olay aydınlatılması gibi olaylar üzerinden biyometrik istihbaratın kullanılmasının sonuçları ve etkisi anlatılmaya çalışılmıştır. Çalışma nitel araştırma yöntemi ve konu ile ilgili Türkçe ve İngilizce kaynakların üzerinden birincil ve ikincil literatür taraması yapılarak, elde edilen bulgularla örnek olaylar üzerinden anlatılmaktadır.

Anahtar Kavramlar: Biyometrik, İstihbarat, Biyometrik Veri Türleri

Bilimsel ve Teknik İstihbarat Analizi Fethi Çiftçi¹**Özet**

Bu çalışma Robert M. Clark tarafından CIA'nin Studies in Intelligence dergisinin 1975 İlkbahar sayısı için kaleme alınan Scientific and Technical Intelligence Analysis makalesinin Türkçeye tercümesidir. 2016 yılında gizliliği kaldırılarak erişime açılan makale bilimsel ve teknik istihbaratın (BTİ) tarihsel gelişimi, tartışmaları, zorlukları ve geleceği hakkında bilgiler vermektedir. Clark makaleye bilimsel ve teknik istihbaratın nasıl ve neden ortaya çıktığı ile başlamakta ve ilk defa bir istihbarat biriminin başına bilim insanının (fizikçi R. V. Jones) getirildiğinden söz etmektedir. Yazara göre silah teknolojisi II. Dünya Savaşı sırasında yoğun bir ivme kat ettiği için bu durumun rastlantısal olmadığı söylenebilir. Mihver devletlerden Almanya'nın geliştirdiği silahları bilmek, tanımak özellikle Knickerbocker gibi müttefik devletler için büyük tehdit oluşturabilecek silah sistemlerine karşı önlem almak için bilimden faydalanılması gerekiyordu. Jones Knickerbocker'la mücadelede başarılı olurken, BTİ'nin temellerini atan isim de olmuştur. Jones'tan sonra da BTİ'nin ana amacı, düşmanın geliştirdiği silahları tanımak ve özellikleri hakkında bilgi toplamak olagelmıştır. Zira düşman silahları ile ilgili bilgi sahibi olmak düşmanın silah kullanımındaki strateji ve taktiğini öngörebilmek için kritiktir. Bu konudaki herhangi bir bilgi eksikliği tarihte görüldüğü üzere savaşların ülkeler için ciddi kayıplarla sonuçlanması kaçınılmazdır. Jones kendi döneminde karşılaştığı BTİ ile ilgili durumları ve olası halleri betimlemiştir. Onun tanık olduğu üç durumun yanı sıra Clark'a göre zamanla bunlara dördüncüsü eklenmiştir. Birinci durum herhangi bir ülke (A) ile A'nın düşmanı olan bir ülkenin (B) silah geliştirmesini ifade eder. Yazar buna örnek olarak ABD'nin kıtalararası balistik füze uzmanlarının SSCB'nin ilgili alandaki ilerlemesinin kendi ülkeleri ile paralel olduğunu düşünmelerini vermektedir. Oysaki SS-6 [SSCB'nin kıtalararası balistik füzesi] Olayı bunun sanıldığı gibi olmadığını ve böyle düşümenin yıllarca ABD'nin bu konuda doğru istihbarat edinmesini engellediğini göstermiştir. Dolayısıyla bu yaklaşım tuzak içermektedir. Diğer durum A'nın silah geliştirirken, B'nin geliştirmemesi varsayımıdır. Bu gerçek bir meydan okumadır. Çünkü BTİ'de bir şeyin aksini ispatlamak imkânsızdır. Diğer bir deyişle bir gelişmenin varlığına dair istihbaratın olmaması son tahlilde gerçekte de olmadığı anlamına gelmez. İkincisi ise A'nın silah geliştirmeyip B'nin geliştirmesini sembolize eder ki, en tehlikeli durum budur. Buradaki zorluk BTİ analizi uzmanının üstesinden gelmek zorunda olduğu şey ülkesi içindeki şüpheçilerdir. Şüpheçilerin başında aynı konuda başarısız olduğu bilinen ve yeni girişimde bulunmak isteyenlerin cesaretlerini kıran bilim insanları gelmektedir. Bunun ABD için dramatik örneği SSCB'nin gemisavar geliştirme olasılığının göz ardı edilmesi ve 1967'deki Altı Gün Savaşları sırasında bir Sovyet gemisavarının İsrail muhribi Eilat'ı batırması olmuştur. Dördüncü ve son durum ise A ve B'nin silah geliştirmemesidir. İngilizlerin savaşta olmaları ve akademik problemlerle kaybedecekleri vakitleri olmadığı için Jones bu durumla hiç ilgilenmemiştir. Yeni durum en sinir bozucu olan ve İkinci Duruma en çok benzeyendir. Söz konusu ülke silah geliştirmede herhangi bir aktörün herhangi bir zamanda oyunu değiştirebilmesi mümkündür. CIA'nin bununla ilk ciddi yüzleşmesi SAM'ın [yerden havaya füze sistemi] güncellenmesi sırasında SSCB'nin füze geliştirmesi üzerinden yürütülen spekülasyonlarda görülmüştür. Jones'a göre BTİ analizinde kullanılacak kaynakların toplanması için göz, kulak, beyini vs. ihtiva eden kafa analojisinin yanında fotoğraf, sinyal vb. kaynakları kullanılabilir. Ayrıca makalede yazar; şüphenin elden bırakılmaması, uzmanların yanılabilirliği ve resmin bütününe bakma gibi BTİ analizinin temel prensiplerini vurgulamaktadır.

Anahtar Kavramlar: CIA, Bilimsel ve Teknik istihbarat, Silah

¹ Doktora Öğrencisi, İnönü Üniversitesi

PANEL 3

Çin'in Enerji Güvenliğinde Kuşak Ve Yol Girişiminin Önemi

Ecem Güven¹Zekeriyya Akdağ²

Özet

1970'li yılların sonlarından itibaren, Dünya, Çin'in ekonomik yükselişine tanıklık etmektedir. Bu ekonomik büyümenin sürdürülebilir olması büyük ölçüde enerji arzının güvenliğine bağlıdır. Çin, 1990'lı yıllara kadar enerji kullanımını açısından kendi kendine yeten bir ülkeydi. Deng Xiaoping'in uygulamaya koyduğu reformlar sonucunda ülke ekonomisi büyük oranda dışa açılmış ve büyük bir gelişme göstermiştir. Ekonomik kalkınmaya paralel olarak enerji tüketimi de artmaya başlamıştır. Günümüzde en fazla enerji tüketen ülkeler arasında yer alan Çin, enerji ihtiyacının önemli bir kısmını dışarıdan temin etmektedir. Çin enerji ithalatını Afrika Boynuzu ve Ortadoğu başta olmak üzere istikrarsızlık riski olan bölgelerden temin etmektedir. Bu bölgelerden temin ettiği enerjiyi ülkesine ulaştırmak için kullandığı yol ise Güney Çin Denizi üzerinde olan Malakka Boğazı'dan geçmektedir. Bu boğaz ve deniz ise Çin için enerji arzı güvenliği sorunu yaratmaktadır. Çin'in enerji temin ettiği yollar hem istikrarsızlığa açıktır hem de maliyetlidir. Enerjiye bağımlılığı giderek artan Çin için enerji güvenliği dış politikasında önemli bir konudur. Çin enerji güvenliğini temin edebilmek için, uzun süreden beri, enerji arzını çeşitlendirme arayışında olmuştur. Yüzyıllar boyunca Doğu ve Batı arasında önemli bir yere sahip olan tarihi İpek Yolu, 2013 yılında tekrardan canlandırılmak için Kazakistan'da Çin Devlet Başkanı Xi Jinping tarafından duyurularak ilk adımı atılmıştır. Kuşak ve Yol Girişimi Çin'in enerji arzı güvenliği konusunda büyük potansiyeller barındırmaktadır. Kuşak ve Yol Projesi, alternatif kara ve deniz yolları oluşturarak enerji kaynaklarına hem makul fiyattan ulaşmasını sağlayacak olup hem de enerji taşımada güvenli bir yol oluşturacaktır. Bu şekilde, transfer yollarında karşılaşılabilecek herhangi bir riski en aza indirmiş olacaktır. Projenin planlanan çerçevede gerçekleştirilmesi sonucunda Çin'in bölgesel işbirliğini ve güvenliğini artıracak düşünülmemektedir. Kuşak ve Yol Girişimi'nin planlanan hedefine ulaşması durumunda Çin'in enerji kaynaklarını hem çeşitlendirmiş olacağı hem de enerji transfer yollarını güvence altına alabileceği sonucuna varılmıştır. Çin planlarının olumlu sonuçlanması durumunda küresel alanda enerjiyi kontrol eden bir ülke durumuna gelerek ekonomik gücünü daha da artırması öngörülmektedir. Çin, Kuşak ve Yol Girişimi çerçevesinde enerji temin yollarını güvence almayı hedeflemektedir. Bu çalışmada Kuşak ve Yol Girişimi kapsamında Çin'in enerji politikası incelenmektedir. Aynı zamanda Çin'in enerji tüketimi ve enerjiye bağımlılığı analiz edilmektedir. Çalışmada Çin'in enerji transfer yollarının Kuşak ve Yol Girişimi ile daha güvenli ve az maliyetli olacağı değerlendirilmektedir. Çalışma üç temel bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde Kuşak ve Yol Projesi incelenmiş olup, ikinci bölümde Çin'in enerji arzı incelenmiştir. Bu kapsamda enerjiye olan bağımlılığı ve kullanım oranları ele alınmıştır. Üçüncü bölümde ise Kuşak ve Yol Girişimi'nin enerji güvenliği açısından önemi değerlendirilecektir.

Anahtar Kavramlar: Kuşak ve Yol Girişimi, Enerji Güvenliği, Çin

¹ Yüksek Lisans Öğrencisi, İnönü Üniversitesi

² Doktor Öğretim Üyesi, İnönü Üniversitesi

Turkey's Energy Policy and European Energy Security on the Path to European Union Membership

Ömer Kavrar¹

Yusuf Sayın²

Özet

The balance in energy supply and demand is in the position of being one of the most important factors that can affect the structure, welfare level and development of societies. It is clear that the energy state and its cost have an undeniable effect in different dimensions, from its environmental effects to international relations, from our quality of life to its reflections on the country's economy. The rate of increase in energy demand is not limited to the expected useful life of resources but varies depending on many factors such as the general state of the economy, investment environment and prevailing geopolitical conditions. In the next twenty-five years, the energy supply to meet the needs of the world economy will be very vulnerable to failures that may result from underinvestment, environmental disaster, or sudden supply interruptions. Among the foremost measures for energy security are diversifying the ways of providing energy, focusing on efficient energy consumption, and increasing the efficiency of energy management systems. According to the statistics, developed countries (20% of the population) use 75% of the world's energy, and underdeveloped and developing countries use the remaining 25%. This situation arises from the concerns of developed countries with good economic power to maintain their position in the energy world and to strengthen their energy supply security. Therefore, they try to take advantage of developing countries with arguments such as globalization, new world order, clash of civilizations. Turkey is foreign-dependent at a rate of approximately 70% in meeting its total energy demand and it is one of the countries with the fastest increase in energy demand. On the other hand, Turkey's geographical location is of great geostrategic importance as it is close to important energy resources (70% of the world's natural gas and oil). Being located just to the west of the European countries, where the world's total energy consumption is the highest, makes Turkey an energy terminal in the position of a bridge. For this reason, the need for solutions, cooperation and information for energy supply efficiency is more than ever. At this point, it is observed that Turkey's energy policy targets are largely in line with the EU targets. The European Green Deal, with the action plans it proposes, offers important opportunities to take our successful position, especially in renewable energy and energy efficiency, to a higher level. Establishing energy diplomacy that will turn this opportunity into an advantage and carrying out policies to develop energy relations with other countries with a mutual benefit approach are vital for Turkey to overcome the energy bottleneck it is in.

Keywords: Europe, Energy Management, Energy Supply, Energy Security, Turkey

---

¹ Öğr. Gör. Dr., Selçuk Üniversitesi

² Doç. Dr., Necmettin Erbakan Üniversitesi

Türkiye Merkezli Enerji Denklemine Yeni Formülasyonu ve Türk Dış Politikasına Etkileri

Anıl Çağlar Erkan¹

Şerife Özkan Nesimioğlu²

Özet

Dünya kamuoyu özellikle 21.yy'ın ilk yıllarından itibaren 1970'lerde küresel enerji güvenliğini ciddi ölçüde tehdit eden krizlerle tekrardan yüzleşmek zorunda kalmaya başlamıştır. Bununla ilişkili olarak zaten hayati derecede önemli olan enerji güvenliği meselesinin tekrardan devletlerin ulusal güvenlik politikalarının temel saç ayaklarından birisi haline geldiğine tanıklık edilmektedir. Ancak günümüzde devletlerin enerji güvenliği meselesine yaklaşımları 20.yy'ın son yıllarındakilere nazaran önemli ölçüde farklılaşmaktadır. Politika yapımcıları ve karar alıcıların enerji güvenliği stratejileri kapsamında reaktif anlayışın terk edilmesi ve proaktif düşünceyi benimsemelerini bu kapsamda ele almak mümkündür. Bununla birlikte enerji stratejileri bağlamında yaşanan değişimlerde çağın değişen şartları doğrultusunda ortaya çıkan gerekliliklerin de etkisi göz ardı edilmemelidir. Öyle ki önceki dönemlerden farklı olarak günümüzde enerji düzenine yön veren aktörlerin üreticilerin tekelden çıkararak tüketici ve transit konumdakilerin de yön verdiği bir hal almaya başladığı; bir takım devletlerin ise enerji bağlamında yeni nitelikler kazandığı bir değişim süreci söz konusudur. Dolayısıyla bu durum mevcut enerji düzeninin işleyişindeki temel denklemin de yeniden formüle edilmesi gibi değişim sürecini kaçınılmaz hale getirmektedir. Bu bağlamda en önemli değişimin yaşandığı coğrafyaların merkezinde Türkiye ve yakın çevresi olduğu göze çarpmaktadır. Karadeniz ve Doğu Akdeniz'deki yeni keşifleri bu kapsamda ele almak mümkündür. Türkiye merkezli ve yakın çevresindeki yaşanan söz konusu gelişmeler şüphesiz bölgesel enerji denklemini kökten değiştirici niteliktedir. Dolayısıyla enerji denkleminin yeniden formüle edilmesi gibi radikal bir değişimin başta Türk dış politikası olmak üzere bir takım unsurları etkilemesi son derece muhtemeldir. Tüm bunlar ışığında çalışmada Türkiye ve yakın çevresindeki enerji bağlamında son dönemde yaşanan gelişmelerin Türk dış politikasına etkileri analiz edilmektedir. Çalışmada genel çerçevede Türkiye merkezli gelişmelerin mevcut enerji denklemine etkileri ve Ankara'nın dış politika uygulamalarına etkilerinin ele alınması amaçlanmaktadır. İçerik bağlamında çalışma dört bölümden oluşmaktadır. Çalışmanın ilk bölümünde Türkiye ve yakın çevresi kapsamında enerji düzeninin işleyişi ve değişim süreci ele alınmaktadır. İkinci bölümde Türkiye'nin enerji faaliyetleri bağlamında gelişimi ve günümüze kadar ki süreç değerlendirilmektedir. Çalışmanın üçüncü bölümünde Karadeniz'deki keşifler ve Doğu Akdeniz'deki gelişmeler Türkiye merkezli olarak genel çerçevede değerlendirilmektedir. Çalışmanın son bölümünde ise enerji denkleminde yaşanan değişimlerin Türk dış politikasına etkileri ve yakın çevresiyle ilişkilere etkileri analiz edilmektedir.

Anahtar Kavramlar: Enerji Düzeni, Türkiye, Türk Dış Politikası, Enerji Jeopolitiği, Enerji Güvenliği

¹ Doktor Öğretim Üyesi, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

² Doktor Öğretim Üyesi, KTO Karatay Üniversitesi

Ahmet Kenan SAYIN¹

Özet

Kamunun can ve mal güvenliğini sağlamak devletin en temel görevi olup, devlet bu görevi emrindeki kolluk eliyle yerine getirmektedir. Ancak kolluk genel emniyeti ve asayışı sağlamakla yükümlüdür. Bu nedenle, kamu ve özel sektöre ait birçok yerde genel kolluğun her zaman görevlendirilmesi çok pahalı ve detaylı bir hizmettir. Türkiye'de bulunan boru hatlarının güvenliğini BOTAŞ, Jandarma birlikleri ve diğer kolluk kuvvetleri sağlamaktadır. 5188 sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair yasa gereğince valilikler bünyesinde yer alan özel güvenlik birimleri de boru hatlarının korunmasında görevlendirilebilmektedir. Örneğin, tesislerin tesis içi güvenliğinden özel güvenlik şirketleri sorumluyken, tesis dışı güvenlik ağırlıklı olarak Jandarma Genel Komutanlığı tarafından sağlanmaktadır. Enerji nakil güvenliği veya enerji tesislerinin güvenliği alanında, özel güvenlik hizmetleri incelendiğinde; mevcut özel güvenlik hizmetleri yasasının ve işleyişinin, enerji nakil güvenlik hizmetlerini zayıf bırakabileceği görülmektedir. Özellikle ülkemiz açısından önemli ve korunması gerekli yerlerden olan enerji nakil hatlarının güvenliği açısından özel güvenlik personellerinin genel eğitimi, yetkisi, alan eğitimleri vb. birçok alanda sorunları mevcuttur. Bu çalışmada; enerji nakil hatları için güvenlik hizmetleri ve özel güvenlik hizmetlerinin mevcut sorunları ele alınarak, enerji nakil hatlarının güvenliği açısından olumsuzluklar ve bu olumsuzluklara yönelik çözüm önerileri getirilmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kavramlar: Enerji nakil hatları, güvenlik, özel güvenlik hizmetleri.

---

¹ Öğr. Gör., İnönü Üniversitesi

PANEL 4

Uluslararası Göçün Yöneti/şi/minde Çelişen Algılar ve Temel Sorunlar

Orhan Battır¹Levent Yiğittepe²

Özet

Yeryüzünde insanoğlunun yaratılış serüveniyle başlayan insan hareketliliği (yani göçler) farklı şekillerde ve ölçeklerde de olsa tarihin her döneminde devam edelmektedir. Ancak özellikle kitlesel ve düzensiz yer değiştirmeler bağlamında göç hareketleri, içinde bulunduğumuz yüzyılda görünürlüğü ve uluslararası sistemin işleyişi üzerindeki çok yönlü etkileri her geçen gün artan ciddi bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Geçmiş bir anlamda insanlık tarihiyle özdeş olan göç hareketleri esasen sosyo-demografik bir olgu/gerçeklik olduğu halde, günümüzde hem ulusal hem de uluslararası politika açısından son derece önemli bir siyasa ve sorun alanına dönüşmüş durumdadır. Öyle ki; geçmişten günümüze çok farklı nedenlere ve motivasyonlara bağlı olarak gerçekleşen göç hareketleri içinde bulunduğumuz yüzyılda uluslararası sistem aktörlerinin politika ve uygulamaları yanında karşılıklı ilişkilerini de derinden etkileyen bir sorun olarak görülmeye başlamıştır. Dahası kitlesel düzeyde gerçekleşen ulusaşırı göç hareketleri binlerce yıllık göç tarihinde hiç olmadığı kadar güvenlik konularıyla birlikte anılır hale gelmiştir. Bugün artık özellikle kitlesel göç akımlarına maruz kalan ülkelerde göç ve göçmen karşıtı tutum ve söylemler zaman zaman tüm diğer siyasi konuların önüne geçmektedir. Ancak bu denli büyük “sorun” olarak algılanan göçlerin legal, düzenli, birey veya küçük grup göçleri değil çoğunlukla illegal, düzensiz, kitlesel göç hareketleri olduğunu belirtmek gerekir. Kitlesel göçlere hedef olan ya da transit konumda bulunan birçok ülkede hükümetler, muhalif politikacılar veya ülke vatandaşları tarafından üretilen ve çoğu kez insan güvenliğinin ve temel insan haklarının da göz ardı edildiği göçmen karşıtı söylemlerin ülke gündemini belirlediği görülebilmektedir. Söz konusu dışlayıcı tutum ve söylemler genellikle toptancı bir yaklaşımın ürünü olarak ortaya çıkmakta, tüm göçmenlerin kamu düzenini tehdit eden, refah avcısı, toplumun sağlığını, sosyal hayatını, ahlakını bozan potansiyel suçlu bireyler olarak görülmesini teşvik eder nitelikte gelişmektedir. Bu türden ötekileştirici nitelermelerin zaman zaman göçmenlerin karıştığı kimi asayiş olaylarının doğurduğu huzursuzlukla ya da uluslararası terörizmin yol açtığı tedirginlikle birleştiğinde kamuoyu nezdinde ciddi bir göçmen karşıtlığı ve dahası koyu bir yabancı düşmanlığının yükselmesi de kaçınılmaz olmaktadır. Göç ve güvenlik arasındaki ilişkiye bağlı olarak algılanan sorunların sadece ulusal güvenlik konularıyla sınırlı kalmayıp uluslararası güvenlik ve insan güvenliği gibi boyutların eklenmesiyle giderek daha da derinleşme eğiliminde olduğu söylenebilir. Politik, ekonomik, sosyo-kültürel, güvenlik vb. çok boyutlu ve küresel bir sorun olarak kabul edilmeye başlanan göç hareketlerinin devletlerin tekil çabalarıyla değil ancak uluslararası iş birliği içerisinde hareket edilerek yönetilmesinin zorunlu hale geldiği açıktır. Ancak devletler (hem siyasi elit ve karar vericiler hem de halklar) başta olmak üzere uluslararası sistem aktörlerinin göç ve göçmenlere bakışı ve bunun doğal sonucu olarak da sorunların çözümüne dair yaklaşımları genellikle ulusal çıkar eksensli ve birbirinden çok farklı olmaktadır. Dahası göç/göçmen politikaları konusunda çoğu devletin kendi içerisinde ciddi ayrışmalar yaşadığı görülmektedir. Aralarında Türkiye'nin de bulunduğu -göç alan ya da transit göç güzergahı durumundaki- pek çok ülkede hem politika yapıcılar hem de halk içerisinde göç/göçmen sorununa insani değerler ve temel insan hakları çerçevesinde yaklaşan ciddi bir kesim ve bunun tam karşısında bir bakış açısıyla salt ulusal çıkarlar ve güvenlik bağlamında konuya yaklaşan geniş kitleler söz konusudur. Göçün küresel yönetişimi ile ilgili temel bir ayrışmaya işaret eden bu ikilem aslında sorunların çözümü önündeki en büyük engeldir denebilir.

Anahtar Kavramlar: Düzensiz göç, Göç yöneti/şi/mi, İnsan Güvenliği, Kitlesel Göç, Sosyal Entegrasyon.

¹ Doktor Öğretim Üyesi, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi

² Doç. Dr., Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi

Batı Avrupa’da Mülteci Sorunu: Toplumsal Güvenlik ve Sağ Popülist Partiler

Fatmanur Kaçar Aşcı¹

Veli Özdemir²

Özet

Literatürde sıkça ifade edildiği üzere 2000’li yılların başından bu yana gerek Avrupa gerek dünyanın çeşitli bölgelerinde etkisini hissettiren popülist dalgalar çeşitli kavramsal, teorik ve metodolojik yaklaşımlarla ele alınmaktadır. Popülist söylemlerde, güvenlik öncelikle etno-kültürel veya dini kimlikler etrafında değil, saf halkın kimliği ve bu halkın elitler tarafından daha önce dile getirilmemiş kaygılarından ve kimliklerine yönelik tehditler etrafında şekillenmektedir. Toplumsal güvenlik sektöründeki insanlar ve elitler karşılıklı ahlaki terimlerle tanımlanır ve “saf”, “sıradan” ve “erdemli” insanların yaşadığı hayali bir “heartland” için tehdit oluşturur. Popülist bir güvenlikleştirme hareketinde istisna politikası, siyasi kuruluşu etkisiz hale getirme talebiyle bağlantılıdır. Moffit’in (2016) tanımıyla kasıtlı olarak saldırgan bir politik stil kullanan ve sadece popülist aktör aracılığıyla önlenilecek varoluşsal bir kriz, popülist aktörün kendisi tarafından aciliyet duygusuyla şekillendirilmektedir. Saldırgan eylemleri popülist aktörün “normal politikacı” olmadığını ve “insanları” her ne pahasına olursa olsun savunacağını “halka” işaret etse de, varoluşsal bir krizin çağırılması popülist aktörün arkasında toplanma ihtiyacını güçlendirecektir. Toplumsal ve politik güvenlik sektörleri popülist aktörler için başlıca sektörler olsa da halkın popülist anlayışı güvenliğinin askeri, ekonomik ve çevresel sektörlerinde de referans nesnesi olabilmektedir. Bununla birlikte popülist güvenlikleştirme süreçleri, Kopenhag Okulu tarafından elitist, yukarıdan aşağıya bir süreç olarak kavramsallaştırılan tipik güvenlikleştirme yöntemine kısmen uymamaktadır. Nitekim güvenlik çalışmalarının öncülerinden Weaver (1995) kurumsal bir çerçevede elitler tarafından artiküle edildiğini ifade etmektedir. Güvenlikleştirme hareketinin izleyici aracılığıyla onaylanmasının önemi vurgulansa da, sonuçta, seçkinlerin ve özellikle devlet temsilcilerinin, güvenlikleştirme sürecini başlatan ve şekillendiren otorite ve kurumsal güç konumudur. Bu çalışmanın temel argümanı, mültecilerin ve sığınmacıların popülist partiler tarafından araçsallaştırılarak güvenlikleştirilmesi, mülteci olgusunun politik çözümüne katkı sağlamadığı gibi ülkelerin toplumsal ve siyasi güvenliklerini de olumsuz etkiledikleridir. Bu bağlamda çalışmada sırasıyla; popülizm tanımı ve hangi çerçevede ele alınacağı, güvenlikleştirme teorisi ve eleştirileri kısaca tanımlanacak, Batı Avrupa’da sağ popülist partilerin mülteci sorununu nasıl güvenlikleştirdikleri araştırılarak özellikle toplumsal güvenlik ve diğer sektörlerde etkileri Müslüman ve gayrimüslim mülteciler örneği üzerinden ortaya konmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kavramlar: Mülteci, Batı Avrupa, Popülizm, Güvenlikleştirme, Toplumsal Güvenlik

¹ Arş. Gör. Dr., Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

² Doktora Öğrencisi, Marmara Üniversitesi

Geleneksel Olmayan Güvenlik Yaklaşımı Bağlamında Türkiye'nin Göç ve Sınır Güvenliği Politikalarının Analizi

Hakan Ünay¹

Özet

Bu çalışma Türkiye'nin göç ve sınır güvenliği politikalarını geleneksel olmayan güvenlik yaklaşımı odağında analiz etmek amacıyla yapılmıştır. Çalışmanın teorik tarafını oluşturan geleneksel olmayan güvenlik yaklaşımı, küreselleşmeyle birlikte güvenlik algısının da dönüştüğünden yola çıkarak askeri temelli tehditlerin yerini göç, çevresel sorunlar, salgın hastalıklar gibi tehditlere bıraktığını iddia etmektedir. Bu yaklaşıma göre dönüşüm geçiren güvenlik algısı, devlet merkezli bakış açısına toplum ve insan odaklı bakışı da eklemektedir. Geleneksel olmayan güvenlik yaklaşımı bağlamında göç, özellikle de 21. yüzyılın tecrübe edilen ilk çeyreğinde devletler tarafından güvenlik tehdidi olarak görülmektedir. Söz konusu tehdide karşı uygulanan politikalarda ana mekân ise devletlerin teritoryal sınırlarıdır. Türkiye gerek bulunduğu coğrafi konum gerekse göç rotaları üzerinde yer alan hedef ve transit bir ülke olarak derin bir göç hafızasına sahiptir. Özellikle 2010 sonrasında Suriye'den ani ve yoğun bir göç dalgasıyla karşı karşıya kalan Türkiye, buna ek olarak on yıllardır Afganistan, Pakistan, İran gibi ülkelere aldığı göçlerle adeta bir göç ülkesi haline gelmiştir. Son yıllarda artan göç yoğunluğu, göç rotası üzerinde yer alan diğer devletler gibi Türkiye'yi de önleyici politikalar üretmek durumunda bırakmıştır. Bu noktada Türkiye, düzensiz göçü engellemek adına sınır duvarları inşa etmiştir. Duvarlar askeri teknolojilerle donatılırken çok sayıda askeri personel de sınırın güvenliğini sağlamak için görevdedir. Dünyadaki çoğu devlet gibi geleneksel olmayan bir güvenlik tehdidine karşı geleneksel uygulamalara başvuran Türkiye, doğu ve güneydoğu sınırlarını düzensiz göçe karşı duvarlarla kapatmıştır.

Anahtar Kavramlar: Sınır, Göç, Türkiye, Sınır Güvenliği

---

¹ Araştırmacı, Göç Araştırmaları Vakfı

Türkiye'nin Mülteci ve Sığınma Politikaları ve Kadın, Barış ve Güvenlik Gündemi

Bezen Balamir Coşkun¹

Özet

Dünyada 26 milyon mülteci ve 4 milyon sığınmacı var. Dünyadaki mülteci ve sığınmacıların yarısı kadın ve kız çocukları. Kadın mülteciler ve sığınmacılar travma, fiziksel ve psikolojik sağlık sorunları, taciz ve sömürü gibi çeşitli zorluklarla karşı karşıyadır. Genellikle cinsiyetlerine ek olarak ırk, din veya etnik köken gibi gerekçelere dayalı olarak da pek çok ayrımcılık biçimlerine maruz kalmaktadırlar. Türkiye dünyada en çok mülteci ve sığınmacıya ev sahipliği yapan ülkelerden biridir. Türkiye'deki mülteci ve sığınmacıların da yarısını kadın ve kız çocukları oluşturmaktadır. Bu nedenle, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin 1325 sayılı Kararı (BMGKK 1325) Kadın Barışı ve Güvenliği gündemi Türkiye için son derece kritiktir, zira kadınlar için etkin bir şekilde çalışan mülteci ve sığınma politikaları yapmak oldukça önemlidir. BMGKK 1325, “silahlı çatışmanın tüm taraflarını kadınları ve kız çocuklarını toplumsal cinsiyete dayalı şiddetten korumak için özel önlemler almaya” çağırmakta ve çatışmadan çatışma sonrasına geçişte kadınların ve kız çocuklarının korunma ihtiyaçlarının tanınması gerektiğini vurgulamaktadır. BMGKK 1325'in 12. Maddesi “silahlı çatışmanın tüm taraflarını mülteci kamplarının ve yerleşim yerlerinin sivil ve insani niteliğine saygı duymaya ve kadınların ve kız çocuklarının özel ihtiyaçlarını dikkate almaya” çağırır. Türkiye bir çatışma ya da çatışma sonrası devlet olmadığı için, Türkiye'deki kadın mülteci ve sığınmacıların durumu alışılmadık bir durumdur. Yine de, mültecilerin yarısı kadın ve kız çocukları olduğundan, Türkiye'nin mülteci ve sığınma politikalarını ve uygulamalarını BMGKK 1325 bağlamında değerlendirmek gereklidir. Bu nedenle, Türkiye'deki uluslararası koruma rejimindeki tüm yönetim düzeylerinin kadınların ihtiyaç ve haklarını gözetten bir yaklaşım içermesi gereklidir. Bu çalışma, Türkiye'deki mülteci ve sığınmacılara ilişkin çerçeveye odaklanmaktadır ve aşağıdaki sorulara cevap aramaktadır: Mülteciler ve sığınmacılar alanına Birleşmiş Milletler'in Kadın Barış ve Güvenlik gündeminin entegre edilmesi neden önemlidir? Mülteciler ve sığınmacılar alanında Kadın Barış ve Güvenlik gündemi nasıl teşvik edilebilir? Göçmen, mülteci ve sığınmacı kadın ve kızların haklarını korumak için mevcut mülteci ve sığınma politikalarını iyileştirmek için neye ihtiyaç duyulmaktadır?

Anahtar Kavramlar: BMGKK1325, kadın mülteciler, Türkiye'nin göç ve mülteci rejimi, koruma, kapsama, güçlendirme

---

¹ Doç. Dr., TED Üniversitesi

PANEL 5

Arap Yarımadası Güvenlik Faaliyetlerinin Yapısal İncelemesi

Özdemir Akbal¹

Özet

Bölgesel güvenlik faaliyetleri; Yapısal Realist bakış açısıyla sistemik seviyede de etkili olmaktadır. Kenneth N. Waltz, *Theory of International Politics* başlıklı eserinde koalisyonların incelenmesinin yapının analiz edilmesinde oldukça önemli bir katkı sağlayacağını belirtmiştir. Bu görüşe istinaden, Robert Keohane, Joseph Nye, Jr. gibi akademikerler, gücün askeri unsur harici kullanımına dair geliştirdikleri görüşlerle katkı sağlamıştır. Ancak bu katkılar, bir müddet sonra, akademide askeri gücün kullanımı sürecinde yapının kısıtlayıcı ve eşitleyici etkisi dikkatten kaçırılarak bir katkıdan ziyade özgün bir bakış açısı şeklinde anlaşılmaya yol açmıştır. Bu süreç uluslararası politikanın gerek sistemik seviyesinde gerek de alt-sistemik seviyesinde güc kullanımı ve uygulaması hususunda karışıklıkları ve analiz eksiklerini de ortaya çıkarmıştır. Nye, Jr.'ın görüşlerine dayanarak ortaya çıkarılan bir güvenlik yaklaşımı, neredeyse dizi seyretmek ile uluslararası etkinliğin eşitlenmesi hususunda bir yaklaşım sergilerken; Keohane, Gilpin gibi akademikerlerin yapıya dönük analizlerinde ortaya çıkan ekonomi-politikçi bakış açısı da dünya politikasının neredeyse bir holding işletmesine benzediği bir ortamı hazırlamıştır. Bu şartlar altında, güvenliğin temininde askeri gücün kullanımı ve uluslararası güvenlik teşkilatlanmalarının önemi ve yeri nedir sorusu araştırılmaya değerdir. Bu sorunun genel ve klasik cevap arayışı Kuzey Atlantik Anlaşması Örgütü (North Atlantic Treaty Organization-NATO) üzerinden gerçekleştirilmektedir. Bu teşkilatlanmanın tanımlanması hususunda öteki kavramı da önem arz etmektedir. John Mearsheimer NATO'nun ayakta durmasının SSCB'nin var oluşuna bağlı olduğunu ifade etmiştir. Oysa SSCB'nin dağılıştından çok daha sonra bile NATO'nun varlığının devam ettiği görülmektedir. Bu şartlar altında gerek sistemik seviyede ortaya çıkan bir güvenlik teşkilatı olarak NATO gerek de NATO'nun üyesi olmayan seçkin müttefikler statüsü tanımlanmaya ve analiz edilmeye muhtaçtır. Bu müttefikler ve bu statüye sahip olmadan ABD ile yakın askeri iş birliği sağlayan diğer devletler özellikle Körfez İş Birliği Konseyi (KİK) bağlamında da dikkat çekmektedir. Zira Arap Yarımadası hem güvenlik hem de başta petrol zenginliği olmak üzere ekonomik zenginlikler açısından bölgesel ve küresel seviyede sistemik yapıya etki edebilme imkân ve kabiliyetine sahip devletlerden oluşmaktadır. Tam bu noktada bu devletlerin anılan imkân ve kabiliyetlerini ne denli yeterli derecede ortaya koyabildiği sorulmalıdır. Bu sorunun cevabı Arap Yarımadasında bulunan devletlerin ABD ile olan ilişkileri bağlamında cevaplandırılabilir. Buna ek olarak, popüler yazında Arap NATO'su olarak adlandırılan girişim çalışmaları da hem anılan bölgenin güvenliği hem de sistemik seviyedeki güvenlik faaliyetleri açısından önemli bir faktörü oluşturmaktadır. Başta bölgesel bir ekonomik güç olarak Suudi Arabistan olmak üzere; Arap Yarımadası devletlerinin faaliyetleri ve ABD ile olan ilişkilerinin incelenmesi, KİK üyesi devletlerin güvenlik faaliyetleri açısından açıklayıcı olacaktır. Bu şartlar altında Karl W. Deutsch vd. tarafından kaleme alınan *Siyasal Toplum ve Kuzey Atlantik Alanı (Political Community and the North Atlantic Area)* isimli çalışmada yer alan güvenlik toplumu ifadesinin güncel bir incelemesi ortaya konabilecektir. Buna ek olarak Barry Buzan ve Ole Wæver'in *Bölgeler ve Güçler: Uluslararası Güvenliğin Yapısı (Regions and Powers: The Structure of International Security)* başlıklı çalışmada ortaya konan perspektif de tümdengelimci ve kapsayıcı önermelerle ele alınacaktır. Böylece çalışma, bölgesel güvenlik teşkilatlanmalarının bir yapısal yaklaşım dahilinde ekonomik faaliyetlerin askeri faaliyetlerle birlikte yürüdüğü, yapının kısıtlayıcı ve eşitleyici etkisinin sistemde eyleyen birimler üzerinde son derece etkili olduğu önermeleri dahilinde ortaya konacaktır. Bu önermelerin ulaştıracağı muhtemel sonuçlar

---

¹ Öğr. Gör. Dr., Trakya Üniversitesi

ise; askeri güç haricindeki güç uygulama unsurlarının tek başına yetkin olmadığı, askeri gücün ekonomik faaliyetleri sürdürmek adına kullanılan önemli bir unsur olduğu ve gerek alt-sistemik güvenlik teşkilatlarının gerek de sistemik yapı seviyesinde etkili olan güvenlik teşkilatlarının birbiri ile ilişki olarak bir koalisyonu oluşturduğudur.

Anahtar Kavramlar: Uluslararası Politika, Yapısal Realizm, Güvenlik Toplumu, Güvenlikleştirme

Bölgesel Güven(siz)likten Küresel Güven(siz)liğe Doğu Akdeniz Sorunu

Mehmet Emin Güven¹

Fatih Tekin²

Özet

Uluslararası ilişkilerde mikro veya makro düzeyde değerlendirilebilen birçok sorunun odağında güvenlik konusu bulunmaktadır. Realist ve liberal teori perspektifinden güvenlik konusundaki tartışmalar da mutlak güvenliğin varlığı üzerinden değil, mutlak güvenliğin nasıl sağlanması gerektiğine yönelik olarak şekillenmektedir. Mutlak güvenliğin sağlanması sorunsalı, güvenliğin eklektik yapısından kaynaklanmaktadır. Bu açıdan aktörler arasındaki herhangi bir uyumsuzluk ve anlaşmazlığın neden olduğu tedirginlik durumu, tehdit olarak algılanmakta, güven ortamını ortadan kaldırmakta ve güvensizliğin kaynağını oluşturmaktadır. Dolayısıyla güvenliğin sağlanmasının, güvenliğin mikro ölçekteki uyumlu yapısının korunarak makro ölçekte uyum içerisinde sürdürülmesine bağlı olduğu söylenebilir. Bu yönüyle mikro düzeyde sağlanan güvenlik alanı, makro düzeyde güvenlik alanını da inşa edici rol oynamaktadır. Dolayısıyla neofonksiyonist önermede ortaya koyulan yayılma etkisinin kriz durumlarında da olumsuz bir yayılma etkisi ortaya çıkarabileceği belirtilmiştir. Ekonomik alanda başlayan bir işbirliği nasıl ki siyaset, güvenlik ve kültür alanlarında bir spill-over etkisi yaratabiliyorsa bölgesel bir krizin tırmanması, silahlanma yarışının artması, kamplaşmalar ve büyük güçlerin krizi tırmandırıcı etkileri de tersine spill-over yaratmaktadır. Bu çalışmada Doğu Akdeniz'deki kriz ele alınırken bu krizin tersine spill-over yarattığı ve bu güvensizliğin gelecekte küresel güvenliği de tehdit edecek çıktılar olacağı tartışılmaktadır. Yakın zamanda bölgesel bir nitelik taşıyan Doğu Akdeniz'de yaşanan sorunların dinamiğini de güvenlik konusu oluşturmaktadır. Doğu Akdeniz'de kıta sahanlığı ve sınır güvenliğinden ticaret yolları ve enerji güvenliğine kadar birçok sorunun nedeni, bölgesel ve küresel aktörlerin güvenlik ihtiyaçları çerçevesinde şekillenmektedir. Bu açıdan bölgesel aktörlerin deniz yetki alanları ve hidrokarbon rezervleri konusundaki anlaşmazlıkları ve paylaşım sorunlarının çözümsüzlüğü, küresel aktörlerin bölgeye müdahale potansiyelini artırmaktadır. Bu durum, bölgesel sorunların mikro ölçekten makro ölçeye taşınmasına neden olmakta ve aynı zamanda bölgesel güvensizliğin küresel güvensizliğe dönüşmesine yol açmaktadır. Diğer taraftan bölgesel sorunlara yönelik bölgesel aktörler arasında işbirliği ve anlaşma zeminin hazırlanması ise sorunların mikro ölçekte çözümüne katkı sağlamakta ve makro ölçekte çözümsüzlüğe dönüşmesine engel olmaktadır. Dolayısıyla, bölgesel sorunların çözüme kavuşturulması, küresel aktörlerin müdahale potansiyelinin azalmasında ve bölgesel güvenliğin küresel güvenliğe katkı sağlamasında etkili olmaktadır. Bu bağlamda çalışma kapsamında, Doğu Akdeniz'de yaşanan sorunların nedenleri güvenlik perspektifinden ele alınmaya çalışılarak sorunun yansımalarının bölgesel ve küresel güvenliğe etkileri üzerinde durulmuştur. Doğu Akdeniz'de bölge ülkeleri arasındaki anlaşmazlıkların ve paylaşım sorunlarının neden olduğu bölgesel temelli sorunlara yönelik bölgesel aktörler tarafından çözüm önerileri geliştirilememesi sürecinin benzer örneklerle birlikte küresel aktörlerin de dâhil olduğu yeni küresel sorunlar üretme potansiyeli değerlendirilmiştir. Bu açıdan çalışmada, Doğu Akdeniz'deki sorunların bölgesel aktörler dâhilinde çözümünün sağlanmasının, bölgede küresel aktörlerin etkinliğini nasıl etkileyeceği ve bölgesel sorunun küresel bir boyut kazanmasını önleyebilme kapasitesi tartışılmıştır. Dolayısıyla çalışmada, bölgesel güvenliğin küresel güvenliği takviye edici rolü olacağı gibi bölgesel güvensizliğin küresel güvensizliğe yol açabilecek sorunlar doğuracağı sonucuna ulaşılmıştır. Bölgesel güvenlik ve küresel güvenlik arasındaki ilişkiyi değerlendirmeyi amaçlayan çalışmada, nitel araştırma yöntemleri kullanılmış, literatürde yer alan kitaplardan, makalelerden ve diğer açık kaynaklardan yararlanılmıştır.

Anahtar Kavramlar: Güvenlik, Bölgesel Güvenlik, Küresel Güvenlik, Doğu Akdeniz

¹ Arş. Gör., İnönü Üniversitesi

² Arş. Gör., İnönü Üniversitesi

Dimensions of Non-Traditional Security Studies

Imran Ali Sandano¹

Abstract

The Cold War transformed the landscape of security comprehension and the nature of international security. The emergence of nontraditional security studies (NTSS) is also part of this momentum, which provides broader and different research thinking. The main feature and objective of NTSS is to part from traditional security theory which refers to a realistic military/political concept of security. The concept and theoretical logic of NTSS lays in different paradigms of international security and international relations. The study aims to discuss the notion and features of NTSS. It also deals with the current issues of NTSS methodology within the disciplines of international security and international relations. Globalization to a certain extent it has laid down the cover of idealism; therefore, the scope of security has been broadened, so traditional security scholarship has become more diverse as it was in the past. The issues like environmental degradation, infectious diseases, illegal drugs' trafficking, financial crises, natural disasters, irregular migration, energy crises, human security, cybercrime, maritime piracy, terrorism, extremism and ethnic conflicts have grabbed the attention of policy makers and scholars of security studies. With this change, new terms like nontraditional security (NTS) threats/challenges came into being. Traditional security is considered a part of war and peace, while the NTS focuses on human development. The changing nature of security has influenced both internal as well as external aspects of security policies. It is true that the scale of influence of any threat depends on a certain issue. The national security policy is partially being changed due to the nature of conflicts, as in Cold War era the proxy wars, hostility among the states, military fretfulness and political discords were observed. It was a period which was considered as the nuclear strategy and game theory era. The changing state of affairs has influenced the notional perspective for understanding security and its realistic response. In this process several new issues have been consolidated in the security agenda. In the past, only the limited spheres of the military and traditional defense of territorial integrity were considered to be national security. In fact, security issues are not limited at all. Presently, we are in such an era where a new class of threats has been prolonged and stretched the parameters of national security. Generally, states have assumed a broader scholarship of security regarding societal well-being and economic independence from a diverse chain of noticeable threats. Radical ideologies and non-state actors are further adding fuel to the fire of increasing NTS threats; meanwhile, there is another category of NTS threats, which are non-human, generated by nature, like natural disasters and infectious diseases. These threats have posed challenges to public policy makers. It is completely up to nation-states to marginalize such threats while considering their territoriality and sovereignty. The study analysis the position of NTSS under constructivist security studies, post-colonialist security studies, human security studies, critical security studies, feminist security studies, post-structuralist security studies and Copenhagen school, and classifies research dimensions in multidisciplinary approach. The paper reflects the depth of research problems of NTSS and suggests possible approaches to theoretical understanding.

Keywords: Non-traditional Security; Traditional Security; International Security;NTS Challenges

---

¹ Dr., Ortadoğu Teknik Üniversitesi

PANEL 6

Arktik Devletleri'nde Dijital Kabiliyet Eğilimleri: Sert Güç Ya Da Yumuşak Güç

Elif Gürdal¹

Özet

Devletlerin dijital kabiliyetleri dış politika kararlarına ve başarılarına etki etmektedir. Siber güvenlik ulusal çıkarlarla bir tutulan yeni bir güvenlik alanı haline gelmiştir. Dijital gelişmeler sert güç açısından bir siber güvenlik konusunu oluşturmakta, diğer yandan yumuşak güç konusu olan dijital diplomasi yeteneklerinin kazanılmasına da bir alan açmaktadır. Kimi devlet dijital kabiliyetlerini güvenlik zırhlarını sağladıktan sonra bunu dünya kamuoyunu etkileyebilmek için dijital diplomasi yeteneğine dönüştürmektedir. Ancak bazı devletler sert güç odaklı güç mücadelesini siber savaş konusunda sürdürme eğilimindedir. Bu konuda A8 olarak ifade edilen Arktik Devletleri (Amerika Birleşik Devletleri (ABD-Alaska), Danimarka (Grönland), Finlandiya, İsveç, İzlanda, Kanada, Norveç ve Rusya Federasyonu (Rusya) üzerinden bir analiz siber kabiliyetlerin kullanım alanını anlamak için uygun olabilmektedir. Çünkü bölgenin hem teknolojik yatırımlar bakımından öne çıkan devletlerden oluşması hem de ekonomik gelişmişlik bakımından diğer devletlere oranla önde olması, siber kabiliyetlerin geliştirebilmesine ortam hazırlamaktadır. A8 Devletleri'nin dijital yönelimlerine bakıldığında genel bir tutarlılık görülebilir. Bunların arasında Rusya sert güç yanlı eğilimiyle, ABD ise hem sert hem yumuşak güç yanlı eğilimiyle diğerlerinden ayrılmaktadır. Rusya ve ABD dışındaki Arktik Devletleri'nin siber yeterlilikleri saldırıdan ziyade savunma odaklı başarılı bir gelişim göstermektedir. Savunma odaklı siber kabiliyet sıralamalarında İsveç ve Kanada diğerlerinden öne çıkmaktadır. Rusya ve ABD hariç diğer Arktik Devletleri siber kapasite değerlendirme indekslerine göre saldırgan siber kabiliyet sıralamasında ilk 10'da bulunmamaktadır. Her iki savunma ve saldırı yeteneğinde ise ABD ve Rusya ilk sıralardadır. Diğer Arktik Devletleri dijital kabiliyetlerini dijital diplomasi alanında kullanmaya eğilimlidir. Bu makalenin hipotezi; Rusya savunma ve saldırı odaklı sert güç yanlı bir siber güç, ABD savunma ve saldırı odaklı sert güç yanlı politikasını dijital diplomasiyle yumuşatarak sentez yapma, diğer Arktik Devletleri siber savunmalarını yeterli düzeye getirerek dijital diplomasi eğilimi göstermektedir. Bu kapsamda çalışmada farklı siber alan indeksleri taranmıştır. Kurumsal veri tabanlarının güncel verileri ele alınarak sayısal veriler toplanmıştır. Arktik Devletleri'nin sosyal ağ aktiviteleri ele alınarak içerik analizinden yararlanılmış, son dönem dış politika eylemleri ile bu veriler analiz edilmiştir. Bu açıdan çalışma nicel verilerle desteklenen nitel bir araştırmadır.

Anahtar Kavramlar: Arktik, Arktik Devletleri, dijital diplomasi, siber güvenlik

---

¹ Doktor Öğretim Üyesi, Gümüşhane Üniversitesi

Arktik ve Antarktik Güvenliğinin Değişen Yapısı

Onur Limon¹

Özet

Çok az bölge, iklim ve coğrafi yapısı itibariyle dünyanın en kuzey ve en güney köşesi Arktik ve Antarktik (Kutuplar) ile aynı ölçekte değişim geçirmektedir. Arktik birleşik bir bölge değildir. Karayla çevrili bir okyanus ve sekiz Arktik Devleti'nin (A8 Devletleri: Amerika Birleşik Devletleri (ABD/Alaska), Danimarka (Grönland ve Faroe Adaları), Finlandiya, İsveç, İzlanda, Kanada, Norveç ve Rusya Federasyonu (Rusya)) bazı bölümlülerini ihtiva eden bir alandır. Antarktik ise Güney Okyanus'u ile çevrili bir kara (Antarktika) ve ihtilafli bir bölge olmanın dışında "barış ve bilime adanmış bir doğal koruma alanı" olarak tanımlanabilir. Uzak, soğuk, buz ve buzullarla kaplı vb. birçok özelliklerinin dışında uluslararası ilişkilerde son on yıllarda pasif bir nesneden aktif bir özneye dönüşen bu iki bölge, günümüzde uluslararası ilişkilerin ilgi odağındadır. Çalışma bu ilginin üç nedenine dikkat çekmektedir. Birincisi ve aynı zamanda onun itici gücü olan iklim değişikliği; diğer ikisi ise küreselleşme ve güç geçişidir. Böylelikle Kutuplar, devletlerin güvenlik çıkarlarının giderek daha fazla iç içe geçtiği, büyük güç rekabetlerinin ve sözde kaynak savaşlarının muhtemel olduğu ya da iş birliğinin gerektiği ve ortak güvenlik çıkarları tarafından tanımlanan alanlar olarak yükselmektedir. Çalışmanın amacı; Arktik ve Antarktik güvenliğinin değişen yapısını tartışmaktır. Ayrıca Rusya'nın 24 Şubat 2022'de (24/2) başlayan (ve günümüzde devam eden) Ukrayna'yı illegal işgalinden kaynaklanan ana güvenlik risklerini ve zorluklarını keşfetmeyi, analiz etmeyi ve eleştirmeyi amaçlamaktadır. Güvenlik çalışmaları, belirli bölgelerin incelenmesine yönelik birden fazla yaklaşım sunar. Bunun altında yatan önemli bir neden, bir bölge içinde yer alan devletlerin güvenlik endişelerinin ve önceliklerinin birbirleriyle bağlantılı olmalarıdır. Çalışma; öncelikle Barry Buzan'ın anarşi ve silahlanma yarışı içerisinde tanımladığı güç, barış ve güvenlik kavramlarının özelliklerini Kutuplar ile ilişkilendirmekte, daha sonra güç ve barış odaklı bakıştan sıyrılarak devletlerin güvenlik odaklı politikalarının özelliklerini ortaya koymaktadır. Çalışma her iki bölgede de devletlerin birbirlerine yönelik gerçek saldırı algılarının düşük olduğunu ancak özeldir Rusya genelde ise Rusya ve Çin ile Arktik ve Antarktik'de uluslararası iş birliği ve güvenliğin 24/2 öncesi seviyelerine dön(e)meyeceğini iddia etmektedir. Çalışmanın öncelikli araştırma soruları şunlardır: (1) Arktik ve Antarktik'in güvenlik durumu nasıl tanımlanmaktadır?; (2) her iki bölgede de güvenliğin nasıl geliştirildiğine ilişkin ana aşamalar nasıl tanımlanabilir? Çalışmanın hipotezleri: (1) Arktik ve Antarktik'in güvenlik yapısı; Soğuk Savaş'ta Sovyetler Birliği ile ABD arasındaki hegemonya rekabetinden, Soğuk Savaş sonrası dönemde Ukrayna'nın 24/2'deki illegal işgaline kadar jeopolitik bir istikrar ve uluslararası iş birliği şeklinde gelişmiştir; (2) 24/2 sonrasında Arktik ve Antarktik'in güvenlik yapısı; öncelikle bölgesel ilişkiler (Arktik ve Antarktik'teki olaylar) tarafından yönlendirilmemektedir; (3) Arktik'te A8 Devletleri, Antarktik'te ise 29 Danışma Devlet gündemi belirlemede kilit aktörler olsa da bu gündemi belirlemede en çok hangi aktörlerin sorumlu olacağı belirsizdir; (4) Arktik ve Antarktik'te büyük güçlerin (ABD, Rusya, Çin, Avrupa Birliği) baskın güvenlik sorunları öncelikli değildir. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman inceleme yöntemi kullanılmıştır.

Anahtar Kavramlar: Arktik, Antarktik, barış, güç, güvenlik ve iklim değişikliği.

¹ Doktor, Türk Silahlı Kuvvetleri

“ENERGIEWENDE” Avrupa Enerji Krizi ve Almanya

Sırrı Uyanık¹

Mehmet Erdoğan Elgin²

Özet

Soğuk Savaş sonrasında, özellikle Avrupa Birliği'nin (AB) ve Kuzey Atlantik Paktı'nın (NATO) genişleme siyaseti ile birlikte, Ukrayna bir taraftan AB ve Rusya diğer taraftan da NATO ve Rusya arasında sıkışmışlığın yarattığı krizlere sahne olmaya başlamıştır. Bu krizlerin en temel nedeni Ukrayna içerisinde Batı yanlıları ve Rusya yanlıları arasındaki çekişmenin hem Batı hem de Rusya tarafından desteklenmesi olmuştur. Günümüzde ve 2006, 2014 yıllarında olduğu gibi bu durum bir taraftan Ukrayna'yı parçalayarak sıcak çatışma alanları yaratmış diğer taraftan yarattığı taşma etkisi ile özellikle Rusya-AB ilişkilerinde farklı başlıklarda krizlerin ortaya çıkmasına zemin hazırlamıştır. Bu başlıkların başında ise “enerji” gelmektedir ancak şu bir gerçektir ki, enerji başlığı geçmiş yıllarda hiçbir zaman günümüzde olduğu gibi “kriz” kelimesi ile yan yana gelmemiş ve Almanya merkezli tartışılmamıştır. Bu çalışmanın amacı Ukrayna-Rusya Savaşı'nın yarattığı kelebek etkisine mikro bir yaklaşım getirerek konuyu AB enerji güvenliği ve politikaları özelinde Almanya'ya odaklayarak incelemeye çalışmaktır. Böyle bir çerçeve çizilmesinin nedeni, bugün Avrupa'da yaşanmakta olan enerji krizinden tamamen olmasa bile Rusya ile geliştirilen enerji diyalogu nedeniyle kısmen Almanya'nın sorumlu tutulmasıdır. Bu kapsamda cevap aranacak başlıklar ise şöyledir: AB enerji politikalarının oluşturulmasında Almanya'nın rolü nedir? AB'nin doğalgazda Rusya'ya olan bağımlılığında Almanya'nın enerji diplomasisi ne derece etkili olmuştur? Almanya'nın 2010 yılında uygulamaya koyduğu “Energiewende” ya da “Enerji Dönüşümü Stratejisi” AB enerji stratejisinde nerede konumlanmaktadır ve ne kadar başarılı olmuştur? Bu sorulara verilecek yanıtlar sayesinde, bir taraftan tarihsel açıdan AB enerji politikalarında Rusya'nın artan rolüne ilişkin dönüm noktaları tespit edilmeye çalışılırken diğer taraftan da aynı paralelde Almanya'nın kendi enerji güvenliği stratejisinin bu akışta hangi noktalarla uyumlu ya da uyumsuz olduğu tartışılmaya çalışılacaktır. Bu noktada cevap aranması gereken en önemli soru ise, Almanya Rusya'nın söz konusu olduğu kendi ülke çıkarlarıyla uyumlu ancak AB'nin çıkarlarıyla uyumsuz durumlarda nasıl bir siyaset izlemiştir? Bu bağlamda Kuzey Akım 2 projesi sürecinde Almanya'nın yürüttüğü diplomatik süreç örnek çalışma olarak kullanılacaktır. Çalışmanın son kısmı ise, kendisini aynı zamanda bir “enerji birliği” olarak tanımlayan AB'nin yeni enerji stratejisinin tartışılmasına ayrılmıştır. RepowerEU olarak adlandırılan bu yeni prensiplerin, Almanya'nın liderliğinde ya da Almanya'nın liderliğine ilişkin tartışmaların gölgesinde, orta vadede Avrupa'da yeni bir enerji krizinin ortaya çıkması ya da yeni bir enerji krizi ortaya çıktığı takdirde AB'nin sürdürülebilirliğinin sağlanabilmesi noktasındaki olası faydaları irdelenecek ve tüm bulguların paylaşılması ile çalışma sonlandırılacaktır.

Anahtar Kavramlar: Energiewende, AB, Almanya, Enerji Krizi, Ukrayna, Rusya

¹ Doktor Öğretim Üyesi, KTO Karatay Üniversitesi

² KTO, Karatay Üniversitesi

PANEL 7

Ticaret ve Güvenlik Arasındaki Uluslararası İşbirliği: Covid-19 Sürecinde DTÖ'nün Rolü

Gülçin Elif Yücel¹

Özet

Covid-19, küreselleşmiş bir ekonominin kırılgan yanlarını açıkça gösterdi ve ulusal özerkliğin kaybıyla ilgili endişeyi tetikledi. Örneğin, Avrupa'da krizin zirvesinde, tıbbi ekipmanların temini garanti edilemedi ve dünyanın birçok ülkesindeki hükümetler, ulusal kıtlık korkusuyla tıbbi ihracatı kısıtlamaya koşarak küresel ekonomideki diğer hükümetlerin acil sağlık güvenliği gereksinimlerine etkin bir şekilde yönelme becerilerini tehdit etti. Büyük güçler; yatırım akışı, teknoloji ihracatı, finansal erişim, kimyasal girdiler ya da bir pandemi sırasında hayat kurtaran ilaçların ihracı gibi şeyleri araçsallaştırmış ve özellikle stratejik ticaret ağları savunmasız kalmıştır. Kriz aynı zamanda parçalanma ve yüzleşme eğilimini de hızlandırmıştır. Alman iktisatçı Sering "Ulusların ekonomik ilişkilerinde bağımlılığın her zaman karşılıklı olduğu yanlış bir şekilde iddia edilmiştir. Oysa, ulusal ekonomiler arasında sömürü ve tabiiyet ilişkileri vardır." görüşünü savunmuş ve eğer "güçler, siyasi çıkarlarına uygunsuz, bağımlılıkları silah haline getirebilir." demiştir. Karşılıklı bağımlılık bir güç mücadelesidir. Bugün hükümetlerin önündeki soru, bir yanda derin karşılıklı bağımlılığın muazzam ekonomik faydaları ile diğer yanda güvenliklerinin bir kısmını yerleştirmek için bu ağlardan talep ettikleri gerekli esneklik arasındaki dengenin nerede olduğudur. Tedarik zinciri esnekliği, ekonomik güvenlik ve siyasi işbirliğinin temel unsuru haline gelmelidir. Hükümetler, ekonomik bir maliyet getirirse bile, esas olarak tedarik zincirlerini yeniden yapılandırmak ve daha fazla ekonomik güvenlik arayışında tek tedarikçilere olan bağımlılıkları azaltmak için ekonomik ağlara müdahale eder. Dünyanın dört bir yanındaki ülkeler, artan güvenlik endişeleriyle motive olarak, ekonomilerinde yabancı yatırımlara kısıtlamalar getirdiler. Örneğin, Made in China 2025 planı, Çin'in yabancı teknolojiye bağımlılığını azaltmak ve kritik ticari tedarik hatlarını kendi kendine yeterli hâle getirmek için açıkça tasarlandı. Birbirine bağımlı bir dünyayı yönetmek için küresel kurallara yönelik artan bir talep olmasına rağmen; ticaretten yatırıma, dijitalden teknolojiye, rekabette iklim yönetimine kadar güç, hem devlet hem de devlet dışı olmak üzere her zamankinden daha fazla el arasında dağıtılıyor. Yeni dönem, doğrudan ekonomik entegrasyonun tasarımına esneklik kazandıran yeni bir ekonomik işbirliği biçimi gerektirecektir. Karşılıklı bağımlılık kalıcıdır. Önemli olan onu nasıl yönetileceğidir. Bu bağlamda çalışmanın konusu, Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) gibi forumların ekonomik güvenliği ve dayanıklılığı sağlama konusundaki stratejik öneminin ticaret ve güvenlik ilişkisi kapsamında değerlendirilmesidir.

Anahtar Kavramlar: Covid-19, Uluslararası Ticaret, Ekonomik Güvenlik, DTÖ

---

¹ Doktor Öğretim Üyesi, Beykent Üniversitesi

Küreselleşme, Organize Suç Ve Yolsuzluk Salma Khalifa¹**Özet**

Güncel araştırmalarda küreselleşmenin etkisiyle organize suç gruplarının sınır-aşan yapılara kavuştukları ve buna bağlı olarak uyuşturucu kaçakçılığı, insan kaçakçılığı ve ticareti, silah kaçakçılığı gibi suçlarda artış yaşanırken suç ekonomisinin de hacim kazandığı yönünde bulgulara sıkça rastlanmaktadır. Diğer yandan organize suç ve yolsuzluk olgularının da birbiriyle iç içe geçtiği, birinin diğerinin sebebi veya sonucu olduğu yönünde görüşlere de sıkça rastlanmaktadır. Bazı araştırmalarda bir siyasi yapı içerisinde organize suçun varlık gösterebilmesi için o yapının yolsuzluklara açık olmasının gerekliliğine vurgu yapılırken bazı araştırmalarda organize suçun varlık gösterdiği yapılarda yolsuzlukların arttığı vurgulanmaktadır. Buna ilaveten liberalleşme ve demokratikleşmede yaşanan pozitif yönlü değişimin yolsuzlukları ve dolayısıyla da organize suçun negatif yönlü etkileyeceği yönünde görüşler de vardır. Bu araştırmada yanıt aranan soruları (1) Küreselleşme organize suç ve yolsuzlukları nasıl etkilemektedir? (2) Organize suç ve yolsuzluk olguları arasında nasıl bir ilişki vardır? Olarak belirlenmiştir. Bu bilgiler ışığında araştırmanın amacı, küreselleşme bağlamında yolsuzluk ve organize suç olguları arasındaki ilişkiyi ve bu ilişkide yaşanan değişim ve varsa dönüşümün yönünü ortaya koymak olarak belirlenmiştir. Bu bağlamda, araştırmada öncelikle küreselleşme olgusunun gelişimi, boyutları ve yarattığı sonuçlara açıklık getirilmiş, müteakiben organize suçun geçmişi, gelişim aşamaları, kavramsal ve hukuki yönü tartışılmıştır. Son olarak yolsuzluk olgusu ele alınmış, yolsuzluğu ortaya çıkaran faktörler, yolsuzluğun boyutları ve yolsuzluğun yarattığı sonuçlara açıklık getirilmiştir. Son olarak mezkur kavramlar arasındaki ilişki ortaya konarak sonuca gidilmiştir. Araştırma nitel metodolojiyle gerçekleştirilmiş olup literatür taraması ve mevzuat incelemesi yöntemleri kullanılmıştır. Literatür taraması İngilizce, Arapça ve Türkçe kaynaklar üzerinden gerçekleştirilirken, mevzuat incelemesi ABD, İtalya, Kolombiya, Türkiye, Japonya, Mısır, Almanya, Birleşik Krallık ulusal yasaları yanında Birleşmiş Milletler, Avrupa Birliği, NATO gibi ulus-üstü veya uluslararası örgütler bünyesinde yürürlüğe konan uluslararası bağlayıcılığı olan sözleşmeler ve yasal düzenlemeler incelenmiştir. Araştırma sınırlılıklar bakımından öncelikle üç dilde yazılan literatür taramasıyla; dönemsel olarak ise 19. yüzyıl ve sonrasında sınırlandırılmıştır. Türkçe literatürde organize suç, küreselleşme ve yolsuzluk kavramlarını ayrı ayrı ele alan çalışmalarda son dönemde artış gözlenirken, bu üç kavramın birbiriyle olan ilişkisini birlikte ele alan çalışma sayısı sınırlıdır. Bu çalışmayı özgün kılan husus organize suç, küreselleşme ve yolsuzluk olgularını birlikte ele alan öncül çalışmalardan olmasıdır. Araştırmada elde edilen temel bulgulara göre (1) Küreselleşme bazı siyasi yapılarda yolsuzlukları artırırken bazı siyasi yapılarda azaltmaktadır. Hangi yapılarda hangi sonucun ortaya çıktığını belirlemek için ülke örnekleri üzerinden nicel ve karma yöntemlerle spesifik araştırmalar yapılmasına gereksinim vardır. (2) Küreselleşme organize suçun ekonomik, teknoloji kullanımı, suç sayılarındaki artış, suç türlerindeki artış, suç pazarındaki büyüme alanlarında olumlu yönde etkilemektedir. Özellikle siyasi olarak zayıf ve istikrarsız hükümetlerin hüküm sürdüğü ülkelerde bu etkinin boyutu artmaktadır. Küreselleşmenin özellikle son yıllarda çeşitli farklı alanlarda geniş çapta yayılması, küreselleşmenin sağladığı serbest piyasa ticaretinin yaygınlaşmasına bağlı olarak organize suçun yaygınlaşmasına ve hatta sınır ötesi suç teriminin ortaya çıkmasına neden olmuştur. (3) Yolsuzluğun düşük seviyede olduğu durumda organize suçun da düşük olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Yolsuzluktaki artışla birlikte organize suçun da artış göstermektedir. Bu anlamda, yolsuzluklar ile organize suç arasında pozitif yönlü ilişki vardır. Organize suç olaylarının fazla olduğu durumda ise yolsuzluk olayları artar. Bu yolsuzluklar yoğun olarak siyaset, kamu bürokrasisi, toplumsal yapı ve iş dünyasında ortaya çıkar. Buradan hareketle, organize suç ve yolsuzluk olguları arasındaki ilişki çift yönlüdür.

Anahtar Kavramlar: Organize suç, Yolsuzluk, Küreselleşme, Mafya, Güvenlik.

¹ Yüksek Lisans Öğrencisi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi

Ukrayna-Rusya Savaşı Ve Türk Dış Politikasında Yeni Bir Güvenlik İkilemi

Şerife Özkan Nesimioğlu¹

Anıl Çağlar Erkan²

Özet

Tarihsel olarak bakıldığında Soğuk Savaş Dönemi'ne has bir kavram olan "güvenlik ikilemi" Soğuk Savaş sonrasında Dünya'da farklı coğrafyalarda ortaya çıkan sıcak çatışma alanları ve bu alanlardaki aktörlerin birbirleriyle rekabetleri ve birbirlerine olan güven/güvensizlik odaklı yaklaşımlarını anlamlandırmak adına oldukça kullanışlı olmaya devam etmiştir. Bu durum "güvenlik ikilemi" kavramının güncellenen ve genişleyen çerçevesiyle uluslararası ilişkiler ve güvenlikle ilgili meselelerde önemli bir perspektif olarak varlığını devam ettirmesine neden olmuştur. Güvenlik ikilemi özünde güvensizliği barındıran bir kavramdır. Basitçe ifade etmek gerekirse, anarşik yapıya sahip uluslararası sistemde, birbirini rakip olarak gören güçlerde, karar alıcıların tedbir amaçlı ancak gerçek anlamda bir eşik tanımlaması yapılmamış şekilde olabilecek en üst seviyede güvenliği arttırmaya yönelmesi sonucunda ortaya çıkan ve bir noktada istenmeyen çatışmalar güvenlik ikilemine örnektir. Bu bağlamda, 2000'li yılların ilk çeyreği içerisinde gözlemlediğimiz Rusya ve Ukrayna arasındaki, biri halen devam etmekte olan, iki büyük kriz, güvenlik ikileminin doğasına uygun olarak nitelenebilecek bir süreci içinde barındırmaktadır. Ukrayna ve Rusya arasındaki savaş, Rusya, NATO ve Avrupa Birliği (AB) özelinde, güvenlik ikileminin genel çerçevesi ile uyumluyken diğer taraftan, Türkiye için de yeni bir güvenlik/güvensizlik ikileminin ortaya çıkmasına zemin hazırlamıştır. Zira güvenlik ikilemi her zaman rakipler arasında değil bazen de aynı ittifak içerisindeki ülkeler arasında yaşanabilir. Bu durumun en önemli nedeni, aynı ittifaka üye olan ülkeler arasındaki asimetridir. Bu süreç iki farklı şekilde işleyebilir. İttifakın kapasite olarak büyük üyesi, kapasite olarak daha küçük müttefikleri tarafından başka bir büyük güç ile karşı karşıya getirilebileceği endişesini yaşarken diğer taraftan küçük üyeler de bir kriz ya da savaş durumu söz konusu olduğunda büyük müttefikleri tarafından yalnız bırakılma endişesini yaşayabilirler. Bu çalışmanın amacı, Ukrayna ve Rusya arasında devam etmekte olan savaş bağlamında Türk dış politikasında Batı merkezli yeni bir güvenlik ikileminin yaşanıp yaşanmadığı sorusuna yanıt aramaktır. Bunun için öncelikle "güvenlik ikilemi" kavramının ortaya çıkışı ve günümüze kadar yaşadığı dönüşüm süreci ele alınacak sonrasında ise Ukrayna-Rusya krizi sırasında Türkiye'nin genel tutumuna ilişkin Ukrayna, NATO ve AB ülkelerinin yaklaşımları mercek altına alınarak, bu yaklaşımların Türk dış politikasında yeni bir güvenlik ikilemi olarak değerlendirilip değerlendirilemeyeceği, geçmiş örneklerle kıyaslanarak aydınlatılmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kavramlar: Güvenlik İkilemi, Ukrayna-Rusya Savaşı, Türk Dış Politikası, NATO, AB

¹ Doktor Öğretim Üyesi, KTO Karatay Üniversitesi

² Doktor Öğretim Üyesi, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Rusya-Ukrayna Savaşına Giden Süreç: “Avrasyacılık” Anlayışı Çerçevesinden Bir İnceleme

Hatice Dönmez¹

Özet

Çarlık döneminden günümüze kadar olan tarihsel süreç boyunca Rusya'nın dış politikasını dayandırdığı jeopolitik düşüncesi her dönem yayılmacı özelliğini korumuştur. Rus kimliğinin ve medeniyetinin üstünlüğüne ve ayrıcalıklı konumuna her daim vurgu yapılan Rus jeopolitik düşüncesi, uluslararası sistemde yaşanan gelişmelerin de etkisiyle Üçüncü Roma anlayışından Avrasyacı anlayışa kadar birçok dönüştürme geçirmesine rağmen “koruyucu” ve “yayılmacı” karakterini her zaman muhafaza etmiştir. Bu bakımdan sahip olduğu mevcut toprakları koruma ve daha önce sahip olduğu toprakları da bünyesine katma gibi bir tarihsel misyona sahip olan Rusya'nın günümüz dış politikasını şekillendiren Avrasyacılık anlayışı, tüm Avrasya coğrafyasını kapsayacak bir Avrasya İmparatorluğu kurma düşüncesine dayanmaktadır. Bu düşünce doğrultusunda gerek jeopolitik konumu itibarıyla gerekse de tarihsel bağları dolayısıyla Ukrayna, Avrasyacı politikanın merkez ülkesi konumundadır. Avrasyacı düşüncenin gerçekleşmesi için kritik bir öneme sahip olan Ukrayna ile Rusya arasındaki ilişkiler, Sovyetler Birliği'nin dağılmasının ardından Ukrayna'nın da diğer Sovyet Cumhuriyetleri gibi bağımsızlığını kazanmasıyla bozulmaya başlamış, Kırım'ın Rusya tarafından ilhak edilmesiyle de iki ülke arasındaki gerilim tırmanışa geçmiştir. Jeopolitik konumu dolayısıyla hem Batı hem de Rusya açısından kritik bir öneme sahip olan Ukrayna'nın bağımsızlığı AB ülkeleri ve ABD tarafından desteklenirken, kendini SSCB'nin varisi olarak gören Rusya ise bu bağımsızlığı kabullenememiştir. Bağımsızlık sonrasında Ukrayna'da yaşanan çatışmaların temel kaynağının Ukrayna'nın coğrafi yapısı olduğunu söylemek mümkündür. Nitekim ülkenin ortasından geçen Dinyeper Nehri Ukrayna'yı doğu ve batı şeklinde ikiye bölmüş, bu bölünmüşlük ülkenin etnik, dini ve siyasi alanlarında da etkisini göstermiştir. Rusya'ya yakın olan doğu kesimi Rusya'nın etkisinde, Batı'ya yakın olan batı kesimi ise Batılı ülkelerin etkisinde kalırken, bu durum iki ezeli rakip olan Batı ve Rusya'yı karşı karşıya getirmiştir. Bunun sonucunda Ukrayna bu iki rakibin yeni hesaplaşma alanı olmuştur. Doğu-batı olarak beliren bu bölünmüşlüğe, Ukrayna'nın hem Batılı ülkeleri ile olan ilişkileri hem de Rusya için oldukça büyük önem arz eden jeopolitik konumu da eklenince ülkede çatışma ve gerilimler kaçınılmaz olmuştur. Bağımsızlık sonrası Rusya-Ukrayna ilişkilerinde birçok konuda anlaşmazlık yaşanmasına rağmen iki ülke ilişkilerindeki gerginlik, 2014 yılında Rusya'nın Kırım'ı ilhakı ile alevlenmiştir. Kırım'ın ilhakına giden süreçte ülkede yaşanan siyasi istikrarsızlık, Turuncu Devrim ve Euromeydan adı verilen halk hareketlerinin yaşanmasına yol açmıştır. Bu hareketler sonucu yönetimde sık sık değişimler yaşanmasına rağmen ülkede sular bir türlü durulmamıştır. Kırım'ın ilhakıyla birlikte iç savaşın eşiğine gelen ülke, Rusya'nın 2022 yılının Şubat ayında başlatmış olduğu işgalle kendini savaşın ortasında bulmuştur. Rusya ve Ukrayna savaşını konu edinen bu çalışmada Rusya'nın Ukrayna'ya yönelik politikaları günümüz Rus jeopolitik düşüncesinin temel dayanağını oluşturan “Avrasyacılık” anlayışı çerçevesinde incelenmiştir. Bu kapsamda iki ülke arasındaki anlaşmazlıkların temel nedenlerine ve savaşa yol açan bu sorunların tarihsel süreç içerisindeki gelişimine yer verilen çalışmada, Rusya'nın sahip olduğu jeopolitik düşüncenin Ukrayna'ya yönelik politikasında ne ölçüde belirleyici olduğu ve “Avrasya Birliği”ni gerçekleştirmeyi hedefleyen Rusya'nın, gelinen noktada bunu ne ölçüde başarabildiği ya da bu konuda başarılı olup olmadığı gibi soruların cevabı araştırılmaktadır. Betimsel ve tarihsel analiz yönteminin kullanıldığı bu çalışmada ilk olarak iki ülke arasında yaşanan savaşın tarihsel arka planı araştırılmış ve anlaşmazlık ve çatışmaların dayandığı iki temel unsur olarak jeopolitik nedenler ile Ukrayna'daki etnik ve dinsel bölünmüşlüklerden bahsedilmiştir. Ardından iki ülke arasında belirgin bir şekilde ortaya çıkan anlaşmazlık konuları tespit edilmiştir. Çalışmanın analiz kısmında ise öncelikle Rusya-Ukrayna savaşına giden süreç ve Çarlık döneminden günümüze kadar geçen süreçte Rusya'nın dış politikasını dayandırdığı jeopolitik düşüncesine kısaca yer verildikten sonra Rusya-Ukrayna savaşı Avrasyacılık anlayışı çerçevesinde ele alınmıştır.

Anahtar Kavramlar: Rusya-Ukrayna Savaşı, Turuncu Devrim, Euro Meydan, Kırım'ın İlhakı, Jeopolitik, Avrasyacılık.

¹ Doktora Öğrencisi, İnönü Üniversitesi

PANEL 8

İnsansız Sistemlerin Uluslararası Politikaya Etkileri: Realist Bir Değerlendirme

Yunus Emre Karaca¹

Özet

Bu çalışma insansız sistemlerin uluslararası güvenlik açısından oynadığı rolü realizm üzerinden okuyarak analiz etmeyi amaçlamaktadır. Realizmin klasik realizm, neorealizm ve neoklasik realizm gibi çeşitli türleri olmaklar beraber, realizmin tüm varyantlarının ana teması uluslararası sistemi anarşik bir yapı olarak tanımlamalarıdır. Üstün bir otoritenin olmadığı bu anarşik yapı uluslararası politikanın işleyişine yön veren temel faktördür. Realizme göre anarşik sistemde devletler güç ve çıkarlarını artırma amacı güderler. Zira anarşik sistemde hayatta kalmak ancak güç ve çıkarın artmasıyla mümkündür. Kendine yardım ilkesinin hakim olduğu uluslararası politikada devletler ya kendi askeri ve ekonomik kabiliyetlerini artırarak -iç dengeleme- ya da diğer devletlerle ittifak kurarak -dış dengeleme- hayatta kalmaya çalışırlar. Bu bakımdan devletler askeri teknolojiye yatırımlar yaparak güç kapasitesini artırmaya çalışırlar. 21. yüzyılda devletlerin uluslararası güvenliğini sağlamak amacıyla insansız sistemlere AR-GE yatırımlarını yoğun bir şekilde artırmaya başladığı bilinen bir gerçektir. İnsansız sistemlere sahip olan devletler bu teknolojiye sahip olarak saldırgan niyetli devletlere karşı savunma, caydırma, kesintisiz istihbari faaliyetler yürütme ve devlet dışı silahlı aktörlerin terörist faaliyetlerini elimine etmeye çalışırlar. İnsansız sistemler aynı zamanda çatışma bölgelerinde rakip devletler arasında krizi tırmandırma ve düşürme ve birbirlerinin sinir uçlarını test etmede finansal ve insan kaybı açısından daha düşük bir maliyet sunmaktadır. Son olarak gelişmiş insansız sistemlere sahip olan ve olmayan devletler ayırımından yola çıkacak olursak insansız sistemlerin Libya, Suriye, Karabağ ve Ukrayna'da yaşanan savaşların sonuçlarına tesir etmesi açısından bölgesel alt sistemlerde bir yapı değiştirici rolü oynamaya başladığı görülmektedir.

Anahtar Kavramlar: Realizm, Güç, Uluslararası Güvenlik, İnsansız Sistemler

---

¹ Arş. Gör., Bingöl Üniversitesi

Uluslararası Alanda Kurallara Dayalı Düzen Arayışları: Quadrilateral Security Dialogue Örneği

Melike Tekin¹

Özet

Araştırmanın konusu kısaca QUAD, Quadrilateral Security Dialogue, yani Dörtlü Güvenlik Diyaloğu'dur. Hint-Pasifik olarak zikredilen bölgede, temelinde Çin'i çevreleyen, uluslararası alanda kurallara dayalı düzen kurmaya yönelik olan ve liberal temelli bir girişim olan QUAD; 2007 yılında ABD, Avustralya, Hindistan ve Japonya tarafından başlatılmıştır. Genel itibari ile diplomatik ve askeri işbirliğine dayanmaktadır. QUAD ülkeleri "ortak demokratik değerler" ana teması etrafında güvenlik ve refah için işbirliği çerçevesinde toplanmışlardır. İkinci Dünya Savaşı sonrasında galip devletler tarafından kurulan liberal uluslararası düzen barış, refah ve özgürlük üretmiştir. Çoğunlukla önde gelen demokratik müttefikler tarafından geliştirilen bu sistemin büyüyüp gelişmesinde birçok devletin sisteme dâhil olması ve sistemi kabul etmeleri etkili olmuştur. Bu uluslararası sistem; ekonomik, siyasi/hukuki ve güvenlik alanında birçok norm ve ilkeye dayanmaktadır. Liberal uluslararası düzen kalıcı barışın ancak uluslararası hukukun ve uluslararası örgütlerin varlığı ve evrensel ilkelerin sisteme yön vermesi ile mümkün kılınacağını belirtmektedir. Ancak 21. yüzyılın kurallara dayalı liberal uluslararası düzeni birçok sorun ile karşılaşmaktadır. Çin'in Hint-Pasifikte giderek artan iddiası ve Kuzey Kore'nin son zamanlarda gerçekleştirdiği nükleer füze denemeleri, hem komşu ülkelerde hem de genel olarak uluslararası toplumda büyük bir endişe yarattığı aşikârdır. Bunlar, doğal olarak liberal uluslararası düzene bir meydan okuma olarak algılanmakta ve Hint-Pasifik'te gelecekte oluşacak düzenin belirsizleşmesine sebep olmaktadır. Bu sebepler bu alanda bölgesel güvenliği sağlamaya ve ekonomik işbirliğini artırmaya yönelik ittifak biçimlerinin ortaya çıkmasına sebep olmuştur. Liberal büyük güçler tarafından Hint-Pasifikte liberal düzenin korunmasına yönelik atılan adımlarda QUAD, en iyi örneklerden biridir. İttifakın aktörleri doğrudan Çin'i hedef göstermese de QUAD'ın Çin'in yükselişine bir tepki olarak ortaya çıktığı görüşü yaygındır. Asya'da kurallara dayalı uluslararası düzen, bölgenin devletlerinin ve aktörlerinin tarihsel deneyimlerine, ulusal çıkarlarına ve sistem içindeki iktidar konumlarına bağlı olarak farklı anlamlara gelmektedir. Çin'in ekonomik ve diplomatik nüfuzu baz alındığında Hint-Pasifik alt bölgesinde ortak coğrafyayı paylaştığı diğer ülkeleri tedirgin etmektedir. Bu duruma karşı kurulmamış olsa da zamanla Çin'i bölgede dengelemeyi amaçlayan QUAD Hint-Pasifik'te önemli bir güvenlik oluşumu haline gelmiştir. Uluslararası ve bölgedeki aktörlerin Hint-Pasifik'e olan ilgisi arttıkça QUAD da önemli hale gelmektedir. QUAD için "Yeni Asya NATO"su gibi adlandırmalar yapılmaktadır. Uluslararası bir örgüt olarak QUAD, klasik yapılanmış uluslararası örgütlerin doğasına sahip olmayan Hint-Pasifik bölgesinde minilateral bir mekanizma olarak var olmaktadır. Uluslararası örgütler kurumsal yapıya sahiptirler. Resmi bir organ olarak faaliyet göstermeleri kendilerine ait tüzük ve yasaları, komite ve komisyonları ile mümkün olmaktadır. Dört büyük demokrasinin bölgesel güvenlik mekanizması olan QUAD geleneksel uluslararası örgütlerin aksine yazılı bir tüzüğe, bir sekreteryaya ya da bir komisyona sahip değildir. Araştırma, bu açıdan ele alındığında farklı örgütsel yapısı ve Hint-Pasifik bölgesindeki faaliyetleri ile dikkat çeken QUAD'ın detaylı incelenmesini içermesi açısından önem arz etmektedir. Araştırma, Hint-Pasifik'te kurallara dayalı düzen inşasına QUAD'ın ne kadar hizmet ettiğini açıklamayı amaçlamaktadır. Dört ülkenin bu bölgedeki stratejik eğilimlerine ilişkin görüşleri birbirinden farklı olabilir. Bu farklılıklar kuruluşundan sonra bu girişimin uzun süre pasif kalmasına sebep olmuştur. QUAD'ın 2017'de tekrar canlanması ortakların çıkarlarının aynı yönde olduğuna işaret etmektedir. Bundan dolayı bu araştırma dört ülkenin arasındaki güvenlik işbirliğinin neden ortaya çıktığına ve ilk girişimin neden başarısızlıkla sonuçlandığına odaklanmaktadır. Araştırmanın sorunsalı şu şekildedir: "QUAD I" olarak adlandırılan ilk girişimden bu yana bu dört ülke arasında Çin'e karşı artan bir tehdit algısı varlığıdır. Bu minvalde dörtlü ittifak Hint-Pasifik'te ortak hedefleri doğrultusunda işbirliğini artırmışlardır".

Anahtar Kavramlar: QUAD, Liberal Uluslararası Düzen, Güvenlik, Bölgesel Güvenlik, Hint-Pasifik

¹ Doktora Öğrencisi, İnönü Üniversitesi

Savaşın Değişen Doğasının Kadın Üzerindeki Etkileri

R. Sare Aslıyüksek¹

Savaş toplumsal cinsiyetin inşasında ve kadının gündelik hayatında oldukça önemli bir rol oynamaktadır. Geleneksel olarak iki veya daha fazla devletin taraf olduğu yıkıcı çatışmaları tanımlayan savaş kavramı özellikle devlet dışı aktörlerin uluslararası ilişkiler arenasında boy göstermeye başlaması ve yeni savaş teknolojilerinin ortaya çıkması ile beraber değişim göstermiştir. ‘Yeni savaş’ kavramsallaştırılmasında bu değişim yalnızca aktörlerin çeşitliliği ve yeni teknolojiler üzerinden değil aynı zamanda kimlik politikalarının birer savaş motivasyonu oluşu, tarafların bir diğerinin nüfusu üzerinde korku politikaları uygulayarak siyasi kontrol elde etme arzuları ve savaşın sadece devletler tarafından değil aynı zamanda kendi karını korumak için çatışmanın devamını isteyen devlet dışı aktörler tarafından da finanse ediliyor oluşu da vurgulanmaktadır. Özet olarak, savaş, organize suç ve önemli insan hakları ihlallerinin bütünü ‘yeni savaş’ olarak tanımlanmaktadır. Yeni savaşta sadece askerlerin savaştığı savaşlar yerini askeri olarak sivillerin de hedef alındığı, ekonomik, politik ve toplumsal araçların da birer silah olarak kullanıldığı savaşlara bırakmıştır. Savaşları finanse eden yasadışı ekonomik faaliyetler, sistematik tecavüz de dahil olmak üzere savaş silahı olarak kullanılan cinsel ve toplumsal cinsiyete dayalı şiddet gibi saldırı taktikleri kadınları erkeklerden daha çok etkilemektedir. Buna ilaveten geleneksel olarak cephe gerisinde konumlanan kadınların uluslararası terörist örgütler gibi devlet dışı aktörlerin taraf olduğu çatışmalarda hem çatışan hem de sivil olarak müdahil oldukları gözlenmektedir. Bu durum her ne kadar çatışmalardaki kadın varlığını arttırsa dahi karar alma mekanizmalarında hala feminitenin varlığından söz edilmesi mümkün olmamaktadır. Başka bir ifade ile yeni savaşlarda geleneksel olarak erkeklere ait olarak görülen pozisyonlarda kadınların yer bulması veya sayılarının artması savaşı maskülen bir eylem olmaktan çıkartmamaktadır. Aksine milli bağımsızlık hareketlerinde görev bulan kadınların egemenliğin elde edilmesinin ardından geri görevlere itilmesine benzer bir şekilde barış inşası süreçlerinde aktif görev alamadıkları veya geleneksel olarak feminen olarak kabul edilen ikincil görevler üstlendikleri görülmektedir. Diğer bir taraftan ise kadınların barış inşası sürecindeki varlıklarının sürdürülebilir bir barış için zorunlu olduğu dikkat çekmektedir. Keza toplumun yarısını oluşturan kadınların savaş ve sonrası dönemde hissettikleri güvensizliklerin barış sürecinde giderilmesi gerekmektedir. Fakat bunun sağlanabilmesi için kadınların karar alma mekanizmalarında sadece ‘ekle ve karıştır’ anlayışı ile değil birer birey olarak var olmaları gerekmektedir. Bu çalışmada savaş olgusunun toplumsal olarak cinsiyetleştirilmiş olduğu ön kabulü üzerinden zaman içerisinde gösterdiği değişimin kadınların, geleneksel savaşlarda sahip oldukları güvensizliklere eklediği yeni tehditler incelenmiştir. Bahsi geçen yeni tehditlerin ‘kişisel olan politiktir’ şiarı ile toplumsal cinsiyet eşitsizliğini beslediği vurgulanmaktadır. Ancak kadının sadece mağdur olarak incelenmesinden kaçınılmaya çalışılmıştır. Çalışma üç kısımdan oluşmaktadır. İlk bölümde savaşın tarihsel süreç içerisinde değişen doğası incelenmiştir. İkinci bölümde savaş ve çatışmaların kadınlar üzerindeki etkilerinden bahsedilmiş, yeni savaşların getirdiği yeni tehditler ile de kadınların tecrübe ettikleri güvensizlikler analiz edilmiştir. Son bölümde ise barış inşası sürecinden yola çıkılarak feminist bir bakış açısı ortaya konulmuştur. Çatışma sonrası süreçlerde kadın varlığının mevcut durumu analiz edilerek sağlıklı bir barış inşası süreci için öneriler getirilmiştir.

Anahtar Kavramlar: Kadın, savaş, yeni savaş, toplumsal cinsiyet

¹ Arş. Gör., İnönü Üniversitesi

PANEL 9

Siber İstihbarat

Murat Yılmaz¹

Özet

İstihbarat insanlık tarihi boyunca var olan bir olgudur. Temeli güvenliğin sağlanması olan istihbarat tarihsel süreç içerisinde teknolojik gelişmelerin etkisiyle alanlarına ve yöntemlerine göre sınıflara ayrılarak gelişim göstermiş ve bir disiplin olarak insan hayatında yer edinmiştir. Eski zamanlarda genellikle askeri faaliyetlerde kullanımı yaygın olan istihbarat özellikle günümüzde küreselleşmenin etkisiyle çok yaygın bir hal aldığı söylenebilir. Zira artık askeri faaliyetlerde değil insanların günlük hayatlarında da sıkça kullandıkları bir kavram haline gelmiştir. Bir disiplin olarak kabul edilen istihbaratın önemi yadsınamaz bir gerçekliktir. Bu sebeple yaşanan olaylar ve insan hayatının standartlarını yükseltecek teknolojik gelişmelerin hız kazanması ile istihbaratta o ölçüde gelişim göstermiştir. Teknolojinin gelişimi ile beraber istihbarat ve casusluk (espiyonaj) faaliyetleri de sınır tanımayan bir noktaya gelmiştir. İstihbarat disiplini içerisinde hem bir alan hem de bir yöntem olarak yer alan siber istihbaratta yaşanan en önemli gelişmelerden biridir. Coğrafi keşiflerle birlikte tüm dünyanın birbirine yavaş yavaş entegre olduğu süreç sonrası insanlık tarihinde yaşanan en önemli gelişmelerden biri de akıllı makineler olarak adlandırılan bilgisayar teknolojisi ve bu bilgisayarları birbirlerine entegre eden internet ağıdır. Zaman ve mekân mefhumunu ortadan kaldıran bu teknoloji faydalı olduğu kadar bazı durumlarda geri dönüşü olmayan olumsuzluklara da sebebiyet verebilmektedir. Bu noktada oluşturulmuş yeni bu sanal dünyada da güvenliğin sağlanması için çeşitli önlemlerin alınmasına gereksinim duyulmaktadır. Siber istihbarat kavramı da bu gereksinimlerden ortaya çıkmıştır. İstihbarat disiplini içerisinde olduğu gibi siber istihbarat kavramı da kendi içerisinde birçok unsuru barındırmaktadır. Siber istihbarat özellikle uluslararası sistemin ana aktörleri olan devletler tarafından da aktif bir şekilde faydalanılan bir yöntemdir. Geleneksel istihbarat yöntemlerine göre daha efektif ve maliyeti az olan siber istihbarat sanal uzayda güvenlik önlemlerinin zayıf olduğu hedeflerde çok kullanışlı ve risk oranının az olması sebebiyle devletler özelinde fazlaca tercih edilen bir seksiyon olarak değerlendirilmektedir. Bu yönüyle de siber istihbaratın üzerinde durulması uluslararası sistemin analiz edilmesi ve yaşanan veya yaşanabilecek olayların kestiriminde kaynak niteliğindedir. Çalışmanın kapsamı doğrultusunda; istihbarat ve alt disiplini olarak siber istihbarat kavramı irdelenmiş ve kavramsal bir çerçeve oluşturulmaya çalışılmıştır. Ardından çalışmanın konusu olan siber istihbaratı ilgilendiren sanal dünyadaki kavramların doğru tanımlanması ve faaliyetlerine değinilmiştir. Çalışmanın amacı siber istihbarat konusunda kavramsal çerçeve oluşturmak ve önemine dikkat çekmektir. Yöntem olarak geniş bir literatür ve arşiv taraması yapılmış; bu konuda uzman kişi ve kuruluşların yazılı ve görsel yayımları incelenmiştir.

Anahtar Kavramlar: İstihbarat, Siber İstihbarat, Siber Uzay, Siber Saldırı, Siber Güvenlik

---

¹ Doktora Öğrencisi, İnönü Üniversitesi

Önemli Bir Uluslararası Güvenlik Sorunu: Nükleer Silahlar Ve Siber Güvenlik

Ahmet Sapmaz¹

Özet

Bu çalışmanın amacı nükleer silahlar ve siber saldırılar arasındaki ilişkiyi ortaya koymak ve siber saldırıların nükleer silahlara yönelik yarattığı tehdidi değerlendirmektir. Çalışmanın temel varsayımı siber yeteneklerin ve bu kapsamda siber saldırıların nükleer silahlara yönelik önemli bir tehdit kaynağı teşkil ettiğidir. Dijital teknoloji kullanımının hayatın her alanına yayıldığı günümüzde bilgisayar ağlarının ve bunlarla bağlantılı olarak kritik yetenek, altyapı ve tesislerin fiziki ve siber tehditlere karşı korunması ve güvenliğinin sağlanması büyük önem taşımaktadır. Son dönemde siber tehditlerin önemi artmıştır. Siber tehditler çok sayıda devlet ve devlet dışı aktör tarafından yaratılabilmektedir. Hatta devletler silahlı kuvvetleri bünyesinde siber saldırılara yönelik taarruzi ve savunma odaklı birimler kurmaktadır. Günümüzde sahip oldukları yıkıcı etkiler ile uluslararası güvenlik sisteminde önemli bir yere sahip olan nükleer silah sistemleri de bilgisayar ağları ve kodları ile işletilmektedir. Bu durum nükleer silah sistemlerinin siber güvenliğinin sağlanmasını önemli bir uluslararası güvenlik sorunu haline getirmektedir. Nükleer silah sistemini oluşturan nükleer planlama sistemi, erken ikaz sistemi, nükleer silahlar, fırlatma araçları ve bunları bir ağ şeklinde birleştiren komuta-kontrol ve haberleşme sistemlerine yönelik bir siber saldırı, nükleer silahların istem dışı/kontrolsüz aktif hale gelmesine/getirilmesine yol açabilir. Siber saldırılar, nükleer silah sistemlerinin kullanılmasında kritik öneme haiz siyasi ve askeri liderlerin yanlış tepki göstermesine neden olabilir ve yıkıcı sonuçlar doğurabilir. Bununla birlikte nükleer silahlar ile siber saldırılar arasında bir asimetri bulunmaktadır. Günümüzde dokuz devlet nükleer silaha sahip iken, sınırsız sayıda devlet ve aktör siber saldırı yeteneğine sahiptir. Nükleer silaha sahip devletler nükleer silahlarını normal koşullar altında herhangi bir diğer devlet ve aktöre karşı kullanamaz iken, siber yeteneklere sahip bir devlet veya aktör nükleer silaha sahip bir devlete ve hatta bahse konu devletin nükleer silah sistemlerine siber saldırı düzenleyebilir. Diğer yandan nükleer silahların sağladığı caydırıcılık, bir siber saldırıyı caydırmakta yetersiz kalabilir. Data manipülasyonu, dijital jamming ve siber yanıltma sinyali vb. siber saldırılar ile nükleer silah komuta, kontrol ve haberleşme sistemlerine nüfuz edilerek karar verme mekanizmasında belirsizlik yaratılabilir. Nükleer silah sistemlerinin yapımı sırasında kötü niyetli yazılım ve kodlar sisteme yüklenebilir ya da siber saldırılar ile nükleer silah sistemlerinin fiziki güvenlik önlemleri devre dışı bırakılabilir. Nükleer silah sistemlerine yanlış veri, ikaz ve hesaplama parametreleri iletilir, yetkili olunmayan şekilde nükleer silahlar kullanılabilir. Barış zamanında siber saldırılar nükleer silah sistemlerinin siber saldırıya uğrayıp uğramadığı konusunda belirsizlik yaratırken, gerginlik döneminde siber saldırılar nükleer silahların istemsiz ve yanlış hedefe karşı kullanılmasına ya da uzak bir ihtimal olarak değerlendirilse bile nükleer silahların kontrolünün siber saldırılar ile ele geçirilerek düşman/hasım aktörler tarafından kullanılmasına yol açabilir. Daha da ötesi nükleer silahların kullanımına yönelik gerçek bir durum ortaya çıktığında bunun bir siber saldırı veya gerçek bir durum olup olmadığı konusunda da şüphe duyulabilir. Nükleer silahlara yönelik bahse konu siber tehditlere karşı etkin tedbirler geliştirilememesi ise nükleer caydırıcılığı azaltarak uluslararası güvenlik sistemindeki stratejik dengeyi bozabilir. Bu kapsamda nükleer silah sahibi devletlerin nükleer silah komuta, kontrol ve iletişim sistemlerine yönelik siber risk azaltma tedbirlerini uygulaması gerekmektedir. Bunların başında nükleer silah sistemlerine karşı siber saldırıların devletler bazında yasaklanması ve güven artırıcı tedbirlerin uygulanmasına yönelik bir anlaşmanın kabul edilmesi gerekmektedir. Diğer yandan nükleer silahların alarm durumlarının düşürülmesi, nükleer silahların normal şartlarda gerçek hedeflerden farklı yerlere tevcihli olarak bekletilmesi, nükleer silahlara karşı siber saldırılara yönelik istihbarat paylaşımı hususunda uluslararası işbirliği yapılmalıdır.

Anahtar Kavramlar: Nükleer Silah, Siber Güvenlik, Siber Saldırı

¹ Dr., Bağımsız Araştırmacı

Yeni Bir Güvenlik Fenomeni Olarak Siber Güvenlik

Abdullah Çelik¹

Özet

Soğuk Savaş yıllarında iki süper gücün karşı karşıya gelmesi güvenlik endişelerinin küresel boyutta bir derinlik kazanmasına yol açmıştır. Amerika Birleşik Devletleri (ABD) ve Sovyetler Birliği'nin karşılıklı güç mücadelesi nükleer silahlanmanın karşılıklı olaraktırmanması güvenlik kavramının askeri içeriğinin daha fazla önem kazanmasına neden olmuştur. Fakat Soğuk Savaş'ın sona ermesinin ardından 1994'de yayımlanan BM'in İnsani Gelişme (Human Development Reeport) raporunda güvenliğin kapsamının genişletilmesi gerektiği konusunda görüşler yer almış ve bu kapsamda akademik alanda da güvenliğe realist yaklaşım daha çok eleştiriye tabi tutularak Kopenhag Ekolü, Paris Ekolü, Galler Ekolü, İngiliz Ekolü ve Konstrüktivizm gibi eklektik çalışmalar güvenliğin kapsamını genişletmiştir. Fakat teknolojinin gelişmesiyle birlikte güvenlik kavramının içeriğinin genişlemeye devam ettiği ve bu kapsamda yeni kavramlara ihtiyaç duyulduğu çıkmıştır. Bu kapsamda İnternetin hayatımıza girmesi ve yaygınlaşması yeni ihtiyaçlarla birlikte riskleri de beraberinde getirmektedir. Bu riskler internetin hayatın her alanına yayılması ve her türlü resmi&özel işlemlerin web tabanlı gerçekleştirilmeye başlanmasıyla daha da önem kazanarak bir üst boyuta yani güvenlik sorunları/tehditleri alanına taşınmıştır. Bu tehditlerin başında yer alan siber saldırıların giderek artmasıyla birlikte devletler ve uluslararası örgütlerde "siber güvenlik" kavramını güvenlik politikaları içerisinde yer almaya başlamıştır. Bununla birlikte siber güvenlik alanının henüz gelişen bir alan olması nedeniyle "siber güvenlik" kavramı henüz klasik tipolojiler içerisine tam bir açıklıkla yerleştirilmemiştir. Alanda yer alan bu eksiklikten yola çıkarak bu çalışmada Siber Güvenlik kavramının içeriğinin ve güvenlik teorisi içindeki konumunun araştırılması amaçlanmıştır. Bu kapsamda bu çalışma Siber Güvenlik alanının var olan güvenlik tipolojisi içinde eklektik bir epistemolojiye sahip olduğu ve güvenlik bürokrasisi içinde yer alacak bir teknik niteliği de beraberinde taşıdığı sayılına dayalıdır. Bu çalışma betimsel araştırma yöntemlerine dayalı olarak gerçekleştirilmiş, literatürün taranması sonunda elde edilen bulgular niteliksel olarak sınıflandırıldıktan sonra uygun başlıklar altında açıklanmıştır.

Anahtar Kavramlar: Siber Güvenlik, Siber Tehditler, Klasik Güvenlik Anlayışı, Siber Güvenlik Politikaları

---

¹ Doktora Öğrencisi, İnönü Üniversitesi

Sürdürülebilir Kentlerde Akıllı Kamu Güvenliği Hizmetleri

Mehmet Murat Payam¹

Özet

Kentsel büyüme ve teknolojik gelişmelerin, insanlar ve kurumlar için faydaları olmakla birlikte aynı zamanda kentlerde kamu güvenliği açısından bazı zorlukları da vardır. Bu zorluklarla başa çıkabilmek adına, kurumların ve kentlerin, vatandaşlarına sürdürülebilir yaşam kalitesi noktasında daha iyi hizmet sunmaları için akıllı çözümler geliştirmeleri ve çağa uygun bir biçimde değişmeleri gerekir. Bu bakımdan akıllı kent teknolojileri, sürdürülebilir yaşam kalitesi hedefine ulaşmada çok önemlidir. “Akıllı Kent”, bir şehrin operasyonlarının ve temel işlevlerinin akıllı çözümler ve modern Bilgi İletişim Teknolojileri (BİT) tarafından desteklendiği durum anlamına gelir. Vatandaşların güvenliği, akıllı kentlerin ayrılmaz bir parçasıdır ve her akıllı kentin aynı zamanda güvenli bir kent olması gerektiği söylenebilir. Bunu akılda tutarak, kent yönetiminin verimliliğini artırmak için veri oluşturmak ve işlemek için tasarlanan herhangi bir teknoloji aynı zamanda kamu güvenliği açısından kolluk kuvvetleri için de uygun bir araç olacaktır. Akıllı kent teknolojilerinin, kamu güvenlik hizmetlerinin sunulduğu biçimini ve kolluk personelinin etkinliğini etkileyebileceği açıktır. Akıllı kentler, güvenlik sonuçlarını iyileştirmek için kamu güvenlik kurumlarını ve personelinin Bilgi İletişim Teknolojileri (BİT) ile güçlendirmektedir. Dolayısıyla akıllı teknolojiler, kamu güvenlik hizmetlerinde kolluk kuvvetleri için de hayati bir kaynaktır. Suç kayıtlarından halkla iletişim kurulmasına kadar kolluk kuvvetlerinin sunduğu güvenlik hizmetleri günümüzde yoğun olarak BİT sistemlerine dayanmaktadır. Kentler daha akıllı hale geldikçe, kamu güvenlik hizmetlerinin de daha akıllı olması gerekmektedir. Bu nedenle, kentlerde kamu yöneticilerinin, güvenli ortamları teşvik ederek vatandaşların yaşam kalitesini iyileştirmek için akıllı kentlerin modern güvenlik ihtiyaçlarını değerlendirme ve öngörmede akıllı kamu güvenlik hizmetlerini hazırlama ve uygulamaya koyma zamanı gelmiştir. Bu bağlamda bu çalışmada, ilk olarak “akıllı kent” ve “akıllı güvenlik” kavramlarının işlevsel tanımları güvenlik açısından yapılacaktır. Ardından, akıllı güvenlik hizmetlerinin faydaları ile birlikte güvenlik perspektifinden akıllı bir kentin önemli unsurlarından bahsedilecektir. Bundan sonra, akıllı güvenlik hizmetleri modelinin önerdiği hususlar ayrıntılı olarak ele alınacaktır. Son olarak, geleceğin akıllı kentlerinde güvenlik ve kamu düzeni görevlerini yerine getirmesi için akıllı kolluk kuvvetlerine bazı önerilerde bulunulacaktır. Bu çalışma, akıllı kentlerde güvenlik hizmetleri ile ilişkili riskleri keşfetme girişimi olduğundan ve akıllı kamu güvenlik hizmetlerinin, geleceğin sürdürülebilir akıllı kentlerinde çok önemli olacağı düşünüldüğünden, akıllı kamu güvenliği hizmetleri modelinin çok faydalı olacağına inanılmaktadır.

Anahtar Kavramlar: Kamu Güvenliği, Akıllı Kent, Akıllı Güvenlik, Kolluk

---

¹ Doç. Dr., Adıyaman Üniversitesi

PANEL 10

Trans-Hümanizmin Millet Unsuru Üzerindeki Muhtemel Etkileri Hakkında Değerlendirme

Ahmed Alper Cömert¹

Özet

Teknolojik ilerlemenin de tesiriyle ortaya çıkan ve gelişen bir felsefi kavram olan trans-hümanizm, insanın temel özelliklerinin, erişebileceği potansiyele kıyasla yetersiz olduğu; yaşlılık, hastalık ve ölüm gibi durumlar karşısında kesin şekilde önleyici tedbirleri alamadığı düşüncesine dayanır ve bilimsel ve teknolojik imkanlardan faydalanmak suretiyle insan özelliklerinin geliştirilmesi, evrime fayda esasına dayalı olarak yön verilmesi gerektiğini savunur. Trans-hümanizm, insanın mevcut özelliklerinin tamamıyla muhafaza edilmesi gerektiği düşüncesini reddeder. Zira bu düşünceye göre insan, evrimsel süreç içerisinde her daim daha ileriye ve daha yetenekli olabileceği istikamette tekamül etmelidir. Bu halde, insanın temel özelliklerinin değişim sürecine müdahil olunması ve hatta öncülük edilmesi gerektiği düşüncesi kabul edilir. Trans-hümanizm düşüncesinin kabulü halinde, devletin unsurları bakımından da birtakım değişiklikler söz konusu olabilir. Zira, insanın yapısal özelliklerinin değişimi ile birlikte milletlerarası ilişkilerin ve tüzel örgütlenmelerin de başkalaşma ihtiyacı hissetmesi olasıdır. Modern Devletin unsurları olan ülke, egemenlik ve millet kavramları üzerinde değerlendirme yapmak ve trans-hümanizmin olası etkilerini düşünmek gerekecektir. Trans-hümanizmin yön verdiği değişikliklerle birlikte, ulaşılmaya hedeflenen “post-human” in yapıtaş olacağı millet unsurunun mevcut kabullerle değerlendirilmesi yetersiz kalacaktır. İnsanın temel özelliklerinin değişmesiyle beraber, mevcut devlet yapısının ve insanların bir ülke üzerinde birlikte yaşama iradesinin de başkalaşması sonucuyla karşılaşılacaktır. Diğer bir ifadeyle, post-human niteliğine erişen insanın içinde bulunacağı fiziksel ortamın dönüşümü, ülke unsurunun kapsamının genişlemesine yol açacaktır. Millet unsuru ise, bedensel ve zihinsel yapısı dönüşen post-human’ın iradesi ve sahip olacağı imkanlar nispetinde değişecektir. İnsanların birlikte yaşama usullerinin mevcut düzen üzere devam etmesi beklenemez. Dijital sistemle doğrudan bağlantı kuran, teknolojik tekilliğe ulaşmaya doğru ilerleyen insanın dönüşümü, devletin tüm mevcudiyetiyle reforme olmasına yol açacaktır.

Anahtar Kavramlar: Trans-hümanizm, Devlet, Modern Devlet, Millet unsuru, Post-human

---

¹ Yüksek Lisans Öğrencisi, Sakarya Üniversitesi

Eleştirel Jeopolitik ve Geleneksel Jeopolitik Karşılaştırması

Ali Bilgin Varlık¹

Özet

Bu bildirinin amacı, eleştirel jeopolitik yaklaşımların hangi hususlarda geleneksel çalışmalardan farklılıklar içerdiğini ortaya koymak suretiyle her iki yaklaşımı mukayese etmektir. Geleneksel ve eleştirel jeopolitik yaklaşımların her biri coğrafya-politika etkileşimini incelese de problem sahaları, ana temalar, araştırma soruları, bakımında farklılıklar içerir. Bunlara ilâve olarak anlama-yorumlama, çözümleme eksenini inceleme ölçeği, birimi ve seviyesi ile bulguları değerlendirme yöntemleri bakımından farklılaşır. Bu farklılaşmanın temelinde eleştirel jeopolitiğin paradigmasını post-pozitivist, geleneksel jeopolitiğin ise pozitivist bilim felsefesinin oluşturması yatmaktadır. Eleştirel jeopolitik gelenekselin aksine dünyaya bir noktadan bakmaz ve mekânı ülkelerin siyasi hudutları ile sınırlı tutmaz. Bütünü kapsar, özeli kendine özgün niteliği ile tarihsel, kültürel ve süreçsel bağlamı ile ele alır. Jeopolitiğin dünyanın ne olduğunu okuyan bir bilim olduğunu varsaymaz, bir söylem olarak ele alır. Eleştirel jeopolitik, Ó Tuathail’in ifadesiyle (2012: 10); “Klasik devlet-merkezli jeopolitik bakışın toplumsal ve siyasi ilişkileri mekânsal konumlanışın bir türevi olarak gören ana akım stratejik bakışın entelektüel açıdan karşısında duran muhalif bir söylem olarak 1980’li yılların son çeyreğinde ortaya çıkmıştır”. Eleştirel jeopolitiğin geleneksel yaklaşımlarda saptamış olduğu kısıtlılıkları bütünüyle ortadan kaldıramamış olsa da sadece alana hâkim olan zihniyeti eleştiren yönüyle bile paha biçilmez bir değer taşıdığını kabul etmek gerekir. Kaldı ki düşünsel altyapısını oluşturan post-pozitivist paradigmanın bahsettiği imkânlarla geleneksel jeopolitiğin kapsayamadığı çok geniş bir alandaki açılımlarıyla disipline alternatifler sunmaktadır. Jeopolitiği resmi, pratik, popüler ve yapısal olmak üzere dört kültür üzerinden tasnif eden eleştirel jeopolitik kendisini yapısal kültür içinde konumlandırır. Eleştirel jeopolitiğin zenginliği, post-modernist, post-kolonyalist, post-yapısalcı ve sosyal inşacı kaynaklardan beslenmesinden gelir. Bu özellik, disiplinin tek tip, bir mecralı, alandaki çalışmalar üzerinde otorite kuran bir yapıdan uzak olmasına neden olmuştur. Eleştirel jeopolitik, coğrafyayı, mekânı, uluslararası ilişkileri, alternatif bir okumayla yeniden izah ederken, kapsadığı geniş alanda yer alan olguları siyasi coğrafya temelinde kavramsallaştırmıştır. Yaklaşımın konu ve kapsam bakımından genişliği ele aldığı aktör ve şahsiyetleri de çeşitlendirmiştir. Eleştirel jeopolitiğin disipline en önemli katkısı, insanı merkeze alan yapıdır. Bu özellik aşağıdan yukarı doğru bir mimari oluştururken, alana daha önce hâkim olan; strateji esaslı, problem çözücü, rasyonalist geleneksel yapıyı, siyasi coğrafyaya, sorgulamaya ve özgürleştirici moralist inşacılığa doğru taşımıştır. Eleştirel jeopolitiğin insan odaklı bakışı devlet ve sınırlar ile kısıtlı, verili ve statik, güç mücadelesini esas alan geleneksel jeopolitik anlayışın boş bıraktığı inceleme alanlarını doldurmuştur (Dodds, Kuus ve Sharp, 2013: 8). Disipline getirdiği açılımlara karşın yaklaşım; biri genel olarak eleştirel yaklaşımların doğasından kaynaklanan, diğeri geleneksel jeopolitiğin yerine getirdiği işlevleri karşılayamamasından kaynaklanan kısıtlılıklara maruzdur. Disipline kazandırdığı alternatif bakışa rağmen yaklaşımın geleneksel jeopolitiğin yerini alamamış olması geleneksel ve eleştirel jeopolitiğin birbirlerini tamamlayıcı mahiyette kullanılmaları gerekliliğini ortaya koymuştur.

Anahtar Kavramlar: jeopolitik, eleştirel jeopolitik, geleneksel jeopolitik, post-modern, post-pozitivist

¹ Doç. Dr., İstanbul Arel Üniversitesi

Çin'i Çevrelemeye Yönelik Stratejiler: Dörtlü Güvenlik Diyalogu (QUAD) ve Avustralya-İngiltere-ABD İşbirliği (AUKUS)

Ferhat Durmaz¹

Özet

Bu çalışmanın temel amacı ABD'nin Hint-Pasifik vizyonunu, Hint-Pasifik vizyonu çerçevesinde ortaya çıkan Çin'i çevrelemeye yönelik stratejisini ve bu strateji bağlamında önem kazanan QUAD (Dörtlü Güvenlik Diyalogu-ABD-Avustralya-Hindistan-Japonya) iş birliğini ve yeni bir oluşum olan AUKUS (Avustralya-İngiltere-ABD) ittifakını analiz etmektir. Bu çerçevede çalışmada ilk olarak Çin'in Asya-Pasifik bölgesindeki faaliyetleri ile Trump liderliğindeki ABD'nin geliştirdiği Hint-Pasifik vizyonu aktarılacak, devam eden kısımda QUAD ve AUKUS'un temel yapısı ile işlevi ortaya konulacak ve son olarak QUAD ile AUKUS karşısında Çin'in tutumu incelenecektir. 21. yüzyılda askeri, ekonomik ve teknolojik açıdan yükselen bir güç niteliği kazanan Çin, Asya Altyapı Yatırım Bankası ve Kuşak-Yol Girişimi şeklindeki iş birliği faaliyetlerini uygulamaya koymuş, Güney Çin Denizi'nde mevcut adalar üzerinde askeri güçlerini artırmış ve yeni yapay adalar inşa etmiş, Daimî Tahkim Mahkemesi'nin Çin ile Filipinler arasındaki Güney Çin Denizi konusunda egemenlik meselesine ilişkin verdiği kararı tanımadığını açıklamış ve Asya-Pasifik ülkeleri ile stratejik iş birliği geliştirmeye çalışmıştır. Çin'in alternatif girişimler ortaya koyması, Güney Çin Denizi'nde tek taraflı faaliyetleri ve ekonomik gücü Asya-Pasifik bölgesinde daha güçlü bir aktör olmasına yol açmıştır. Donald Trump liderliğindeki ABD, Çin'in Güney Çin Denizi'nde askeri varlığını artırmasını, uluslararası normları dikkate almayan eylemlerini ve Asya-Pasifik bölgesinde görece güçlü hale gelmesini kurallara dayalı düzen için bir tehdit olarak nitelendirmiştir. Bu çerçevede, Çin ile mücadeleyi dış politikasının merkez noktasına yerleştiren Trump, bölgesel ittifakların güçlendirilmesini, bölgesel ortaklıkların derinleştirilmesini, anlaşmazlıkların barışçıl çözümü ve uluslararası hukuka bağlılığı vurgulayan "Özgür ve Açık Hint-Pasifik" stratejisini ilan etmiştir. Böylece, ABD yönetimi, bölgesel aktörlerle iş birliğinin geliştirilmesi yoluyla Çin'e yönelik çevreleme olarak adlandırılan bir strateji geliştirmiştir. Trump yönetiminin Çin'i çevreleme politikası sonucunda Temmuz 2004'te Hint Okyanusu'ndaki Tsunami'nin yaralarını sarmak için ortaya çıkan QUAD yeniden önem kazanmış ve AUKUS adıyla yeni bir ittifak oluşumu görülmüştür. QUAD, Çin'in Güney Çin Denizi'nde statükoyu tek taraflı ve askeri unsurlarla değiştirme girişimlerine karşı iş birliği yapılmasını öngören, denizlerde hareket serbestisinin önemine değinen ve ihtilafların barışçıl yollarla çözülmesini vurgulayan bir oluşumdur. QUAD, keşif uçaklarının koordinasyonu ve bilgi paylaşımı için güçlü bir iletişim ağının oluşturulmasını içermektedir. Bu noktalardan yola çıkarak iki tespit yapılabilir: (i) QUAD, Çin'in Hint-Pasifik bölgesinde kendine güvenen faaliyetlerine karşı QUAD ülkelerinin iş birliği yaparak daha güçlü hale gelmesini ve böylece bölgede güç dengesinin tekrar sağlanmasını hedeflemektedir. (ii) QUAD, deniz istihbaratı ve bilgi akışında iş birliğine odaklanarak Çin'in teknolojik üstünlüğü sayesinde görece avantajlı konuma geldiği Güney Çin Denizi'nde etkinliğini azaltmayı ve Güney Çin Denizi'ni çevreleyen stratejik bir konumda bulunan QUAD ülkelerinin pozisyonlarını güçlendirmeyi amaçlayan bir oluşumdur. AUKUS, ABD öncülüğünde İngiltere ve Avustralya'nın da yer aldığı Çin'in Hint-Pasifik bölgesinde ekonomik, siyasi ve askerî açıdan başat aktör olma çabalarını önlemeye yönelik bir ittifaktır. AUKUS, ABD ve İngiltere'nin Avustralya'ya nükleer enerjiyle çalışan ileri teknoloji denizaltı filosu temin etmelerini ve üç ülke arasında siber güvenlik ile denizaltı kapasiteleri başlıklarında iş birliğinin güçlendirilmesini içermektedir. Bu noktadan hareketle, AUKUS'un iki önemli işlevi olduğu iddia edilebilir: (i) AUKUS, ABD ile Çin arasındaki stratejik rekabette belli bir süre denge politikası izlemeye çalışan Avustralya'yı -savunma kapasitesinin artması konusunda ABD'den destek alması yoluyla- Çin'e karşı bir pozisyonda konumlandırmıştır. (ii) AUKUS, Avustralya'nın deniz kuvvetlerinin güçlendirilip Çin'in askeri eylemlerine karşı daha etkin mücadele etmesini sağlamayı ve Çin'in bölgede egemenliğini güçlendirmeye yönelik girişimlerinin önüne geçmeyi hedeflemektedir. QUAD ve AUKUS karşısında, Çin, söylem düzeyinde ülkelerin çıkarlarını hedef alan dışlayıcı bloklar kurulmaması gerektiğini belirtmiş, uygulamada Rusya ile 300 bin askeri katıldığı Vostok 2018

¹ Öğr. Gör. Dr., Ankara Üniversitesi

isimli tatbikatı düzenlemiş ve atık demirlerin geri dönüşümünü sağlayacağını açıklayarak Avustralya'dan ham demir ithalatına sınırlama getireceğini belirtmiştir. Dolayısıyla, Çin, ABD'nin çevreleme stratejisine karşı Rusya gibi Batı tarafında yer almayan ülkelerle iş birliği geliştirmekte ve ekonomik gücünü caydırıcı bir araç olarak kullanmaya çalışmaktadır. Sonuç olarak, ABD öncülüğündeki QUAD ve AUKUS, Çin'i çevreleme yönelik Hint-Pasifik stratejisinin uygulamadaki yansımalarıdır. QUAD, Hint Okyanusu'nda Çin'in uluslararası hukuku göz ardı eden eylemleri karşısında kurallara dayalı devlet davranışlarının önemine vurgu yapmıştır. AUKUS, daha çok Çin'in olası saldırgan politikaları karşısında Avustralya'nın savunma kapasitesinin güçlendirilmesi yoluyla güvenlik iş birliğinin geliştirilmesine odaklanmıştır. Hem QUAD hem de AUKUS'un Asya-Pasifik bölgesinde ABD öncülüğünde Çin karşıtı ülkeler ve Çin şeklinde bir kutuplaşmanın önünü açtığı söylenebilir.

Anahtar Kavramlar: ABD, Çin, Hint-Pasifik Vizyonu, Çevreleme Stratejisi, QUAD ve AUKUS

Emerging Security Dilemmas in the Post-Arab Uprisings Middle Eastern Regional System

Konstantinos Zarras¹

Abstract

The Middle East and North Africa area constitutes an exciting object of analysis for scholars who apply a regional security approach in their studies. This part of the world retains its significance for international security studies since its emergence as a states-system in the beginning of the 20th century. Unfortunately, Middle Eastern security interactions are mostly characterised by interstate and intrastate violence, political instability and external penetration by outside powers. Under the current circumstances, regional actors are once again in front of rapid developments and a fluid security environment that demands tough decisions. The emerging security dilemmas are putting regional leaders in a difficult position and their decisions will have a heavy impact not only for the regional system, but for global security as well.

It is commonly agreed that the phenomenon of the Arab Uprisings that erupted at the end of 2010, marked the beginning of a new era for international politics in the region. What is a matter of debate though, is the duration of this phase. Can we support that the era of the Arab Uprisings is still ongoing or this circle is now closed and the region has entered into a new phase? In this presentation, I stress - based on certain indications - that the Arab Uprisings period of the Middle East and North Africa has been completed, even though it is highly probable that the historian of the future will have a different opinion. During the Uprisings there was an increase in negative security interactions and the appearance of new dividing lines that brought the MENA at the brink of a general regional war. My principal argument is that the de-escalation dynamic that emerged in 2020, marks the concluding phase of this phenomenon.

In order to argue that an era has reached a conclusion, we first need to know its basic features. The distinct events that constituted what we call the “Arab Uprisings” regional phenomenon escaped the control of global powers, such as the USA. Moreover, local actors, from regional to middle and small powers seemed to gain prominence and to participate more actively in the game of international politics. Saudi Arabia, Turkey or the United Arab Emirates have been the agenda setters in a region where - before 2010 - they were mostly responding to situations that were primarily controlled and caused by outside powers. It should be noted here that the wide perception about the US disengagement from the Middle East and its pivot to Asia has influenced significantly the above mentioned change. In sum, a basic feature of the 2010 decade has been the increased power and activity of regional actors which committed their efforts on achieving strategic autonomy. The increased autonomy of local players doesn't mean that global power penetration is marginal in the area. The USA remains the most powerful actor of the subsystem, with the most advanced capabilities for military deployment, despite its perceived intentions to decrease its strategic footprint. We should also add the role of Russia, a state that significantly affected developments in the theatres of Syria and Libya. Russia has smartly used its power in the Middle East in order to enhance its presence and status as a global power; nevertheless Moscow's capabilities are far fewer than those of the US.

The Arab Uprisings era has been marked by three interconnected and overlapping confrontations: Israel vs Iran, Saudi Arabia vs Iran and Turkey/Qatar vs UAE/Egypt. The first two conflictual couples have a deep history and were exacerbated during the 2010's. The third confrontation emerged during the era under examination.

Regarding the first fault line between Tel Aviv and Tehran, the interference of the Islamic Republic in the Syrian war and the important presence of Hezbollah near the Golan heights, alarmed Israel that took action against Iranian-linked targets in Syria. Escalation in Syria created a possibility for a broader war between the two regional powers.

---

¹ Assistant Professor, University of Macedonia

Concerning the second rift, between Saudi Arabia and Iran, it has also roots in the past. But during the Arab revolts it was intensified and taken in certain instances the form of a confrontation between Sunni and Shi'a. This sectarian dimension proved detrimental for regional stability. The attacks of the Houthis against the oil facilities of Abqaiq in September 2019, as well as the assassination of Qassem Soleimani in January 2020 brought the Middle East closer to a regional war as never before.

Finally, the newly emerged antagonism between the Turkish - Qatari bloc, that supported different Muslim Brotherhood-linked political organizations and groups throughout the MENA and the UAE and Egypt that adopted an anti-Muslim Brotherhood stance, risked to escalate in a regional war in the Libyan theatre.

Despite the fact that we came close to an all-out war, this development has been avoided. It seems that since 2020, regional powers realised the limits of their ambitious policies, the dangers of a general conflict and the negative impact that the Presidency of Donald Trump had on Middle Eastern stability and security. Since the Abqaiq attacks, Saudi Arabia restored through Oman and the UAE some channels of communication with Iran. Abu Dhabi seems more convinced that an understanding with Iran is needed in order to promote their interests in the region. Moreover, the UAE have found common ground with Turkey during the last months. Their proxy conflict in Libya deescalated and new bilateral economic deals were recently signed. It should be added that the two powers are found on the same side regarding the conflict in Ethiopia. After rhetorical battles and confrontation through proxies in different battlegrounds the situation is less tense today. Only the Israel-Iran relationship remains extremely tense, but a return to the JCPOA agreement might create more favourable circumstances for an easing of tensions.

So is this a trend that marks, from a regional security perspective the end of the Arab Uprisings period. Does it mean that the three divisions have eclipsed? Certainly not. A new eruption of tensions is possible. The frozen conflicts of Syria and Libya or another issue might reignite the hostilities and open a new cycle of conflictual antagonism. The security situation remains fragile. But regional powers seem more pragmatic and are displaying a will to avoid a general regional war.

What are the emerging security dilemmas in this new era and environment of calming and reconciliation? The war in Ukraine is already having severe repercussions for the global security architecture and it will certainly affect the Middle East. Until now the regional powers seem to follow their own way. They have not condemned Russia in strong terms and they do not participate in the sanctions of the West. Turkey is functioning as a mediator and signals its importance for the region. Saudi Arabia has not succumbed to President Biden's pressure to increase its hydrocarbon production in order to punish Russia.

Until now, local powers follow the lines of their own policies and interests. But the situation might develop differently and the states which are considered as US partners and allies might be forced to take a clearer position on the matter. One more significant factor will be the stance of China. It will weigh heavily on these actors decisions. Middle powers at the global level, wish to be autonomous in their decisions, balance between global powers and gain the most from their competition. Nevertheless, the situation might not evolve in a very convenient way. And this will be the time when the dilemmas will have to be dealt with.

If we live in a transitional global phase where the international system is moving from unipolarity to a multipolar order, how will the regional powers of the Middle East and North Africa area behave? Will they play the waiting game and continue to adapt their policies to the main aims and goals of Western powers under the USA or will they attempt to make a break and follow their own autonomous policies that might be translated into exploiting the global power rivalries? These are the most interesting questions that can be raised in the context of recent developments and the war in Ukraine. How will Turkey, Saudi Arabia, Israel, Egypt, the UAE and Qatar be positioned in case of a definite dilemma that could be imposed on them by Washington? What new forms of regional realignments can we expect in the near future? Will the de-escalatory trends between Turkey and its antagonists (UAE, Israel, Egypt) remain or will they be deactivated?

Keywords: Middle East, regional system, security dilemma, security alignment

PANEL 11

Avrupa'ya Düzensiz Göç ve Güvenlik Boyutu

Cengiz Dinç¹Bekir Karataş²

Özet

Düzensiz göç ve güvenlik ilişkisi zaman içinde evrilerek 20 yüzyılda küresel düzeyde önemli bir konu olmuştur. Son dönemde Arap Baharı ve Suriye Krizi gibi önemli olaylar sonrasında oluşan güvenlik sorunları nedeniyle tehlike içindeki milyonlarca düzensiz göçmen Avrupa'ya yönelmiştir. Halihazırda çeşitli krizlerle uğraşan Avrupa, güvenlik politikalarında önemli değişimler yapmak zorunda kalmıştır. Irkçılık, göçmen karşıtlığı, İslamofobi gibi nedenleri kullanan aşırı sağ ve popülist partiler Avrupa'da artan güvenlikleştirme iklimini taraftarlarını artırma için bir fırsat olarak görmüşlerdir. Bunun yanında siyasi elitler de AB kurumları yoluyla güvenliği önceleyen politikalara yönelmişlerdir. Ayrıca sosyal medyanın gelişimiyle değişen medya düzensiz göçmenlerin güvenlik sorunu haline gelmesinde önemli rol oynamıştır. Güvenlikleştirmenin oluşumunda sadece göçmenler değil aynı zamanda değişen güvenlik algıları nedeniyle ortaya çıkan alternatif yaklaşımların öne sürdüğü AB içindeki çok boyutlu güvenlikleştirici aktörler ve koşullar da önemlidir. Bu konuda Avrupa'nın iç, ekonomik ve kültürel güvenlik alanlarına vurgu yapıldığı kadar göç edenlerin süreç içinde kaynak, transit ve hedef ülkelerindeki güvenlikleri de göz önüne alınmalıdır. Bu çalışmada son dönemde Avrupa'ya yönelen düzensiz göç akımının çok katmanlı ve çok aktörlü güvenlik boyutlarıyla konunun nasıl ve ne derecede güvenlikleştirildiği ortaya konulmaktadır. Çalışmada farklı boyutlarda çeşitli aktörlerce değişik kademelerde göçün güvenlikleştirilmesinin aslında bir güvenlik sorunu olmaktan çok güvensizlik korkusuyla ortaya çıktığı sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kavramlar: Avrupa, Güvenlik, Güvenlikleştirme, Düzensiz Göç, Uluslararası Göç, Göçmen Krizi

---

¹ Prof. Dr., Eskişehir Osmangazi Üniversitesi

² Bilim Uzmanı, Bağımsız Araştırmacı.

Türkiye'nin Ulusal Güvenliğine Suriyeli Sığınmacıların Etkisi

Büşra Süleymanoğlu¹

Özet

Soğuk Savaş sonrası artan bölgesel çatışmalar binlerce insanın doğup büyüdüğü yerden başka ülkelere gitmesine neden olmuştur. Kontrol edilmesi zorlaşan bu kitlesel hareketler zamanla güvenlik tehdidi olarak algılanmaya başlamıştır. Türkiye de krizlerin yaşandığı bölgelere yakınlığı nedeniyle bu durumdan en çok etkilenen ülkelerden biri olmuştur. Suriye'deki çatışmanın derinleşerek savaşa dönüşmesi 2011 yılı itibariyle Türkiye'de başlayacak olan Suriyeli sığınmacı sorununun başlangıcı olmuştur. İlk dönemlerde açık kapı politikası izleyen Türkiye dünyada en çok Suriyeliye ev sahipliği yapan ülke haline gelmiştir. Suriye iç savaşına insani bir sorun olarak bakan Türkiye krizin ilk günlerinde ülkeye giriş yapan birçok sığınmacının kayıt altına alınarak geçişini sağlayamadı. Bu durum ileriki zamanlarda Türkiye'nin aleyhine olabilecek durumların oluşmasına neden oldu. Suriye'deki savaşın derinleşmesi Türkiye'ye sığınmacıların akın etmesine neden olurken sınır ihlallerinde ve insan kaçakçılığında da artış meydana gelmiştir. Misafir olarak kabul gören sığınmacıların savaşın uzamasının üzerine kalıcı olacağına anlaşılması Türkiye'yi bu konuda yeni politikalar geliştirmeye zorlamıştır. Bilindiği üzere Türkiye'nin Cenevre Sözleşmesi gereği Avrupa dışından gelenleri mülteci olarak kabul etmemesi Türkiye'nin bu konuda politika oluşturmasını zorlaştırmıştır. Bu nedenle hukuki bir zemin oluşturmak adına çalışmalar yapılmıştır. 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu çıkarılarak Suriyeli sığınmacılara "geçici koruma altındaki kimseler" olarak tanımlanmıştır. Türkiye'de kayıt altına alınmış geçici koruma statüsündeki Suriyeli sığınmacı sayısı son verilere göre 3 milyon küsur civarındadır. Suriyeli sığınmacıların bir kısmı devlet tarafından sınır illerde oluşturulan kamplarda kalırken çoğu farklı şehirlerde yaşamlarını devam ettirmektedir. Suriye'de yaşanan iç savaş nedeniyle oluşan otorite boşluğundan kaynaklanan birçok terör örgütü ortaya çıkmıştır. Başta sınır güvenliğini tehdit eden Suriye iç savaşı nedeniyle Türkiye'ye gelen sığınmacıların milyonları bulması ve yaşanan gelişmeler sonrası bir ulusal güvenlik meselesi haline gelmiştir. Bugün gelinen noktada misafirliğin 11 yılı bulması ve Türkiye'nin Suriyeli sığınmacılar konusunda izlediği politikaların eksikliği sonucu ortaya çıkan sorunlar Suriyeli sığınmacıları zamanla güvenlik meselesi haline getirmiştir. Türkiye'nin sınır güvenliğine karşı aldığı önlemler, herhangi bir suça karışanların sınır dışı edilmesi, sınır ihlalleri ve insan kaçakçılığına karşı alınan önlemler bir güvenlik meselesi olduğunun göstergesidir. Toplumda oluşmaya başlayan olumsuz algıyı pekiştirir nitelikte olan son zamanlarda Suriyeli sığınmacıların karıştığı suçlar ise toplumun bu olaylara karşı şiddete varan tepkiler vermesi bu durumun güvenlik meselesi haline geldiğini gözler önüne sermektedir. Son dönemde sığınmacı kamplarında yaşanan olaylar ve kaçma girişimlerinin artması devletin bu yönde güvenlik tedbirlerini artırmasını zaruri kılmıştır. Büyükşehirler içinde Suriyeli sığınmacıların en fazla olduğu il olan Hatay'daki nüfusun fazlalığı ise bir tehdit olarak algılanmaktadır. Yaşanan bu gelişmeler ileride daha büyük güvenlik sorunlarıyla Türkiye'yi karşı karşıya bırakacaktır. Dolayısıyla bu çalışmada, Suriye iç savaşından doğan sığınmacı sorunu zamanla nasıl güvenlik meselesi haline geldiği incelenecektir. Suriyeli sığınmacıların oluşturduğu güvenlik riskleri ulusal güvenlik boyutunda değerlendirilecektir. Çalışmada Türkiye'nin göç politikasına ve 2011 yılı itibariyle Türkiye'nin Suriyeli sığınmacılar ile ilgili geliştirdiği politikalarından bahsedilecektir. Güncel veriler kullanılarak Suriyeli sığınmacıların bugünkü durumu değerlendirilecektir. İç savaşın başlamasıyla birlikte izlenen açık kapı politikasının güvenlik zafiyetlerine neden olduğu bir gerçektir. Bu bağlamda yaşanan ve ileride yaşanabilecek güvenlik tehditlerine karşı Türkiye'nin önlem alıp almadığı ortaya koyulacaktır.

Anahtar Kavramlar: Göç, Güvenlik, Türkiye, Sığınmacı, Suriye

¹ Yüksek Lisans Öğrencisi, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi

Avrupanın Enerji Güvenliği: 1973 Petrol Krizi ile Rusya-Ukrayna Savaşı Karşılaştırması

İlhan Sağsen¹

Özet

Avrupa'nın Enerji Güvenliği: 1973 Petrol Krizi ile Rusya-Ukrayna Savaşı Karşılaştırması Enerji güvenliği, uluslararası ilişkilerdeki tüm aktörler için önemi gittikçe artan bir güvenlik problemi olarak gündemi oluşturmaktadır. Bunun temel nedeni, uluslararası sistemdeki tüm aktörler ister güçlü ister güçsüz olsun, ister endüstrileşmiş ister gelişmekte olan bir ülke olsun, ister yoğun nüfuslu ister nüfusu az olsun enerjiye ihtiyaç duyarlar. Enerjiye olan ihtiyaç ve bağımlılık çok boyutlu değerlendirilmesi gereken bir konudur. Zira, enerji sadece ülke vatandaşlarının ısınmadan, ulaştırmaya kadar doğal ihtiyaçlarını karşılayan bir unsur değil, aynı zamanda devletler için ekonomik, güvenlik ve dış politika bağlantıları olan önemli bir meseledir. Enerji sadece ticarete konu olan bir meta değil aynı zamanda enerjiye bağımlılığın azalması ülkelere dış politikada da daha geniş bir hareket alanı sağlamaktadır. Bu minvalde, enerji güvenliği enerjiye ihtiyaç duyan ülkeler açısından yani arz güvenliği bağlamında değerlendirildiğinde özetle sürekli, kesintisiz ve en ucuz şekilde enerjiye ulaşmak şeklinde tanımlanabilmektedir. Arz güvenliğinin önemli bir husus olarak değerlendirildiği bölgelerden biri Avrupa'dır. Genel manada Avrupa özelde de Avrupa Birliği için enerji güvenliği en önde gelen sorunlardandır. Bunun temel sebebi, endüstrileşmiş, yüksek yaşam standartlarına sahip ve önemli bir ekonomik gelişmişliğe sahip olmasına rağmen Avrupa'nın bu gelişmişliği sürdürebilecek enerji kaynaklarından yoksun olmasıdır. Bu durum, Avrupa için önemli bir bağımlılık yaratmakta bu da hem ekonomik hem de dış politika açısından ciddi sorunlar yaratmaktadır. Avrupa ülkeleri de dahil olmak üzere enerjiye ihtiyaç duyan tüm ülkeler için enerji güvenliği açısından en önemli durum kesintisiz şekilde enerjiye ulaşmaktadır. Herhangi bir şekilde enerji akışını durduracak bir olay gerçekleştiği zaman enerjiye ihtiyaç duyan aktörler tarafından bu kaynak artık güvensiz olarak nitelendirilir ve farklı kaynaklardan çeşitlendirerek enerji ihtiyacı karşılanmaya çalışılır. Bu bağlamda, bu sunum, Avrupa'nın enerji güvenliğine odaklanacaktır. Bunu yaparken, Avrupa'nın enerji güvenliğini etkileyen iki temel dönem ve olay değerlendirilecektir. Bunlardan ilki 1973 Petrol Krizidir. 1973 Petrol Krizi, 15 Ekim 1973 tarihinde Petrol İhraç Eden Arap Ülkeleri Birliği'nin (OAPEC) Yom Kippur Savaşında ABD'nin İsrail Ordusuna destek vermesine karşılık olarak ilan ettiği petrol ambargosudur. Ambargo temel olarak ABD ve Hollanda'ya yönelik yoğun şekilde uygulanmasına rağmen Batı dünyası da artan petrol fiyatları ve enerji dar boğazından ciddi şekilde etkilenmiştir. Hatta bu darboğazdan kurtulmak için Fransa hala günümüzde enerjisinin büyük kısmını karşıladığı nükleer enerjiye geçiş yapmış ve petrole olan bağımlılığını azaltarak enerji güvenliğini sağlamak için önemli bir adım atmıştır. Bunun dışında, bu olay enerjinin ilk kez dış politika aracı olarak kullanılması olarak tanımlanabilir. Bu ambargo, OAPEC ülkelerinden enerji alan Avrupa ülkeleri için önemli bir güvensizlik ortaya çıkartmıştır. Çünkü, artık anlaşılmalıdır ki enerji, konu dışı bir olay için dış politika aracı olarak tekrar kullanılabilir. Bu da enerji güvenliğinin kesintisiz erişim ilkesine ters düşmektedir. Avrupa'nın enerji güvenliğini etkileyen ikinci konu ise Rusya-Ukrayna savaşının Avrupa enerji güvenliğine etkisidir. Gerçekte Rusya faktörünün Avrupa'nın enerji güvenliğine etkisi ve Avrupalı ülkelerin enerji güvenliğini nasıl sağlayacakları ve bağımlılıklardan nasıl kurtulacakları tartışması savaştan önce başlamıştır. Rusya'nın 2006 ve 2009 yıllarında Ukrayna ile yaşadığı anlaşmazlıklardan dolayı kısa süreli de olsa enerji akışını durdurması ve bu kesilen boru hattının aynı zamanda Avrupa'yı besleyen boru hatlarından biri olması Avrupalı ülkelerin enerji güvenliğini gündeme almalarına neden olmuştur. Ayrıca Rusya bu eylemi ile enerjiyi dış politika aracı olarak kullanabileceğini de göstermiştir.

¹ Doktor Öğretim Üyesi, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi

Buna paralel olarak, Rusya-Ukrayna savaşı da ortaya koymuştur ki Rusya'ya olan bağımlılık sonucunda Avrupa Birliği üyeleri ve genelde de Avrupalı ülkeler Rusya'ya karşı yeterli ve net tepkiler gösterememektedir. Dolayısıyla da Rusya'ya olan enerji bağımlılığı Avrupalı ülkeler açısından dış politika hareket alanını daraltmaktadır. Sonuç olarak, 1973 petrol krizi Avrupa için enerji güvenliğini sağlamak konusunda nükleer enerjiyi bir çeşitlendirme aracı olarak gündeme getirirken, 2006 ve 2009 Rusya'nın enerji kesintileri ve Rusya-Ukrayna Savaşı da Avrupa ülkelerinin yenilebilir enerji dönüşümünü gerçekleştirmek için dönüm noktaları olarak karşımıza çıkmaktadır.

Anahtar Kavramlar: Enerji güvenliği, Dış Politika, Avrupa Birliği, Rusya-Ukrayna Savaşı, Türkiye

ABD Ordusu'nun Irak Kuzeyindeki 'Viking Çekici Operasyonu' ile Suriye Kuzeyindeki Askeri-Politik Çabalarının Kıyaslamalı Bir Analizi

Metin Gürcan¹

Özet

1 Mart 2003'de ABD 4'ncü Tümeninin Irak kuzeyinde ikinci cepheyi açmak maksadıyla Türkiye üzerinden Irak'a geçişi ve Türk askerinin Irak kuzeyinde görev yapmasına ilişkin tezkerenin TBMM tarafından reddi Türkiye'de çok tartışılmasına rağmen, ABD'nin bu tezkerenin reddi sonrasında nasıl bir hal tarzı uyguladığına dair Türkçe literatürde önemli bir boşluk mevcuttur. Bu çalışmanın amacı; Türkiye'nin hemen yanı başında, Irak kuzeyi gibi hassas bir bölgede tezkere sonrası ABD ordusunun nasıl bir askeri strateji uyguladığının ve bu stratejinin askeri ve siyasi sonuçlarının Türkiye odaklı bir analizini sunmaktır. Günümüzde Fırat kuzeydoğusunda ABD ile müşterek 'güvenli bölge' kurma çabaları nedeni ile güncelliğini koruduğu değerlendirilen bu çalışmanın ilk bölümünde konunun daha iyi anlaşılması için giriş ve tanımlara yer verilmiş olup müteakip bölümde ise, Viking Operasyonuna katılan ABD'li askerlerin mülakatları ve ABD Ordu Talimnameleri gibi konu hakkında yazılmış birincil kaynaklara dayanarak operasyondan önceki durum, operasyonun icra edilmiş tarzı, Irak Kuzeyine ve Türkiye'ye etkileri irdelenmiştir. Çalışmanın son bölümünde ise ABD ordusunun 2003 yılında Irak kuzeyindeki askeri çabaları ile 2016'dan bu yana Suriye kuzeyinde devam eden askeri gayretleri arasındaki benzerliklere ve farklılıklara odaklanan kıyaslamalı bir analiz sunulmuştur.

Anahtar Kavramlar: Viking Operasyonu, Özel Kuvvetler, Gayri nizami harp, Peşmerge

---

¹ Dr., Episteme Danışmanlık

PANEL 12

Geniş Akdeniz Havzasının Güvenliğine Yönelik Tehditler: Türkiye Perspektifinden Ulusal Ve Bölgesel Güvenlik Odaklı Bir Analiz Hakan Karaaslan¹**Özet**

Akdeniz Havzası olarak adlandırılan coğrafi alan, hem kıyısında bulunan ülkelerin hem de küresel güçlerin tarih boyunca ilgi alanı içerisinde ola gelmiştir. Akdeniz Havzası tarih boyunca farklı medeniyetlerin ve kültürlerin bir etkileşim ve kavşak noktası olmuştur. Bu havzada yer alan ülkeler bakımından, çatışma ya da işbirliği devletler arasındaki ilişkilerin temel dinamikleri olarak karşımıza çıkmaktadır. Yine Akdeniz'in bir barış, güvenlik, istikrar ve refah denizi olarak var olması, hem bölge ülkeleri için hem de uluslararası sistemin işlerliği açısından her zaman kritik bir öneme sahip olmuştur. Akdeniz, hem bölge ülkelerinin, hem genel olarak Avrupa güvenliğinin, hem de ulus-üstü bir yapıya sahip olan Avrupa Birliği sınırlarının güvenliğinin tamamlayıcı bir unsuru olarak görülmüştür. AB'nin Akdenizli üyeleri, Birliğin Akdeniz ülkelerini içerek şekilde genişlemesini, AB'nin özellikle Doğu Avrupa genişlemesini dengeleyecek önemli bir husus olarak değerlendirmişlerdir. Bu bağlamda, Almanya'nın Soğuk Savaş sonrası dönemde Sovyet etkisinden kurtulan ve AB üyesi olan Orta ve Doğu Avrupa ülkeleri ile olan yakın ilişkileri, Birliğin Akdeniz ülkelerini de içerecek şekilde genişlemesi ile dengelenmeye çalışılmıştır. Soğuk Savaş sonrası dönemde güvenlik tehditlerinde ortaya çıkan çeşitlilik, özellikle Kuzey Afrika ve Orta Doğu bölgelerinden gelip Akdeniz üzerinden Avrupa'ya yayılma riski taşıyan güvenlik risk ve meydan okumalarını da doğrudan etkilemiştir. Bu bağlamda özellikle küresel düzeyde etki gücüne sahip aktörlerin ve uluslararası örgütlerin geniş Akdeniz havzasında bir barış ve güvenlik alanı oluşturmayı hedefleyen birtakım stratejileri uygulamaya koymaya çalıştıkları görülmektedir. Dünyanın diğer coğrafi bölgelerini etkileyen güncel güvenlik tehditlerinden Akdeniz coğrafyası da muaf olamamıştır. Bu çerçevede, illegal uluslararası göç ve yoğun mülteci akınları başta olmak üzere, uluslararası terörizm, insan/silah/uyuşturucu kaçakçılığı, bölgesel çatışmalar, iç savaşlar, kırılğan devletler, salgın hastalıklar ile ekolojik dengenin bozulması ve çevre tahribatı Akdeniz havzasının güvenliğini olumsuz yönde etkileyen güvenlik tehditleri olarak ortaya çıkmaktadır. Bunlara ek olarak, son dönemlerde Doğu Akdeniz'de keşfedilen hidrokarbon kaynakları da bölgesel ve küresel aktörlerin bu coğrafyaya olan ilgilerini artırmış; bu şekilde enerji merkezli bir rekabet alanı ortaya çıkmıştır. Enerji odaklı bu rekabetin özellikle bölge ülkeleri açısından deniz yetki alanlarının sınırlandırılması suretiyle Münhasır Ekonomik Bölgelerin (MEB) belirlenmesi gibi yeni meseleleri de gündeme taşıdıkları görülmektedir. Türkiye de bir Akdeniz ülkesidir ve bu güvenlik sorunları bölgesel güvenliğin yanı sıra Türkiye'nin ulusal güvenliğine de doğrudan etkilerde bulunmaktadır. Bu çalışma, ilk olarak Türkiye'nin, hem geniş Akdeniz havzasının tümüne yönelik hem de Akdeniz kaynaklı kendi ulusal güvenliğine yönelik tehdit algılarını tartışmayı amaçlamaktadır. Çalışmanın ikinci odak noktası ise, bölge genelindeki güvenlik sorunlarıyla nasıl ve hangi yöntemlerle mücadele edilmesi gerektiği noktasında Türkiye'nin temel yaklaşımını ortaya koymayı hedeflemektedir. Son olarak çalışma, bölgesel güvenlik bağlamında Türkiye'nin geniş Akdeniz Havzasına yönelik kapsamlı ve işleyen bir güvenlik politikası olup olmadığını değerlendirmeyi amaçlamaktadır.

Anahtar Kavramlar: Türkiye, Akdeniz Havzası, Akdeniz Güvenliği, Bölgesel Güvenlik, Güvenlik Tehditleri

¹ Doktor Öğretim Üyesi, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi

Arktik Güvenliği'ni Yeniden Düşünmek: Kooperatif Güvenlik'ten Batı-Rusya Karşıtlığına Arktik'te Rovaniemi Ruhü'nun Kaybolması

Adnan Dal¹

Özet

2022 yılında Rusya'nın Ukrayna'nın doğu bölgesini işgali ve Batı'nın Rusya'ya karşı uygulamaya başladığı bir dizi ciddi yaptırım, Arktik bölgesi siyasetini de yakından ilgilendirmektedir. Söz konusu durumun yarattığı kriz ortamı, Arktik'teki bilhassa siyasi, ekonomik ve bilimsel faaliyetleri sekteye uğratmıştır. Arktik Konseyi gibi Arktik siyasetinde önemli bir rolü olan yönetim aktörleri çalışmalarına ara vermek zorunda kalmıştır. Arktik bölgesinde çeyrek asırdır Arktik paydaşları arasında iş birliği, koordinasyon ve etkileşim sağlayan Arktik Konseyi'nin çalışmalarının durdurulması, Batı-Rusya arası ilişkilerin de donması anlamına gelmektedir. Zira Arktik Konseyi, Batı ve Rusya arasındaki gerilimi iş birliği ve koordinasyon lehine değiştirerek Arktik'in 'istisnai' karakterini kazanmasında önemli bir rol oynamaktadır. Bu bağlamda, Arktik'te Rovaniemi Ruhü'nun temsil ettiği Arktik Konseyi'nin üyeleri arasında kurmuş olduğu yakın iş birliği, bu krizden ciddi bir biçimde etkilenmektedir. Bu çerçevede, bölgesel iş birliği sürecinde Arktik uluslararası ilişkiler literatüründe çokça dillendirilen Rovaniemi Ruhü, Ilulissat Süreci, Arktik Beşlisi, Arktik Sekizlisi gibi Arktik siyasetini tanımlayıcı kavramsallaştırmaların tekrar yorumlanması gerekmektedir. Özellikle çevresel, insani, sosyal ve ekonomik güvenlik konularının bölgedeki aktörlerce kooperatif bir şekilde ele alınması gerçeği yeni bir yoruma tabi tutulabilir. Öyle ki, Arktik'te Soğuk Savaş dönemi boyunca bölgesel siyasette etkili olan klasik güvenlik unsurlarının ve geleneksel jeopolitiğin etkisi tekrar konuşulmaktadır. Bu bağlamda Batı-Rusya geriliminin bölgede bir güvenlik ikilemine yol açma ihtimali mümkündür. Zira, bu süreçte NATO da hem güvenlik kapsamı ile ilgili düzenlemelere, hem de Çin, Rusya gibi güçleri başlıca tehditler olarak yeni stratejik konsepti kapsamına almıştır. Öte yandan, İsveç ve Finlandiya'nın NATO'ya üyelik başvurusu, Batı-Rusya karşıtlığı düşünüldüğünde bölgesel siyasette güvenlik ikileminin etkisinin artacağına işaret etmektedir. Bir diğer deyişle, bu iki ülkenin NATO'ya kabul edilmesi sonucu Rusya dışındaki tüm Arktik devletlerinin NATO üyesi olacağı düşünüldüğünde, NATO-Rusya arasında ortaya çıkacak güvenlik ikileminin Arktik siyasetini domine edeceği söylenebilir. Bu çalışma, Arktik güvenliğine yönelik mevcut bakış açısının yerini Soğuk Savaş dönemi klasik güvenlik algısına bırakma ihtimali üzerine odaklanmaktadır. Bu bağlamda, Ukrayna-Rusya savaşının yansıması olarak Arktik'te ilgili aktörlerin geleneksel güvenlik algısına tekrar dönebileceği argümanı dile getirilmektedir. Bilhassa son yıllarda Arktik'te silahlanmaya tekrar önem verilmesi, ABD, Çin, Rusya gibi aktörler arasındaki büyük güç rekabetinin Arktik'e taşınabileceği söylemleri, NATO'nun kapsamını genişleterek Rusya ve Çin'i tehdit olarak değerlendirmesi ve son olarak bulunduğumuz süreçte Batı-Rusya karşıtlığının keskinleşmesi, Arktik siyasetinde klasik güvenlik algısının yeniden etkin hale geleceği yönünde yorumlanabilir.

Anahtar Kavramlar: Arktik, Güvenlik, NATO, Rusya, Güvenlik İkilemi

¹ Araştırma Görevlisi, Fırat Üniversitesi

Ortadoğu'nun Güvenlik Mimarisi Haydar Oruç¹**Özet**

Ortadoğu coğrafyasında Osmanlı İmparatorluğu'nun hüküm sürdüğü dönemde sağlanan huzur ve güvenlik, imparatorluğun zayıflamaya başlamasıyla yerini; isyanlar, çatışmalar, işgaller, darbeler ve savaşlar gibi güvenlik sorunlarına bırakmıştır. 20. Yüzyıl başlarında kolonyal devletler tarafından çizilen suni sınırlar ve tayin edilen vekil yöneticiler bölge halklarına huzur getirmeye yetmediği gibi yeni sorunlara yol açmıştır. Bölgenin doğu-batı arasındaki deniz ve karar ticaret yolları üzerinde olmasının yanı sıra özellikle bölgede yeraltı kaynaklarının keşfedilmesiyle öneminin artması, bölgeye olan ilginin de yoğunlaşmasına sebep olmuştur. Ancak bu ilgi bölge halkların faydasına olmaktan ziyade emperyal aktörlerin bölgeyi sömürmeye çalışmasına yol açmıştır. Bu kapsamda I. Dünya Savaşında da bölge üzerinden büyük hesaplaşmaların yaşandığı görülmüştür. Mevcut küresel düzenin kurgulandığı II. Dünya Savaşı sonrasında yaşanan soğuk savaş döneminin en kanlı rekabet sahalarından biri haline gelen Ortadoğu, bu dönemde süper güçlerin güç gösterilerine sahne olmuştur. Bölge ülkeleri arasında hem kendi dinamiklerinden hem de küresel güçlerin yönlendirmelerinden kaynaklanan anlaşmazlıklar farklı güvenlik hassasiyetlerine yol açtığı gibi (ulusal güvenlik, rejim güvenliği, enerji güvenliği, su güvenliği) ortaya çıkan bölgedeki farklı etnik, dini ve mezhebi yapıların varlığı yeni çatışma alanlarına da yol açmıştır. Arap-İsrail savaşları, İsrail-Filistin çatışması, İran-İrak savaşı, Sünni-Şii gerginliği, dindar-seküler çatışması, Hristiyan-Müslüman anlaşmazlığı gibi konular bölgedeki istikrar ve güvenliği sürekli olarak tehdit ederken süper güçlerin ve diğer küresel aktörlerin bölgede etkin olması için birer araç haline getirilmiştir. Bölgeye dair bütün olumsuzluklara rağmen yıllara sari olarak barış çabaları da ortaya atılmış ancak kalıcı bir barış bölge dışındaki aktörlerin çıkarlarıyla örtüşmediği için bir türlü arzu edilen sonuca ulaşamamıştır. Süreç içerisinde bölge ülkeleri veya bölgeyle yakın ilişkileri olan ülkeler arasında oluşturulan; Sadabat Paketi, Arap Birliği, Bağdat Paketi, İslam İşbirliği Teşkilatı ve Körfez İşbirliği Teşkilatı gibi yapılara rağmen Ortadoğu bölgesi bir türlü hak ettiği öneme haiz olamamıştır. Aksine gerek çift kutuplu düzende gerekse de SSCB'nin yıkılmasından sonraki tek kutuplu düzende hegemon güçlerin yönlendirdiği, uluslararası sistemde hiçbir ağırlığı olmayan ve halkların eşitlik, özgürlük ve demokrasi gibi kavramlardan uzak tutulduğu ve kendi kaynaklardan yararlandırılmadığı bir görüntü sergilemiştir. Tüm bu dönemler boyunca Türkiye, İran ve İsrail gibi bölge ülkeleri hariç güvenlik ihtiyacını batılı ülkelere ihale eden Ortadoğu ülkeleri, adeta küresel güçlerin silah pazarı haline dönüşmüştür. Bazı havzalar SSCB ve Çin gibi güçlerin pazarı haline dönüşürken geri kalan büyük bir bölüm ise başta ABD olmak üzere batılı ülkelerin eski silah ve teknolojilerinin pazarı haline gelmiştir. Bu durum bölgedeki bazı bölümlerin SSCB'nin güvenlik şemsiyesi altına girmesine yol açarken geriye kalan kısımların SSCB ve özellikle 1979 sonrası dönemde İran tehdidine karşı ABD'nin güvenlik şemsiyesinin etkin olmasına sebep olmuştur. 1990 sonrası bu denge ABD lehine bozulmuş olsa da, özellikle 2000 sonrası yeniden toparlanan Rusya'nın bölgede etkin olmaya başladığı görülmüştür. Ancak ABD'nin 2003'de Irak'ı işgal etmesi tüm bölgesel dengeleri alt üst etmiş ve bölge geri dönülemez bir şekilde değişime uğramıştır. 2010 yılındaki Arap Baharı bölgedeki güvenlik mimarisinde büyük bir kırılmaya yol açmış ve halka ayaklanmaları neticesinde uzun soluklu diktatörlükler yıkılırken batılı aktörlerin desteğinin alan meşrutiyetler özgürlük rüzgârlarını bastırarak iktidarlarını sürdürmüşlerdir. Bu dönem Libya, Yemen, Suriye, Lübnan, Sudan ve kısmen Mısır'da yaşanan iç savaş, çatışma ve gerginlikler halen devam etmekte ve yakın gelecekte de bu sorunların ortadan kalkması beklenmemektedir. Bölgeye barış getirilmesi iddiasıyla Trump döneminde ortaya atılan sözde yüzyılın anlaşması ve İsrail'in bölge ülkeleriyle normalleşmesi için başlatılan İbrahim anlaşması süreci ABD yönetimindeki değişiklik nedeniyle kesintiye uğramış olup, yeni dönemde Biden yönetiminin İran nükleer anlaşmasını yeniden hayata geçirme isteği bölge ülkelerinin İran tehdidine karşı İsrail'e yaklaşmasına yol açmıştır. Buna mukabil 2017'de yine Trump'ın bölge politikaları kapsamında bölge ülkelerinin bir kısmın Katar'a karşı başlatmış olduğu ambargo ile Türkiye'nin bu süreçteki rolüyle iltisaklı olarak zımni olarak sürdürülen izolasyonun son dönemde ortadan kalktığı ve yeni

¹ Doktora Öğrencisi, Sakarya Üniversitesi

bir bölgesel yumuşamanın yaşandığı görülmektedir. Sonuç olarak, Ortadoğu bölgesindeki güvenlik mimarisinin batılı aktörler eliyle dizayn edildiği ve güç dengesinin İsrail lehine korunduğu görülmektedir. Ancak İsrail'in ilk kuruluş döneminde nispeten güçlenmesi ve nükleer silaha sahip olmasıyla ortaya çıkan güvenlik ikileminin, zamanla muhatap değiştirerek batıdan bağımsız silahlanan ve güçlenen İran ve Türkiye'ye karşı yönlendirildiği görülmüştür. Yeni durumda özellikle ABD'nin telkinleriyle İsrail tehdidini görmezden gelen bölge ülkeleri İran ve Türkiye'ye karşı silahlanmaya ve bu aktörleri sınırlandırmak için muhtelif işbirlikleri kurmaya çalışmışlardır. Ancak ABD'nin ilgisini Çin'e yöneltmesiyle eski önemlerini kaybettiklerini gören bazı ülkeler alternatif arayışlara girmişler ve bu durum Rusya'nın yeniden bölgede etkisini arttırmasına yol açmıştır. Ancak Rusya'nın Ukrayna'yı işgaliyle başlayan süreç yeniden bir kırılmaya yol açmış ve tüm imkânlarıyla Rusya karşısında geniş bir blok oluşturan ABD, kolay vazgeçilebilir olduğunu idrak eden Ortadoğu ülkelerinden bu süreçte yeterli desteği alamamıştır. Rusya'nın Ukrayna'yı işgali batılı ülkelerin ABD safında toplanmasına sebep olurken Ortadoğu bölgesinin de yeniden küresel politikada önem kazanmasına yol açmıştır. Zira son yirmi yılda petrol ve doğal gaz sayesinde zenginleşen Rusya'nın dizginlenmesinin anahtarının Ortadoğu'daki petrol üreticilerinin ikna edilmesinde olduğu görülmüştür. Ancak bu sefer Ortadoğu ülkelerinin ABD'den ve batıdan daha fazla güvenlik garantisi isteyeceği ve bölgedeki revizyonist aktörlerden kaynaklı güvenlik ikileminin ortadan kaldırılmasını talep edeceği anlaşılmaktadır.

Anahtar Kavramlar: Ortadoğu, güvenlik mimarisi, güvenlik ikilemi, güç dengesi, Arap Baharı, rejim güvenliği, nükleer anlaşma

Uluslararası Hukukta Kuvvet Kullanma ve Rusya - Ukrayna Savaşı ile Geline Nöktä

Levent Ersin Orallı¹

Özet

Kuvvet kullanımı ve uluslararası hukuktaki yeri, özellikle 11 Eylül 2001'deki terör saldırıları, Eylül 2002 ABD Ulusal Güvenlik Stratejisinin açıklanması ve Mart 2003'te ABD liderliğindeki koalisyonun Irak'a müdahalesinden sonra daha çok tartışılmaya başlanmıştır. Arkasından Mart 2006'da yayınlanan yeni Ulusal Güvenlik Stratejisi de "Önleyici Müdahale Doktrini"ni onaylar mahiyette olduğundan tartışmalar iyice alevlenmiştir. Özellikle Rusya'nın sırasıyla Gürcistan ve Kırım müdahalelerinin ardından, Ukrayna'ya topyekün bir saldırı sürecine dahil olması; kuvvet kullanma literatürünü yeniden değerlendirme noktasına itmiştir. Uluslararası hukukta kuvvet kullanma sorunu, başat güçlerin, uluslararası hukuku farklı yorumlaması ve bunu uygulamalarına yansıtması mı, küresel stratejilerine uygun hukuk anlayışını geliştirme ve diğerlerine dayatması mı, İkinci Dünya Savaşı sonrası iki kutuplu düzende kurulan ve yürütülen BM rejimini yıkması mı; yoksa onu uluslararası konjonktüre göre değişen şartlara uygun revizesi mi soruları yeniden şekillenen güvenlik mimarisinin cevap arayacağı temel meseleleri oluşturacaktır. Askeri açıdan kuvvet kullanma durumuna gelmeden önce, belirli aşamalardan geçilmesi gerekmektedir. Devletler, ulusal hedeflerini elde etmek, çıkarlarını korumak için kendi ulusal güçlerini ve uluslararası örgütler/rejimlerdeki nüfuz ve ittifaklarını kullanmak üzere stratejiler geliştirirler. Stratejik hedefleri belirleme ve hedefleri elde etmek üzere kuvvet oluşturma, kuvvet kullanmaya geçmeden önceki aşamalardır. Oluşturulan kuvvet, doğal olarak caydırıcılık sağlayacaktır. Saldırmayı ya da savunmayı planlayan ülkeler, karşısındaki kuvveti dikkate almak zorundadır. Başa çıkılamayacak seviyede kuvvet oluşturanlar, kuvveti er geç kullanmayı tasarlayanlardır. Tasarılarını hayata geçirmek isteyen kuvvet sahipleri, kuvvet kullanma zeminini kurmaya çalışacaktır. Kuvvet kullanmaya elverişli ortamı hazırlamak maksadıyla, kontrollü veya kontrolsüz faktörlerden yararlanarak gerginlik seviyesini tırmandırma, azaltma ve muhafaza etme şeklinde oynayarak faaliyetleri icra edecektir. Bu aşamalardan sırayla ya da atlayarak geçip kuvvet kullanma aşamasına gelindiğinde, karşılaşılan durum, kullanılacak kuvveti, türünü ve miktarını belirleme aşamasıdır. Bundan sonra, belirlenen kuvvetin hangi kriterlerde kullanılabileceği anlamına gelen angajman kurallarının belirlenmesi ve ilan edilmesi aşamasıdır. Askeri kuvvet kullanmada, sadece devletin kendisini tek taraflı ilgilendiren bu aşamalar yeterli olmamaktadır. Asıl uğraşılacak olan, uluslararası hukuk alanında, kuvvet kullanmanın yeterli hukuki alt yapısının olup olmadığıdır.

Anahtar Kavramlar: Kuvvet kullanma, Uluslararası Hukuk, Rusya Ukrayna Savaşı, Meşru müdafaa hakkı

---

¹ Doktor Öğretim Üyesi, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi

PANEL 13

Yeni Milenyumda NATO'nun Değişen Tehdit Algısı: Terörizm, Rusya, Çin

Mehmet Alkanalka¹

Özet

11 Eylül terör saldırıları sonrasında, terörizm tehditi algısı yeni milenyumun güvenlik belgelerine ve NATO deklarasyonlarına hâkim olmuştur. NATO tarafından Rusya'nın 2010'lu yıllara kadar tehdit olarak görülmediği, hatta uluslararası liberal-kapitalist sisteme eklenmeye çalışıldığı ve fakat hassasiyetlerinin göz ardı edildiğini ifade edebiliriz. Rusya'nın Kırım'ı işgali sonrası NATO belgelerinde geçmişteki geleneksel devlet tehdit algısına bir dönüş olduğu görülmekte, Çin ve Rusya gibi rakip ulus devletlerden açıkça bahsedilmektedir. Bu bağlamda, klasik büyük güç rekabeti anlayışına kavramsal bir dönüş olduğu sonucuna varılmaktadır. NATO'nun Değişen Tehdit Algısı hakkında bilimsel bir değerlendirme yapmak için süreç analizi yapılması daha aydınlatıcı olacaktır. Bu amaç doğrultusunda, bildiride 21'nci yüzyıldaki sekiz adet (2002 ,2004 ,2008 ,2010 ,2014 ,2018 ,2021 ,2022) NATO Zirvesi Deklarasyonları içerik analizi yöntemiyle incelenmiştir. Tehditler, jeopolitik betimlemeler, askeri gücün kullanılması gibi kavramlar uluslararası ilişkiler teorilerinden realizmi davet eden terimlerdir. Prof. Stephen Walt, uluslararası ilişkiler literatürüne 'tehdit dengesi' kavramını getirmiştir. Walt'a göre ittifaklar güç dengesinden ziyade tehdit dengesine göre oluşturulur, tehditler ise coğrafi yakınlık, ofansif kabiliyetler, güç ve algılanan niyetlerin fonksiyonundan oluşmaktadır. Uluslararası büyük güçlerin değişmediği ve dolayısıyla coğrafi yakınlığın sabit kaldığı, güç ile ofansif kabiliyetlerden ziyade, Çin ve Rusya'nın agresif politikaları nedeniyle algılanan niyetlerin değişmesi nedeniyle NATO'nun tehdit algısının değiştiği değerlendirilmektedir. Söz konusu analiz, stratejinin temel üç ögesi olan kuvvet, zaman ve mekân unsurları üzerinden değerlendirilmiştir. İncelenen dokümanlarda zamana göre tehdit algısının değiştiği, yeni katılımlarla NATO'nun kuvvetini artırmayı hedeflediği ve de Çin'den bahsedilmesi suretiyle mekân boyutunun da bütün dünya olarak evrildiğini söyleyebiliriz. Böylece tehdit algısı küreselleşmiş ve Soğuk Savaş dönemi tehdit tanımlamalarından ayrılmıştır. Soğuk Savaş sonrası 'Beyaz Barış' döneminde Rusya ve Çin birer tehdit olarak görülmemiştir. 2008 yılındaki NATO Bükreş Zirvesinde Ukrayna ve Gürcistan'ın NATO'ya üyeliklerine sıcak bakıldığının açıklanmasından sonra ilişkiler gerginleşmiştir. Ukrayna, NATO'nun genişlemesinin kilit taşı ülkesi olmuş ve özellikle Rusya'nın Kırım'ı tek taraflı ilhakı ile NATO Rusya'ya yaklaşımını değiştirmiştir. Çin'in 2021 ve 2022 yıllarında NATO'nun deklarasyonlarında açıkça ifade edilmesinden de NATO'nun ilgi alanının Avrupa'nın bölgesel güvenliğinden ziyade global alana taşındığını stratejik bir gelişme olarak ifade edebiliriz. 2010'lu yıllara kadar tehdit olarak görülmeyen Rusya'nın, hassasiyetlerinin göz ardı edilmesi sonucu yeniden sert güç unsurlarına başvurarak 2022 yılında Ukrayna'ya karşı askerî bir harekât başlatmıştır. Söz konusu harekâtın da tıpkı 2008 Gürcistan Savaşı, 2014 Kırım Krizi gibi sınırlı bir yapıda gerçekleştiğini/gerçekleşeceğini topyekün bir Ukrayna işgaline dönüşmeyeceğini değerlendirmek mümkündür.

Anahtar Kavramlar: Stratejik Güvenlik Çalışmaları, Tehdit Dengesi, Tehdit Algısı, NATO, Rusya-Ukrayna Savaşı

¹ Dr., İstanbul Büyükşehir Belediyesi Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı

Nato'nun Güvenlik Anlayışındaki Üç Ana Dönüşüm Sürecinden Biri: 11 Eylül Sonrası Dönüşümü Afganistan Örneği

Pınar Yurt¹

Özet

Uluslararası sistemde barışı ve güvenliği tehdit eden olayların yaşanması ve devletlerin bu durumun üstesinden gelemeyecek hale gelmesi huzur ve güvenliğin tesisinde bazı örgütlerin varlığını zorunlu kılmaktadır. 1949 yılında kurulan Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü (NATO-North Atlantic Treaty Organization) 2. Dünya Savaşı sonrası devletlerin dışardan gelebilecek tehditlere karşı Batı Blokunun savunma taahhüdü olarak kurgulanmıştır. Askeri bir ittifak olan NATO üç dönüşüm süreci yaşamıştır. Soğuk Savaş öncesi müttefik devletlerin topraklarını koruma amacına hizmet ederken, Soğuk Savaş sonrasında Batılı ülkelerin perspektifinden 'küresel barışın sağlanması' rolünü üstlenmiştir. Üçüncü dönüşüm süreci ise 11 Eylül saldırıları sonrası gerçekleşen dönüşümdür. 11 Eylül 2001'de Amerika Birleşik Devletleri'ne (ABD) terör saldırıları gerçekleştirilmiştir. Gerçekleşen saldırılar sonrası ABD tarafından Afganistan'da Talibani devirme amaçlı Enduring Freedom operasyonu başlatılmıştır. Bu noktada NATO bir askeri ittifak olarak sürecin şekillenmesinde etkili olmuştur. Hızlı değişim yaşayan uluslararası sisteme uyum sağlama hedefi içinde olan NATO ittifakı, sürekli devam eden bir dönüşüm ve reform içerisine girmiştir. Farklı dönem ve ihtiyaçlar çerçevesinde sürekli güvenlik stratejileri geliştiren ittifak kuruluşundan beri ilk defa Asya'da/Afganistan'da görev almıştır. NATO'nun 11 Eylül saldırıları sonrası güvenlik anlayışındaki dönüşüm, 1999 Stratejik Konseptin kabulü sonrası ilk büyük değişimin yaşandığını gözler önüne sermektedir. NATO, Varşova Paketi'nin çökmesi sonrası görevi bitmesine rağmen hala ayakta kalmıştır. Savunma örgütü olarak görülen Avrupa Birliği (AB) ve Birleşmiş Milletlerin görevini yerine getirmede yetersizliği Güvenlik Şemsiyesi NATO'ya yönelik ihtiyacı doğurmuştur. ABD'ye yönelik yapılan terör saldırısı sonrası Afganistan müdahalesinde NATO ittifakı da süreç içerisinde yer almıştır. Bu süre zarfında örgüt askeri iç yapısında reforma yönelmiş ve kuruluşa yeni güvenlik alanı yaratma amacı taşımıştır. Bu noktada savunma şartlarında iyileştirme ve kabiliyetini geliştirme gayesiyle bazı adımlar atmıştır. Bu bağlamda NATO Mukabele Kuvveti (NATO Respanse Force- NRF) ile Müttefik Kuvvetler Dönüşüm Komutanlığının (ACT) kurulması kararı alınmıştır. Şu an yaşanan Rusya'nın Ukrayna işgali sonrası İsveç ve Finlandiya'nın NATO üyelik süreci için çabaları örgütünün yaşadığı dönüşümün önemini gözler önüne sermektedir. Rusya sınırında bulunan iki ülke güvenlik endişesiyle Transatlantik bölgesinin güvenlik şemsiyesi olan NATO'nun altında kendilerini yer bulmak istemektedir. Bu noktada Türkiye'nin güvenlik kaygıları iki devletin NATO örgüt yapılanması içerisinde kendisinde yer bulmasını geciktirmektedir. Güvenlik kaygılarının giderilmesi üyelik sürecinin gidişatını şekillendirecektir. Bu çalışmada NATO'nun güvenlik anlayışındaki dönüşüm Afganistan üzerinden ele alırken aynı zamanda medyanın olaya bakışının değerlendirilmesi amaçlanmaktadır. 11 Eylül 2001 sonrası neden NATO'nun güvenlik anlayışında dönüşüm yaşanmıştır? Afganistan müdahalesini meşru hale getiren ABD nasıl diğer devletleri yanına çekmiştir? Yaşanan dönüşüm sürecinin NATO örgüt yapılanmasına olumlu olumsuz etkileri nelerdir? Varoluş amacını tamamlayan NATO'nun neden görevi sonlanmamıştır? NATO'nun 2001 yılı sonrası güvenlik anlayışı değişimi yerli, yabancı gazeteler, kitaplar, akademik yayınlar, sosyal medya ve resmî web sayfaları üzerinden ele alınacaktır. İlk olarak NATO'nun oluşum süreci ve yapılanması daha sonra 11 Eylül saldırıları sonrası Afganistan müdahalesi ve son olarak da süreç sonrası yaşanan NATO güvenlik anlayışındaki dönüşüm ele alınacaktır. Yaşanan dönüşümün medya kaynakları üzerinde yoğunlaşması farklı bakış açılarının değerlendirilmesi noktasında önemlidir. Literatüre yaşanan üçüncü dönüşüm sürecinin anlaşılması bağlamında katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kavramlar: Güvenlik, NATO, Afganistan, Dönüşüm, İşgal

¹ Yüksek Lisans Öğrencisi, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi

Küresel Kamu Düzeninin Korunması Görevi Ve Güvenlik Konseptinin Militer Formlarda Yeniden İnşası: NATO Örneği

Hüdayi Sayın¹

Yasemin Konukcu²

Özet

Bu bildirinin temel amacı, formel açıdan bölgesel askeri bir savunma örgütü olarak tanımlanan Kuzey Atlantik Antlaşması Teşkilatı'nın (NATO) küresel kamu düzeninden sorumlu bir yapıya dönüşümünün analiz edilmesidir. Küresel bir "polis fikri" etrafında şekillenen işlevi ile NATO, "küresel topluma" yönelmiş ve kuruluş metninden itibaren tanımlanmış pratikleri ile liberal savaş aygıtı rolünü de üstlenmiştir. Sözü edilen amaç doğrultusunda NATO'nun kuruluş felsefesini ve hukuki perspektifini doğrudan ve dolaylı olarak şekillendirmiş kurucu metinler analiz edilmiştir. Buna ilave olarak NATO'nun küresel "kamu" düzeninde ulus devlet pratiklerini uygulama potansiyeli kavramsal düzeyde ele alınmıştır. NATO, "sadece saldırıyı önlemeyi veya saldırı olursa onu püskürtmeyi amaç edinen askeri bir ittifak değil, aynı zamanda siyasi, iktisadi ve sosyal alanlarda ortak ve devamlı eylemi de öngören bir İttifak" olarak tanımlanabilir (NATO Enformasyon Servisi, Tarihsiz). Kuruluş Antlaşması'nın atıf yaptığı 1945 tarihli Birleşmiş Milletler Yasası (BMY) 51. Maddesi, üye devletlerden birisinin silahlı saldırıya uğraması halinde BM Güvenlik Konseyi'nin uluslararası barış ve güvenliğin korunması için gerekli tedbirleri alıncaya kadar doğal olan bireysel ya da ortak meşru müdafaa hakkına kısıt getirilemeyeceğini hükme bağlar. Aynı şekilde Kuzey Atlantik Antlaşması'nda, daha sonra Batı Avrupa Birliği'nin (BAB) kuruluş belgesine dönüşmüş olan 1948 tarihli Brüksel Antlaşması'na gönderme yapılır. Bu belgede ise taraf devletlerin, "Almanya'nın yeniden saldırı siyasetine başvurması halinde gerekli ... barış ve güvenliği sağlamak ve her türlü saldırı siyasetini önlemek amacıyla ... karşılıklı tedbirleri almak" üzere "iktisadi, sosyal ve kültürel işbirlikleri ile meşru ortak savunma haklarını düzenleyecek bir anlaşma yapmaya" karar verildiği belirtilir. Bu iki atıf antlaşmasına ek olarak 1948 tarihli Amerikan Birleşik Devletleri (ABD) 80. Kongresi 2. Oturumunda 239 sayılı Senato Kararı ile "barış, adalet, insan hak ve temel hürriyetlerin, Birleşmiş Milletler çerçevesi içinde gerçekleştirilmesi mümkün olan sıkı bir milletlerarası işbirliğini gerektirmesi dolayısıyla" Birleşik Devletler Başkanı'nın Senato nezdinde görev ve sorumlulukları düzenlenmiştir. 4 Nisan 1949 tarihli Kuzey Atlantik Andlaşması, Antlaşma'nın 10. Madde'sinde ruhunu bulan taraf olmanın "katılım belgesini Amerika Birleşik Devletleri hükümetine" verme koşuluna uygun olarak bu ülke başkenti Washington'da imzalanmıştır. Kuruluş Antlaşması 14 maddeden oluşur. II. Dünya Savaşı sonrasında, savaşın coğrafi olarak erişmediği ABD topraklarında imzalanan Andlaşma, savaş sözcüğüne yer vermezken, "savunma, korunma, uluslararası anlaşmazlık, uluslararası barış ve güvenlik ve adaleti tehlikeye sokma, uluslararası ilişkilerinde BM'in amaçlarına aykırı olacak şekilde güç kullanımı ya da tehdidinden sakınma, silahlı bir saldırı, toprak bütünlüğü, siyasi bağımsızlığı ya da güvenliğinin tehdit, öz savunma hakkı, silahlı kuvvet kullanımı da dahil olmak üzere gerekli görülen eylemlerde bulunarak saldırıya uğrayan taraf ya da taraflara yardımcı olma" kavramları ile şekillendirdiği meşru savunma hakkını, "Kuzey Atlantik bölgesi" ifadeleri ile sınırladığı coğrafi bir alan içinde düzenler. Buna karşın, coğrafi alan, Madde 10'da tüm "Kuzey Atlantik Bölgesinin güvenliğine katkı yapacak durumda olan herhangi bir Avrupa devletini" üyeliğe açarak, bütün olarak kıtayı kapsayacak büyüklüğe eriştirilir. Öte yandan, Madde 12, aynı bölge güvenliği açısından "evrensel ve bölgesel düzenlemeler" yapma yetkisi ile sınırlarını tüm küreyi kapsayacak biçimde genişletir. Antlaşma, "demokrasi, bireysel özgürlük ve hukukun üstünlüğü ilkeleri temelinde bütün halkların özgürlüklerini, ortak miraslarını ve uygarlıklarını korumak" üzere atıf yaptığı Birleşmiş Milletler Yasası'nda amaçlanan bütün halklar ve hükümetlerin "barış içinde bir arada yaşama" arzuları ile "barış ile güvenliğin korunması için çabalarını birleştirmekte" kararlılığını vurgular. Antlaşma'nın 2. Maddesi'ne göre "taraflar,

¹ Doç. Dr., İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi

² Doktor Öğretim Üyesi, İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi

özgür kurumlarını güçlendirerek, bu kurumların üzerine kurulu olduğu ilkelerin daha iyi anlaşılmasını sağlayarak ve istikrar ile refah koşullarını geliştirerek barışçıl ve dostça uluslararası ilişkilerin daha da geliştirilmesine katkı yapmalıdır. Uluslararası ekonomi politikalarında çatışmayı ortadan kaldırmaya yönelecekler ve taraflardan herhangi biri ya da hepsi ile ekonomik işbirliğini teşvik edeceklerdir” şeklinde düzenlenen liberal ilkeler çerçevesinde uluslararası barışın uluslararası ekonomik karşılıklı işbirliği ile imkanlarına yönelik vurguyu açık eder. Liberal değerler şeklinde yüceltilen demokrasi, özgürlük, karşılıklı işbirlikleri kavramlarının altına süprülen askeri görevleri öz savunma şeklinde yumuşatan Antlaşma, 19 Haziran 1951’de Londra’da imzalanan Kuzey Atlantik Andlaşması’na Taraf Devletler Arasında Kuvvetlerin Statüsü’ne Dair Sözleşme” ile kuruluş pratiklerinin hangi esaslar ve organlarca yürütüleceğini düzenlemiştir. 1949 tarihli Antlaşma’da siyasal ve ekonomik işbirliği imkanlarına aralanan yaklaşım, 1951’de uygulama usul ve esasları düzenlemesi ile askeri özüne uygun hale getirilmiştir. 1951 tarihli Sözleşme, taraf devletlerin kuvvetlerini ve bu kuvvetlerin taraf devletlerden herhangi birinde görevlendirilmek üzere gönderilmesi halinde hangi muafiyetlere sahip olduklarını belirleyen uygulama statülerini tayin etmiştir. Sözleşme’nin 1. Madde’sinde, “kuvvet tabiri ile, bir Akid Tarafın resmi vazife ile diğer bir Akid Tarafın Kuzey Atlantik Andlaşması sahası içindeki ülkesinde bulunan Kara, Deniz veya Hava Silahlı Kuvvetleri’ne mensup personeli kasdolunur”, “Sivil unsur tabiri ile, bir Akid Tarafın kuvvetlerine refakat eden ve bu Tarafın ordusu hizmetinde bulunan” tabiyetle ilgili nitelikleri sıralanan şahısları tanımlar. Sözleşme, böylelikle kurucu Andlaşma görevlerini askeri kişiler ve onlara yardımcı personelle sınırlarken, görev pratiklerinin niteliğini de belirler. 1949 tarihli kuruluş metni örgütü siyasal ve ekonomik bir işlev içinde tanımlarken, 1951 tarihli görevlendirme esas ve usullerini düzenleyen Sözleşme bu siyasal ve ekonomik işlevlerin askeri kişilerce yapılacağını hükme bağlar. Diğer ifade ile 1951 tarihli metinde uygulayıcılar olarak tanımlanan askerler siyasal ve ekonomik işlevler ile görevlendirilir. İşlevlere yüklenen siyasal- ekonomik görevler, coğrafi olarak küresel kapsam ve asker personel, NATO’yu gezenin kamu düzeni aygıtına, personelini ise küresel polise dönüştürür. Kamu düzeni kavramı değişen ve gelişen bir içeriğe sahip olmakla birlikte literatürde iç egemenlik düzleminde ele alınır. Kamu düzeni geniş anlamda, “toplum menfaatlerine yönelmiş, dolayısıyla uyulmasında ve korunmasında toplumun ve devletin menfaatinin bulunduğu kurallar bütünü olarak ele alınmaktadır.” Kamu düzeni, gündelik yaşama dair olağan hukuk düzeninin öngördüğü kurallar yoluyla bozulmasının önlenebileceği yerel ve geçici nitelikli kabul edilen durum ve süreçleri ifade eder (Bayra, 2021). Bu şekilde kamu düzeni, düzensizliğin engellenerek, toplumsal huzur ve güvenliğin tesisi anlamlarında kullanılırken, “kamu hukukunda... ‘polis’ kavramı ile var olmuştur” (Okay, 2009). Devlet gücünü temsil eden bir şiddet aygıtı olarak polis, kamu düzenini kurmak ve korumak ile görevlidir. “Polis, suçu önlemez/ önleyemez” (Bayley, 2006). Bu bağlamda, polis görevi olarak “kamu düzeninin korunması, yalnızca ani şekilde ortaya çıkmış bir düzensizliğe karşı harekete geçmek ya da düzensizliğin bastırılması anlamına gelmez; toplumun genel iyi düzeni anlamına gelir, aynı zamanda toplumsal ve iktisadi alanlardaki çok geniş bir sorunlar kümesinin düzenlenmesini kapsar” (Ergut, 2004). 1949 tarihli kuruluş Antlaşması ile kurgulanan mitos olarak liberal barış, bizzat “liberalizmin, başlangıçtan itibaren siyasi bir savaş felsefesi olduğu” gerçeğini yadsır. Liberalizmi içkin bu felsefe, “polis fikri” ile “uluslararası olarak, küresel toplumu belli bir iyi düzen kavrayışı etrafında düzenlemenin” aracına evrilir (Neocleous, 2011; Neocleous, 2014). Bildiri çerçevesinde, kuruluşundan günümüze NATO’nun küresel bir kamu düzeni sağlamak üzere nasıl kurgulandığı ve askeri görev alanının polis işlevleri ile tanımlanarak örgüt pratiklerine nasıl yansıtıldığı tartışılacaktır.

Anahtar Kavramlar: NATO, Kamu Düzeni, Polis Fikri

Avustralya Dış Politikası Açısından QUAD, AUKUS ve Mavi Pasifik Partner AnlaşmalarıA. İnci Sökmen ALACA¹**Özet**

İngiliz ve İrlandalıların kurduğu Avustralya, dış politika açısından her zaman İngiliz dış politikasına uygun dünya siyasetinde aktif katılım sağlayan bir ülkedir. Bulunduğu konum itibarıyla bir kıta, bir ada ve bir ülkedir. Tarihteki önemli savaşlarda İngiltere'ye asker anlamında destek vermiştir. Günümüzde İngiltere -ABD ittifakı çerçevesinde 5 Göz istihbarat oluşumu içerisinde yer alırken Çin'e karşı bir askeri lojistik üssü, nükleer denizaltılar konusunda Amerikan ordusunun planları içerisinde yer almaktadır. NATO üyesi olmayan ve nükleer askeri güç sayılmayan Avustralya ekonomik açıdan da Çin'in önemli ticari partneridir. Çinlilerin ülke içinde de gözle görülebilir varlığı ada da istihbarat savaşlarını gündeme taşımaktadır. Hindistan, Güney Kore ve Japonya ile birlikte Quad Dörtlü Güvenlik Anlaşması ve ABD, İngiltere ile birlikte AUKUS Paketi askeri anlamda Çin'e karşı bir ittifak üyesi olduğunu göstermektedir. Kamboçya dan sonra Solomon Adalarında askeri deniz üssü özellikle denizaltı yapılanmasını girişen Çin, kimi zaman Pasifikte Avustralya savaş gemilerini uzaktan izleyerek gizli bir mesaj göndermektedir. Dış politikasında liberal değerlere dayalı dünya düzenin korunmasına, Pasifikte güvenli deniz ticari ve askeri geçiş güvenliğine, ekonomik anlamda küreselleşmeyi savunan Avustralya, Çin ile ABD olası bir savaşta önemli cephelerden biri olacağı görülmektedir. Amerikan topraklarının güvenliğinin Hawaii adasından başlamasıyla Pasifikteki önemli bir güvenlik bariyeri olan kıta dünya politikasında önce Asya Pasifik sonrasında Hint Pasifik stratejisini benimseyen ABD tarafından stratejik öneme sahiptir. Ancak İngiltere'nin Çin'i dünya ekonomisi anlamında önemseyen tutumu ile Amerika'nın askeri çıkarları arasında kalan ülke de, kendi bayrağından İngiliz sembollerinin çıkarılmasını isteyen azınlık bir grupla iç politikasında da bir ikilem yaşamaktadır. Pasifikte bir jeopolitik rekabet yaşanırken Çin'in atılımlarına karşı, ada devletleri ile daha yakın ekonomik ve güvenlik alanında işbirliği kurmak için, ABD öncülüğünde İngiltere, Yeni Zelanda, Japonya, Avustralya, " Pasifikte Mavi Partnerler (Pacific Blue Partners) adı altında adalara yönelik bir yeni müttefik kazanma girişimini başlattılar. Sadece Solomon adaları değil bölgedeki yaklaşık 10 ada ile Çin'in yakın işbirliğine gitmesi, her birini bir üsse dönüştürebileceğini varsayarsak ABD için risk arz eden durumu lehine çevirmek için yapılmış bir hamledir. Mavi Pasifik olarak adlandırılan bölgede 15 ada devlet bulunmaktadır. On sekiz üyeli Avustralya'nın da yer aldığı Pasifik Forum ve bu forumun kabul ettiği Pasifik 2050 stratejinde deniz güvenliğine de önem verilmiştir. Çin ABD arasında askeri ve ekonomik rekabette önem kazanan bölgede Avustralya daha etkin rol almış görünmektedir. Kısaca bu makalede Avustralya dış politikası açısından Çin'e karşı dengeleme amacını taşıyan örgütlenmelere yer verilerek bir bölgesel analiz yapılacaktır.

Anahtar Kavramlar: Avustralya Dış Politikası, ABD, Çin, AUKUS, Mavi Pasifik Bölgesi

---

¹ Doç. Dr., İstanbul Arel Üniversitesi

PANEL 14

Çin Devlet Başkanı Xi Jinping'in Söylemlerinin Realist, Eleştirel Ve Konstrüktivist Güvenlik Yaklaşımları Kapsamında Değerlendirilmesi Zeynep Elçin Kamalak¹**Özet**

Son yıllarda yapılan araştırmalar Çin'in uluslararası alanda yükselen gücünü ortaya koyar nitelik barındırmaktadır. 1978 yılından bu yana sosyalist piyasa ekonomisi uygulayan Çin, Devlet sosyalizmi stratejisiyle ilişkilidir. Bu bağlamda, araştırma kapsamına Çin'in 2013 yılından bu yana Devlet Başkanlığı yapan Xi Jinping seçilmiştir. Bu çalışmada, "Çin'deki sosyalist yapı Jinping'in söylemlerine, Realist güvenlik anlayışıyla uyum olarak yansımıştır." hipotezinden yola çıkılarak, Jinping'in söylemlerinin analizlerinin yapılması amaçlanmıştır. Çalışma örnekleme için Jinping'in son yıllarda yaptığı konuşmalar, farklı konu ve başlıklar çerçevesinde belirlenmiştir. Bu minvalde, Jinping'in konuşmaları: 18 Ocak 2017'de Cenevre'deki Birleşmiş Milletler Ofisinde yaptığı konuşma, 1 Temmuz 2021'de Çin Komünist Partisi'nin 100. Yıldönümü töreninde yaptığı konuşma ve 21 Nisan 2022'de Boao Asya Yıllık Konferansı'nın açılış töreninde video aracılığıyla yaptığı açılış konuşması olarak sıralanmıştır. Çalışma metodolojisi olarak içerik analizi kullanılmıştır. Çalışma hem nitel hem de nicel olarak yapılmıştır. Keza, çalışma yapılırken fenomolojik yaklaşımdan da faydalanılmıştır. Analizler için Realist, Eleştirel ve Konstrüktivist güvenlik yaklaşımları kriter olarak alınmıştır. Bu kapsamda, bu güvenlik yaklaşımlarının her birinden 10'ar adet anahtar kelime türetilmiştir. Bu kelimeler analiz esnasında kod olarak kullanılmıştır. Nitel ve nicel olarak yapılan bu çalışmada, içerik analizi için Maxqda programı kullanılmıştır. Maxqda programı ile, Jinping'in farklı tarihlerde yaptığı 3 konuşmasının analizleri Realist, Eleştirel ve Konstrüktivist güvenlik yaklaşımları kapsamında türetilen bu kodlar ile yapılmıştır. Analiz sonuçları, her bir konuşma için, bu güvenlik yaklaşımları çerçevesinde ayrıntılı grafiklerle değerlendirilmiştir. Keza, her bir konuşma için her bir güvenlik yaklaşımının kodlarının frekans değerleri de hesaplanmıştır. Buna göre, Jinping'in söylemlerinin Realist, Eleştirel ya da Konstrüktivist güvenlik yaklaşımlarından hangisiyle daha uyumlu olduğu değerlendirilmeye çalışılmıştır. Maxqda analizlerinin ardından ulaşılan bulgulara göre, Jinping'in 2017, 2021 ve 2022 yıllarında yaptığı konuşmalarda 3 güvenlik yaklaşımına da uygun kodlar tespit edilmiştir. Yapılan istatistikler sonucu, her konuşmanın her güvenlik yaklaşımına özgü grafikleri ayrıntılı bir şekilde verilmiş ve yorumlanmıştır. Analiz sonuçları hem Realist hem de Eleştirel güvenlik yaklaşımına uygun kodlar barındırır da, Jinping'in 3 konuşmasında da çok az bir farkla Eleştirel Güvenlik yaklaşımına uygun söylemlerin daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Bu muhteviyatta, Jinping'in 2017 yılındaki konuşma analizleri +2 birim, 2021 yılındaki konuşma analizleri +1 birim ve 2022 yılındaki konuşma analizleri +2 birim farkla Eleştirel Güvenlik yaklaşımını yansıttığı sonucuna ulaşılmıştır. Nitekim analiz öncesi, söylemlerin her ne kadar Realist güvenlik yaklaşımına uygun kodlar barındırdığı düşünülse de, analiz sonuçları, Jinping'in 3 konuşmasında da Realist güvenlik kodlarından daha fazla Eleştirel güvenlik kodlarına rastlandığını göstermiştir. Çalışma, Çin'in halen görevde olan Başkanı Jinping'in yakın tarihli söylemlerinin Realist, Eleştirel ve Konstrüktivist güvenlik yaklaşımları bakımından incelenmesi açısından önem teşkil etmektedir. Bu şekilde, lider söylemi çerçevesinde devlet çizgisine ve güvenlik tutumuna farklı bir bakış açısı oluşturmak amaçlanmıştır. Çalışma aynı zamanda, gelecek çalışmalar için farklı bir perspektif ve ilham kaynağı oluşturması bakımından önem teşkil etmektedir. Sosyalist yapı barındıran Çin için, Hipotezde yansıtıldığının aksine, Devlet Başkanı Jinping'in konuşmalarının detaylı istatistikler sonucu, yalnızca Realist güvenlik kapsamlı söylemler olmadığı, aynı zamanda ve çok az farkla Eleştirel güvenlik kapsamlı söylemlerinin Realist söylemlerden fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Jinping'in söylemlerinin Konstrüktivist güvenlik anlayışından da görece uzak olduğu anlaşılmıştır.

Anahtar Kavramlar: Çin, Xi Jinping, Güvenlik Yaklaşımları, Söylemler, Analizler

¹ Doktora Öğrencisi, Hasan Kalyoncu Üniversitesi

Putin'in Dış Politika ve Güvenlik Konularına İlişkin Türkiye'ye Yönelik Söyleminde Değişim ve Süreklilik: 2012-2022 Yılları Arasındaki Açıklamaların Bir Değerlendirmesi

Murat Demirel¹

Saparmyrat Tuvakbayev²

Özet

Türkiye ve Rusya bölgesel ve küresel politikaları şekillendiren iki önemli güç olarak öne çıkmaktadır. İki ülkenin tarih boyunca ilişkileri önem arz etmiş ve uluslararası politikadaki dönüm noktalarını temelden etkilemiştir. 1853-1856 Kırım Savaşı, 1877-78 Osmanlı-Rus Savaşı, I. Dünya Savaşı, Soğuk Savaş dönemindeki etkileşimler bu süreçlere örnek olarak verilebilir. Günümüzde de bölgesel ve küresel güvenlik sorunlarını teşkil eden 2011'de başlayan Suriye Krizi, Kırım'ın İlhakı (2014), Karabağ Savaşı (2020), Ukrayna'nın İşgali (2022) gibi meselelerde iki ülke arasındaki ilişkiler belirleyici rol oynamaya devam etmiştir. 2012 ile 2022 yılları arasındaki ikili ilişkilere bakıldığında 2015 yılında Türk hava sahasını ihlal eden bir Rus savaş uçağının düşürülmesi, ilişkilerde ciddi gerginliğe sebep olmuştur. Yapılan arabuluculuk girişimleri ve 15 Temmuz 2016'da FETÖ terör örgütü tarafından yapılan darbe girişiminin ardından Rus tarafının Türk Hükümetine olan desteğini vurgulamasıyla yumuşama hızlanmış ve ilerleyen süreçte iki ülke arasında yakınlaşma ve işbirliği arayışları ivme kazanmıştır. Suriye İç Savaşı ve Ukrayna'nın İşgali gibi hem bölgesel hem de küresel güvenlik tehditleri ortaya çıkaran meselelerde Türk-Rus ilişkilerinin ayrı bir öneme haiz olduğu gözükmemektedir. Örneğin, Suriye Krizinde ortaya konan Astana ve Soçi görüşmeleri, 2022 yılının Temmuz ayında Türkiye'nin arabuluculuğuyla karara bağlanan Ukrayna'dan dünyaya tahıl sevkiyatı yapacak bir koridorunun oluşturulması meselesi Türk-Rus ilişkilerinin uluslararası sistemin güvenliğine etkisini göstermiştir. Çatışma ve işbirliğinin birlikte gözlemlendiği Türk-Rus ilişkilerinin şekillenme süreci devlet başkanlarının açıklamalarına da yansımaktadır. Bu kapsamda çalışma, Rusya Federasyonu Devlet Başkanı Vladimir Putin'in 2012-2022 yılları arasındaki dış politika ve güvenlik konularındaki demeçlerinde Türkiye'ye yönelik yapmış olduğu açıklamaları derleyip ilgili metinlerdeki devamlılık ve değişim unsurlarını tespit etmeyi amaçlayan bir içerik analizidir. Bu kapsamda çalışma, literatürde mevcut bulunan ikili ilişkilerin gelişimine yönelik mevcut kaynaklara katkı sunacak bir içerik analiziyle, Putin'in Türkiye'ye yönelik yapmış olduğu açıklamaların gidişatını betimleyecek, söylem ve eylemler arasında neden-sonuç ilişkileri ile kurgulanacak sonraki çalışmalara da kaynak teşkil edebilecektir. Bu çerçevede çalışma, Putin'in açıklamalarını, Rusya Federasyonu Devlet Başkanlığının "kremlin.ru" adresindeki resmi internet sitesinde yer alan Rusça ve İngilizce transkriptlerinden tahlil etmiştir. Putin'in geleneksel olarak her yıl aralık ayında gerçekleştirdiği Rus iç ve dış politikasına dair değerlendirmelerde bulunduğu "Yıllık Basın Konferansı"nda ve yaz aylarında gerçekleşen "Vladimir Putin ile Direkt Hat" başlıklı Rus radyo ve televizyon kanallarındaki canlı yayın oturumlarında Türkiye'ye yönelik yapmış olduğu açıklamaları temel almıştır. Bu açıklamalara, Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı ile yapmış olduğu telefon görüşme kayıtları, Türk ve Rus devlet başkanları düzeyindeki ikili ziyaretlerde yapılan basın açıklamaları, Astana ya da Soçi görüşmeleri gibi iki tarafın dahil olduğu çok taraflı görüşmelerde verilen demeçler dahil edilmiştir. Yapılan açıklamalar incelendiğinde, S-400 alım sürecindeki gibi askeri meseleler; terörle mücadele, Suriye Krizi, Libya'daki istikrarsızlık, COVID-19 salgını gibi bölgesel ve küresel güvenlik konuları; turizm ve ikili ticari ilişkiler gibi ekonomik meseleler; "Akkuyu Nükleer Tesisi" ve "Mavi Akım", "Türk Akımı" gibi doğal gaz akışı ve teminine ilişkin enerji güvenliği meseleleri öne çıkmaktadır. İlgili çalışma Putin'in Türkiye'ye yönelik yapmış olduğu açıklamaları sınıflandırmayı, bu kategoriler nezdinde bölgesel ve küresel güvenliği etkileyen meselelerde süreklilik arz eden unsurları ve değişimleri ortaya koymayı hedeflemektedir.

Anahtar Kavramlar: Türkiye, Rusya, Putin, Güvenlik, İçerik Analizi

¹ Doktor Öğretim Üyesi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi

² Bağımsız Araştırmacı

Arap Baharı Sonrası Dönemde Realist Ve Liberal Perspektiften Ortadoğu Güvenliği Mehmet Alkış¹Muhammet Fatih Özkan²**Özet**

İkinci İsim: Ar. Gör. Dr. Muhammet Fatih ÖZKAN (Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi) Bu çalışma Arap Baharı sonrası dönemde Ortadoğu güvenliğini realist ve liberal yaklaşımlardan hareketle ele almayı amaçlamaktadır. Arap Baharı ile birlikte Ortadoğu’da bir dizi siyasi, ekonomik ve kültürel değişim yaşanmıştır. Bu değişimler sadece devletleri değil aynı zamanda toplumları ve bireyleri de etkilemiştir. Tunus, Mısır, Libya ve Suriye’de başlayan değişime yönelik talepler bölgede dengelerin farklı biçimlerde kurulmasını beraberinde getirmiştir. Suriye örneğinde bölge anarşisinin mikro ölçeğinin oluşması durumu bölgesel ve küresel güçlerin bölgedeki sistemi etkileme ve bu sistemden etkilenmesi sürecinin oluşmasını sağlamıştır. Yine Suriye ve Irak özelinde yaşanan devletlerin merkezi otoritelerinin sarsılması sonucu IŞİD gibi örgütler güçlenmeye başlamıştır. Bu durum realist uluslararası ilişkiler teorisi açısından güvenlik nosyonunun yeniden düşünülmesini gerektirmiştir. İlk ortaya çıktığı dönemlerde Arap Baharı olaylarında temel talep özgürlük ve refah yönünde olmuştur. Bu durum insan güvenliği kavramının Ortadoğu’da tartışılmasını gerektirmiştir. Daha önce belirtildiği gibi Irak ve Suriye’de insan güvenliğinin tehlikeye düştüğü durumlarda devlet güvenliğinin de sağlanmasının da kolay olmadığı görülmüştür. Böyle bir açıdan bakıldığında devlet güvenliği ile insan güvenliğinin birbirinden ayrılmasının zor olduğu görülecektir. Yukarıda belirtildiği üzere çalışma Arap Baharı sonrası dönemde Ortadoğu’da realist ve liberal yaklaşımlardan hareketle güvenliği ele alacaktır. Öncelikli olarak realizmin güvenlik anlayışı incelenerek bölgedeki durum değerlendirilecektir. Sonraki bölümde ise liberal güvenlik kavramı insan güvenliği açısından irdelendikten sonra bölgede kalkınma, refah ve özgürlüklerin durumu irdelenecektir.

Anahtar Kavramlar: Güvenlik, Ortadoğu, Arap Baharı, Devlet Güvenliği, İnsan Güvenliği

---

¹ Arş. Gör. Dr., Dicle Üniversitesi

² Arş. Gör., Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Coğrafi İstihbarat Beytullah Sürücü¹**Özet**

Devletlerin konumu ve coğrafyası karar alıcıların stratejik düşünceleri konusunda belirli ipuçları vermektedir. Coğrafya ve konuma bağlı olarak üretilen politikalar o bölgede bulunan ülkeler hakkında öngörüler elde etmeyi sağlamaktadır. Bir ülkenin coğrafyası o ülkenin ekonomik, askeri ve politik olarak kendine has önlemler almasına neden olmaktadır. Bir devletin rakip olarak tanımlayabileceği başka bir devlet hakkında bilgi elde etmesi o devlete bazı konularda olası avantajlar sağlayabilmektedir. Elde edilen bilgilerin coğrafi konularda olması istihbarat bakımından daha elzem bir hal almaktadır. Yalnızca rakip olarak tanımlanan devletlerin coğrafyası değil aynı zamanda yakın bölgede bulunan komşu devletlerin de coğrafyasına hakim olmak istihbarat bakımından önem arz etmektedir. Bu çalışmada coğrafi istihbarat kavramı konusunda bilgi verilecektir. Coğrafya ve coğrafyaya bağlı istihbarat kavramının tanımlamasını tümüyle kapsayan bir tartışmayı bu kısa yazı çerçevesinde yapmak mümkün olmadığından bu çalışma görece coğrafi istihbarata bir giriş ve genel değerlendirme mahiyetinde bir eser olacaktır. Coğrafi istihbarat konusunda yapılan akademik çalışmalar daha çok özel konular hakkında ele alınmışken bu çalışma ise doğrudan coğrafi istihbarat kavramı üzerinde yoğunlaşmaktadır. İki bölüm halinde olacak bu çalışmada öncelikle coğrafi istihbaratın tanımı ele alınacaktır. Sonraki bölümde ise coğrafi istihbaratın kapsamı ve neleri içerdiği ifade edilecektir. Bu çalışma coğrafi istihbarat hakkında ele alınabilecek konuların genel çerçevesini belirlemesi bakımından yardımcı kaynak olarak kullanılabilir.

Anahtar Kavramlar: İstihbarat, Strateji, Coğrafya, Coğrafi İstihbarat, Geo-uzamsal İstihbarat

---

¹ Doktora Öğrencisi, İnönü Üniversitesi

PANEL 15

The Concept of Food Safety After the Covid-19 Pandemic, A Critical Approach to International Security Selim Kanat¹Eda Ünal²**Özet**

The concept of food safety is mainly discussed in scientific studies in a context that includes the prevention and elimination of threats to human health that may occur from the production process to the consumption of the foods people eat. In other words, food safety is discussed in the context of food quality. II. After World War II, international studies on food safety, which started with the establishment of the Food and Agriculture Organization (FAO) within the United Nations, similarly focused on the production, delivery and consumption of food in a way that does not threaten human health. When we look at the scientific theses written in our country, this situation is similar. The number of theses written in the field of international relations is only two out of a total of 152 theses written with the title of "food safety" and these two theses did not deal with food safety within the scope of state security. Most of these theses are in areas that directly deal with food and human health issues such as food hygiene, nutrition, food engineering, gastronomy, and agriculture. Examples can be multiplied, but the situation is similar for other scientific studies. However, it has become a necessity to rethink and expand the current widespread definition of the concept of food safety. The reason for this is that it is becoming increasingly difficult to reach food in the world. The first reason for this difficulty is that the world population is increasing at an extraordinary rate. The world population, which was three billion in the 1960s, has reached eight billion today. When other factors are ignored, the world population is expected to exceed ten billion in the 2050s. It is getting harder and harder to feed this busy crowd. Another reason for this difficulty is global warming and increasing desertification. Global warming and climate change on the one hand make agriculture more difficult in some regions, on the other hand, freshwater resources are decreasing in the world. Today, desertification affects almost a quarter of the land in the world and this rate is increasing. The factor that accelerates this whole process is the rapid consumption of world resources, especially since the industrial revolution. In other words, while food production in the world is getting more difficult, the number of people who have to be fed is increasing faster than ever before. The Covid-19 pandemic, on the other hand, has had an impact on the justification of critical approaches to the concept of international security on many issues. During the pandemic, the importance of each country's ability to be at least minimally self-sufficient in basic needs and food has emerged. In this period of uncertainty, countries preferred to keep what they produced for themselves as much as possible. The evacuation of the markets during the closures due to the pandemic, and the fact that the grain stocks of each state have become critically important are a few developments that can be shown as an example of this effect. After the pandemic, the grain crisis experienced by Russia's occupation of Ukraine has more clearly revealed how critical food security is. Russia and Ukraine took a break from the war and agreed to get the world out of the food bottleneck they were in, and kept the food trade out of the war. While the war was going on, food transfer from the grain corridor started and this issue was kept out of the war. This situation can be accepted as an indication that shaping international security in line with the predictions of the "traditional security paradigm" will no longer be sufficient. Security is accepted as a

---

¹ Doktor Öğretim Üyesi, Süleyman Demirel Üniversitesi

² Doktora Öğrencisi, Süleyman Demirel Üniversitesi

concept defined by threat. According to the traditional security paradigm, these threats come from a hostile state or an armed organization against the independence, sovereignty and security of the nation. According to this paradigm, the general logic is that the threat to sovereignty emerges objectively, and then security measures are defined. However, it is necessary to take precautions before the threat reaches a serious level for food safety. Therefore, it is necessary to define food safety under the priority policies of the international security agenda, and in accordance with this definition, policies should be developed to prevent the threat, not to eliminate it after it occurs, but to take precautions before it occurs.

Keywords: Covid-19 Pandemic, International Security, Food Security, Critical Security Studies

The Spatial Axis of Turkey in Europe and Its Role in Being a Bridge on the Migration Road

Buket Ökten Sipahioğlu¹

Yusuf Sayın²

Özet

Spatial turn? which is a phrase indicative of the increasing propensity of historians, beginning in the 1990s, to pay attention to the spatial dimension in studying the past and, consequently, forge even closer connections with specialists in geohistory and cultural geography (Zeller, 2004). This paper establishes a research agenda by addressing the following question: how is this spatial turn shapes the understanding of Turkey in Europe- especially regarding the fact of millions of Turkish descent migrants living in Europe? Furthermore, aforementioned research agenda seeks the answer of this question: as a part of Europe, will Turkey be ever succeeding in -Europeanization and Westernization- harmonizing its culture to Europe? For scholars and scientist that focus mainly on international relations who study on Turkey; political results of the geographical location of Turkey have been one of the most popular subjects. Turkey is geographically, politically, and officially part of the two continents, Europe and Asia (Eurasia). Although the large part of Turkey is in the borders of Asia; still 23.764 km² (total area is 783.562 km²) area is located in Europe; thereupon it is like a big intercontinental?bridge? Between Asian and European continents. This case of being a bridge of Turkey appear also in such many fields like economy, politics, geography, population etc. This makes Turkey a great route for migrants and asylum seekers that aim to reach Europe, significant number of migrants settles in Turkey, and this has become an important issue for EU-Turkey relations as well as international relations at the recent times. Moreover, Turkey has a substantial population in Europe most of which migrated in 1960?s in the framework of bilateral labor agreements. Taking account these facts; the study plans critically to analyze the results of the geographical location of Turkey by centering?migration?- both from Turkey to Europe and from Asia to Turkey acting as a transit country for the migrants that target Europe. Despite the fact that Turkey is officially a part of the? Europe? and it has cultural, economic and social ties with Europe, the Westernization and Europeanization of Turkey have been discussed for years. Yet, there are very few studies that handles the Turkey-Europe and migration issues with the concept?spatial turn?. This study wishes to fill the gap in the literature and shed light to the imprint on the understanding of connection between geography and migration politics under the framework of the studies of spatial turn, migration, political history etc.

Keywords: Cultural Geography, Europe, Geohistory, Migration, Spatial Turn, Turkey

---

¹ Öğr. Gör. Dr., Ankara Üniversitesi

² Doç. Dr., Necmettin Erbakan Üniversitesi

China's Strategic Partnership with Russia Amid the COVID-19 Pandemic

Ka-ho (Frank) Wong¹

Özet

Beijing and Moscow issued a joint statement declaring that Sino-Russian relations have reached the highest level in their history and exceeded the form of a military and political alliance in late June 2021. This article systematically analyzes the Russian-language materials publicized by the authorities and local media in the first six months of the COVID-19 outbreak and seeks to explore if the global public health crisis would mean a fundamental transformation of the strategic partnership between China and Russia. We found that the Russian government adopted the strictest anti-pandemic measures vis-à-vis China, compared to the other post-Soviet states. Russia took a highly cautious approach to the border control, mobility of Chinese citizens, and procurement of China-made inactivated vaccines. The domestic front in Russia was also inclined to be defensive on China in the time of the pandemic. Our findings could be an important reference for the “new era” of Sino-Russian strategic partnership, which was still likely a highly pragmatic and flexible agreement driven by the mutual interest in prevailing circumstances. It remains to be observed if there will be a fundamental shift in the post-COVID era. [This paper was accepted by the *China Review* and published in May 2022]**

Keywords: Russia-China relations, non-traditional security, border closure, entry restriction, vaccine diplomacy

---

¹ Moscow State Institute of International Relations (MGIMO University)

A Confusion in Regional Security in Taliban Takeover in the Post-Withdrawal of Western Forces From Afghanistan: India-Pakistan's Security Concerns

Masom Jan Masomy¹

Özet

Afghanistan has been suffering almost for four decades due to subsequent conflicts. The long time external interference is defined the main cause of the Afghan conflict that it has created sustainable instability in Afghanistan. The first USSR military intervention from 1979 to 1989 and latter the US military intervention from 2001 to 2021 inflicted broadly to the stability and economic development of the country. In addition, it provided long term opportunities to neighbouring and regional countries to more interferences in Afghanistan's domestic affairs in order to exploit its situations the way they are seeking it out for their own advantages. In this regard, the collapse of US-backed Afghan government revealed the worst-case scenario for Afghanistan and the region that its implications might be seen in the future since the availed opportunities for the permanent peace were intentionally lost. Upon coming to the power of Taliban by force and the full exit of US-NATO forces irresponsibly faced quickly Afghanistan with severe economic crisis and instability. (Calabrese, 2021)

Though the regional reaction to the collapse of the Afghan government by the Taliban was mixed. China, Russia, Iran, and Pakistan kept their embassies open in Kabul that maintained diplomatic relations with the Taliban the past one-two years. (O'connor, 2021) They all equally felt a big gap in regional security filled by US-NATO forces and the Afghan government in the past two decades. Except for India and CARs, regional powers such as China, Russia, Pakistan, and Iran had been long opposed to the military presence of US and NATO forces in Afghanistan. Therefore, Pakistan, Russia, China, Iran, and some CA countries had already opened diplomatic channels with the Taliban and had hosted several Taliban delegates amidst the peace process showing a greater emphasis on security and economic interests. Yet, the regional security is still associated with Afghanistan's situations which it is perceived by all. This paper is a part to the current scholarship to produce new literature and highlights new trends in security area. It, at some extent, focused on regional security apprehensions, a gap created after the fall of democratic government which it has a worldwide support for two decades.

But after the Taliban takeover, the Indian subcontinent may face armed insurgency that India and Pakistan are equally worried about infiltrations of various terrorist groups to their sovereignties. Hence, in this paper, I have explored the India-Pakistan's security concerns in Taliban-ruled Afghanistan. They feel that anti-India and anti-Pakistan militants are based in Afghanistan and they will be emerged stronger to plan attacks. On the other hand, the two historic rival nuclear powers have different perceptions on Afghanistan but in the meantime they fear each other's growing role in Afghanistan. Therefore, I have discussed on India-Pakistan's relations with Taliban and their grave concerns on security implications and challenges that may spill from Afghanistan to the Indian subcontinent.

Keywords: Afghan Peace, Regional Security, Taliban Takeover, India-Pakistan's Security Concerns

---

¹ Assistant Professor, Afghanistan Academy of Sciences